

ΜΕΛΕΤΗ:
**«ΤΟΠΙΚΟ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ (Τ.Π.Σ.)
ΔΗΜΟΥ ΙΑΣΜΟΥ»**

Α΄ ΦΑΣΗ Σ.Μ.Π.Ε.

<p><u>Ανάδοχος:</u></p> <p> Α. ΚΑΛΤΣΙΔΗΣ & ΣΙΑ Ε.Ε. ΟΛΓΑ ΒΑΦΕΙΑΔΟΥ – Α.Μ. ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΛΕΠΕΣΗΣ – Α.Τ.Μ. ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΑΛΕΞΑΝΔΡΗ – ΓΕΩΛΟΓΟΣ</p>		<p><u>Ομάδα μελέτης:</u></p> <p>Α. Καλτσίδης Α.Τ.Μ. Ε. Αλεξανδρή Γεωλόγος Σ. Αλβανός Μ.Χ.Π.Α. Η. Κούκος Μ.Χ.Π.Α.</p>
---	--	--

Επίβλεψη:
ΤΜΗΜΑ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ Δ. ΙΑΣΜΟΥ

ΜΕΛΕΤΗ:
«ΤΟΠΙΚΟ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ (Τ.Π.Σ.)
ΔΗΜΟΥ ΙΑΣΜΟΥ»

Α΄ ΦΑΣΗ Σ.Μ.Π.Ε.

Θεσσαλονίκη, 26-05-2023
Ο Νόμιμος Εκπρόσωπος & Συντονιστής
Της Ένωσης Οικονομικών Φορέων

"ALPHA-KAPPA MELETON EE"
Α. ΚΑΛΤΣΙΔΗΣ & ΣΙΑ Ε.Ε.
ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΜΕΛΟΣ Τ.Ε.Ε./ΑΡ. ΜΗΤΡΩΟΥ 9616
Μ. ΜΠΟΤΣΑΡΗ 75 / Τ.Κ. 54644 - ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
ΤΗΛ. 2310 31321 / Φ. 2310 325399 - FAX: 2310 325390
ΑΦΜ: 998623389 - ΔΟΥ: Η' ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Αθανάσιος Καλτσίδης
Αγρ. Τοπογράφος Μηχανικός
Πολεοδόμος

Ίασμος,/ /2023
Ο Επιβλέπων του Χωροταξικού, Πολεοδομικού
και Περιβαλλοντικού Σκέλους της μελέτης

Δημήτριος Γεραγός
Πολιτικός Μηχανικός

Ίασμος,/ /2023
Θεωρήθηκε
Η Προϊσταμένη
Τμήματος Τεχνικών Υπηρεσιών
Δ. Ιάσμου

Αναστασία Φραντζέσκου
Πολιτικός Μηχανικός

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Περιεχόμενα

ΣΤ. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ..	2
ΣΤ.1. Ανθρωπογενές Περιβάλλον	2
ΣΤ.1.1. Οικισμοί	2
ΣΤ.1.1.1 Εκτός σχεδίου δόμηση (οικιστικές συγκεντρώσεις).....	10
ΣΤ.1.2. Υποδομές.....	12
ΣΤ.1.2.1. Οδικό δίκτυο	12
ΣΤ.1.2.2 Σιδηροδρομικό δίκτυο	16
ΣΤ.1.2.3. Θαλάσσιες μεταφορές και λιμένες.....	16
ΣΤ.1.2.4. Αεροπορικές μεταφορές	17
ΣΤ.1.2.5. Δίκτυα/Διαδρομές εναλλακτικών μετακινήσεων	17
ΣΤ.1.2.6. Τηλεπικοινωνίες – Διαδίκτυο	18
ΣΤ.1.2.7. Ενέργεια	19
ΣΤ.1.2.8. Υποδομές ύδρευσης, αποχέτευσης, άρδευσης	22
ΣΤ.1.2.9. Διαχείριση απορριμμάτων	27
ΣΤ.1.3. Πολιτιστικό απόθεμα	28
ΣΤ.1.3.1 Αρχαιολογικοί χώροι, ιστορικοί τόποι	28
ΣΤ.1.3.2 Μεμονωμένα Μνημεία.....	31
ΣΤ.1.3.3 Παραδοσιακοί οικισμοί.....	34
ΣΤ.1.3.4 Λοιπά αξιόλογα οικιστικά σύνολα, τοπία ή διαδρομές	34
ΣΤ.2. Φυσικό Περιβάλλον	35
ΣΤ.2.1 Γεωμορφολογικά χαρακτηριστικά.....	35
ΣΤ.2.2 Κλιματικά και βιοκλιματικά χαρακτηριστικά	37
ΣΤ.2.2.1 Ατμόσφαιρα	38
ΣΤ.2.2.2 Ηλιοφάνεια	39
ΣΤ.2.3 Γεωλογικά, τεκτονικά και εδαφολογικά χαρακτηριστικά	39
ΣΤ.2.3.1 Γεωλογία περιοχής μελέτης	41
ΣΤ.2.3.2 Γεωδυναμική – Τεκτονική περιοχής μελέτης	46
ΣΤ.2.3.3 Σημαντικά ρήγματα περιοχής μελέτης.....	48
ΣΤ.2.4 Ύδατα	52
ΣΤ.2.4.1.Επιφανειακά Ύδατα	52
ΣΤ.2.4.2 Υπόγεια Ύδατα.....	57
ΣΤ.2.5 Δάση	58

ΣΤ.2.6 Περιοχές Προστασίας της Φύσης.....	59
ΣΤ.2.6.1 Εθνικό Πάρκο Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης (ΕΠΑΜΘ).....	59
ΣΤ.2.6.2 Περιοχές δικτύου Natura 2000.....	64
ΣΤ.2.6.5 Προστατευτικά Δάση.....	85
ΣΤ.3 Υφιστάμενες απειλές – πιέσεις στο φυσικό περιβάλλον.....	87
ΣΤ.3.1 Υποβάθμιση δασικών πόρων, φυσικών οικοσυστημάτων.....	87
ΣΤ.3.2 Κίνδυνος πλημμυρικών φαινομένων.....	87
ΣΤ.3.3 Διαχείριση υδατικών πόρων.....	87
ΣΤ.3.4 Διαχείριση υγρών αποβλήτων.....	88
ΣΤ.3.5 Διαχείριση στερεών αποβλήτων.....	88
ΣΤ.3.6 Πυρκαγιές.....	89
ΣΤ.3.7 Παράνομη Υλοτομία.....	89
ΣΤ.3.8 Λαθροθηρία.....	89

Εισαγωγή

Το παρόν τεύχος περιλαμβάνει το κεφάλαιο ΣΤ της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων του Τοπικού Πολεοδομικού Σχεδίου (Τ.Π.Σ.) του Δήμου Ιάσμου στο πλαίσιο εκπόνησης της Α ΦΑΣΗΣ της Μελέτης του Τ.Π.Σ. Δήμου Ιάσμου σύμφωνα με τις τεχνικές προδιαγραφές των Τοπικών Πολεοδομικών Σχεδίων του Ν. 4447/2016 (ΦΕΚ Α 241)

Στον παρόν τεύχος αναλύεται η υφιστάμενη κατάσταση του φυσικού, πολιτιστικού, γεωλογικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος της περιοχής μελέτης όπως περιγράφεται στην ενότητα Α3 - Χωροταξική Οργάνωση – Προστασία Περιβάλλοντος – Σχέσεις Πόλης – Υπαίθρου της τεχνικής έκθεσης της κύριας μελέτης Τ.Π.Σ. Δήμου Ιάσμου και στην ενότητα 2 – Γεωλογία της τεχνικής έκθεσης της Προκαταρκτικής Μελέτης Γεωλογικής Καταλληλότητας για την Α Φάση της μελέτης Τ.Π.Σ.

ΣΤ. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

ΣΤ.1. Ανθρωπογενές Περιβάλλον

ΣΤ.1.1. Οικισμοί

Οι υφιστάμενοι οικιστικοί υποδοχείς του Δήμου Ιάσμου περιλαμβάνουν τους θεσμοθετημένους οικισμούς και τις παλαιές οικιστικές συγκεντρώσεις. Στους θεσμοθετημένους οικισμούς ανήκουν όσοι έχουν οριοθέτηση ή έχουν καταγραφεί από την ΕΛΣΤΑΤ κατά την Απογραφή του 2011, καθώς και δύο οικισμοί της ΔΕ Ιάσμου (Πολύαρνο και Ταγγαίο) οι οποίοι, αν και δεν είναι οριοθετημένοι και καταγεγραμμένοι, αναφέρονται στο ισχύον ΓΠΣ της εν λόγω Δημοτικής Ενότητας. Από τους 33 συνολικά οικισμούς οι 23 έχουν οριοθετηθεί. Στην πλειοψηφία τους εντοπίζονται στους πρόποδες του ορεινού όγκου όπου βρίσκονται 15 οικισμοί, στους οποίους διαβεί το 80% του συνολικού πληθυσμού. Άλλοι 8 οικισμοί βρίσκονται στο πεδινό τμήμα και οι υπόλοιποι 10 στο ορεινό (οι οποίοι συγκεντρώνουν λιγότερο από το 1% του πληθυσμού του Δήμου). Οι παλαιές οικιστικές συγκεντρώσεις αφορούν την παρουσία σε διάφορα σημεία της ορεινής περιοχής του Δήμου μικρών συγκεντρώσεων κατοικιών ή/και κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων που στις περισσότερες περιπτώσεις αποτελούν κατάλοιπα οικισμών οι οποίοι έχουν εγκαταλειφθεί.

Θεσμοθετημένοι Οικισμοί

Οικισμοί ΔΕ Ιάσμου

Η ΔΕ Ιάσμου περιλαμβάνει 14 οικισμούς, εκ των οποίων οι 2 βρίσκονται στους πρόποδες του ορεινού όγκου (Ίασμος και Κοπτερό), οι 8 αναπτύσσονται στην πεδινή περιοχή (Γαλήνη, Μωσαϊκό, Διαλαμπή, Αμβροσία, Σάλπη, Μικρό Παλλάδιο, Παλλάδιο και Γλυκονέρι) και 4 εντοπίζονται σε ορεινές εκτάσεις (Ιππικό, Μελίταινα, Πολύαρνο, Ταγγαίο).

Ο Ίασμος αποτελεί τον πολυπληθέστερο οικισμό (2.586 άτομα μόνιμος πληθυσμός το 2011), την έδρα του Δήμου και το διοικητικό του κέντρο. Βρίσκεται στους πρόποδες του ορεινού όγκου, σε ήπια κεκλιμένο έδαφος με μέσο υψόμετρο 29μ. Είναι ο μόνος οικισμός που συγκεντρώνει ικανό αριθμό δραστηριοτήτων του τριτογενούς τομέα, δημόσιων και ιδιωτικών, στις οποίες απασχολείται η πλειονότητα των κατοίκων του. Σημαντικής αξίας θεωρείται ο παλιός παραδοσιακός πυρήνας του (Άνω πόλη) με τα στενά δρομάκια και αξιόλογα παλαιά κτίρια. Κατέχει κεντρική θέση εντός της περιοχής μελέτης, σε μικρή απόσταση από την Εγνατία Οδό με την οποία συνδέεται με ανισόπεδο κόμβο, ενώ διασχίζεται από την Επαρχιακή Οδό Νο 14 (πρώην Εθνική Οδό) Κομοτηνή – Ξάνθη και από

τη σιδηροδρομική γραμμή Αλεξανδρούπολη – Θεσσαλονίκη. Ταυτόχρονα, αποτελεί κομβικό σημείο για την πρόσβαση τόσο προς τη νότια πεδινή όσο και προς την ορεινή περιοχή του Δήμου. Στα βόρεια βρίσκεται σε άμεση επαφή με δασικές εκτάσεις ενώ στα ανατολικά, νότια και δυτικά αναπτύσσονται γεωργικές καλλιέργειες αλλά και αριθμός άλλων δραστηριοτήτων όπως κτηνοτροφικές εγκαταστάσεις, αγροτικές αποθήκες, βιοτεχνίες, φωτοβολταϊκά πάρκα, υποσταθμός της ΔΕΗ, εμπορικές επιχειρήσεις και επιχείρηση εστίασης. Το νότιο όριο του οικισμού βρίσκεται σε επαφή με τη Ζώνη Γ1 (Περιοχή Οικοανάπτυξης) του Εθνικού Πάρκου Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης (ΕΠΑΜΘ) (βλ. και Ενότητα Α.3.4α).

Το Κοπτερό αποτελεί τον 2ο πολυπληθέστερο οικισμό της ΔΕ Ιάσμου με 810 κατοίκους το 2011. Εντοπίζεται στους πρόποδες του ορεινού όγκου, σε απόσταση 4,5χλμ. δυτικά του Ιάσμου, σε ήπια κεκλιμένο έδαφος μέσου υψομέτρου 34μ. Εντός του οικισμού διέρχεται η Επαρχιακή Οδός Νο 14 Κομοτηνή – Ξάνθη και σε μικρή απόσταση η σιδηροδρομική γραμμή Αλεξανδρούπολη – Θεσσαλονίκη. Από το ανατολικό τμήμα του οικισμού διέρχεται υδατόρεμα. Ο οικισμός έχει αγροτικό χαρακτήρα όντας σε επαφή με δασικές εκτάσεις προς βορρά και γεωργική γη προς ανατολικά και δυτικά, ενώ στα νότια εντοπίζεται μεγάλη συγκέντρωση κτηνοτροφικών μονάδων και στη συνέχεια ο οδικός άξονας της Εγνατίας Οδού.

Η Γαλήνη βρίσκεται εντός της πεδινής περιοχής του Δήμου και εντός της Ζώνης Γ1 του ΕΠΑΜΘ, 2χλμ. νοτιοανατολικά του Ιάσμου, σε υψόμετρο 17μ. Ο πληθυσμός ανερχόταν σε 289 κατοίκους το 2011. Βόρεια του οικισμού διέρχεται η Εγνατία Οδός, στα δυτικά αναπτύσσονται γεωργικές καλλιέργειες και στα νοτιοανατολικά εντοπίζονται κτηνοτροφικές εγκαταστάσεις. Η παρουσία του ποταμού Κομφάτου σε μικρή απόσταση στα ανατολικά έχει ως συνέπεια να προκαλούνται ζημιές σε οικίες και υποδομές λόγω υπερχειλίσης της κοίτης σε περιόδους έντονων βροχοπτώσεων.

Το Μωσαϊκό εντοπίζεται περί το 1χλμ. νότια της Γαλήνης και 3χλμ. νότια του Ιάσμου, εντός πεδινών εκτάσεων και της Ζώνης Γ1 του ΕΠΑΜΘ, σε υψόμετρο 12μ. Ο αριθμός των κατοίκων ανερχόταν σε 189 το 2011. Η οικιστική δομή έχει την ιδιαιτερότητα να αποτελείται από τρία διακριτά τμήματα (βόρειο, ανατολικό, νοτιοδυτικό). Προς βορρά και δύση υπάρχουν γεωργικές εκτάσεις με αριθμό κτηνοτροφικών μονάδων στα βορειοδυτικά, ενώ στα ανατολικά και νότια ρέει ο ποταμός Κομφάτος ο οποίος προκαλεί κατά καιρούς ζημιές σε οικίες και υποδομές λόγω υπερχειλίσης της κοίτης του. Νοτιοανατολικά του οικισμού βρίσκεται ιρλανδική διάβαση δια της οποίας εξασφαλίζεται η οδική σύνδεση των περιοχών βορείως και νοτίως του Κομφάτου, η οποία όμως διακόπτεται σε περίπτωση ροής μεγάλου όγκου νερού επιβάλλοντας την κίνηση των οχημάτων μέσω Ιάσμου και Πολύανθου.

Η Διαλαμπή βρίσκεται περί τα 4,5χλμ. νοτιοδυτικά του Ιάσμου και 3,5χλμ. νοτιοανατολικά του Κοππερού, εντός γεωργικών εκτάσεων και σε υψόμετρο μόλις 6μ. (το χαμηλότερο μεταξύ των οικισμών του Δήμου μαζί με τη Σάλπη), με πληθυσμό 473 ατόμων το 2011. Βόρεια του οικισμού εντοπίζονται γεωργικές αποθήκες και δυτικά κτηνοτροφικές εγκαταστάσεις. Βρίσκεται εντός της Ζώνης Γ1 του ΕΠΑΜΘ.

Η Αμβροσία εντοπίζεται περί τα 3χλμ. ανατολικά του Μωσαϊκού και 5,5χλμ. νοτιοανατολικά του Ιάσμου, σε πεδινό έδαφος με γεωργικές καλλιέργειες και υψόμετρο 11μ. Ο οικισμός είχε πληθυσμό 428 ατόμων το 2011 και αναπτύσσεται ακτινωτά κατά μήκος του υφιστάμενου οδικού δικτύου, διαθέτοντας ρυμοτομικό σχέδιο στο μεγαλύτερο μέρος του. Βρίσκεται σε μικρή απόσταση από την Εθνική Οδό 2 «Θεσσαλονίκη – Γέφυρα Κήπων» η οποία διέρχεται περί το 1χλμ. νοτιοανατολικά αυτού, παράλληλα με τον ποταμό Ασπροπόταμο, ενώ το δυτικό του όριο βρίσκεται σε επαφή με τη Ζώνη Γ1 του ΕΠΑΜΘ. Σε μικρή απόσταση περιμετρικά του οικισμού καταγράφεται αριθμός κτηνοτροφικών μονάδων.

Η Σάλπη αποτελεί οικισμό στο νότιο τμήμα του Δήμου με πληθυσμό 468 ατόμων το 2011. Εντοπίζεται 8χλμ. νότια του Ιάσμου, εντός πεδινών εκτάσεων σε υψόμετρο μόλις 6μ. (το χαμηλότερο μαζί με τη Διαλαμπή) και εντός της Ζώνης Γ1 του ΕΠΑΜΘ. Η δόμηση του οικισμού, ο οποίος διαθέτει ρυμοτομικό σχέδιο σε μικρό μόνο τμήμα του, αναπτύσσεται κατά μήκος του υφιστάμενου οδικού δικτύου. Σε επαφή με το νότιο όριό του υφίσταται καταυλισμός αθιγγάνων με μικρό αριθμό κατοικιών εκτός σχεδίου. Νοτιοανατολικά και σε απόσταση 1,5χλμ. διέρχονται η Εθνική Οδός Νο 2 και ο ποταμός Ασπροπόταμος ενώ δυτικά και νότια βρίσκονται κτηνοτροφικές μονάδες σε μικρή απόσταση από τις κατοικίες.

Το Μικρό Παλλάδιο είναι ο μικρότερος πληθυσμιακά πεδινός οικισμός της ΔΕ Ιάσμου με 60 κατοίκους το 2011. Εντοπίζεται στο νοτιοανατολικό άκρο του Δήμου, απέχοντας 7,5χλμ. από τον Ιασμο και λιγότερο από 300μ. από τον νοτιότερα ευρισκόμενο οικισμό του Παλλαδίου και είναι μη οριοθετημένος. Βρίσκεται σε ήπια λοφώδες έδαφος σε υψόμετρο 12μ., σε μικρή απόσταση από την Εθνική Οδό Νο2 και τον ποταμό Ασπροπόταμο.

Το Παλλάδιο αναπτύσσεται σε ήπια λοφώδες έδαφος (υψόμετρο 16μ.) στο νοτιοανατολικό άκρο του Δήμου, σε απόσταση 7,5χλμ. από τον Ιασμο και σε μικρή απόσταση από τον βορειότερα εκτεινόμενο οικισμό του Μικρού Παλλαδίου. Ο πληθυσμός του ανήλθε σε 274 κατοίκους το 2011. Ο οικισμός βρίσκεται σε μικρή απόσταση από την Εθνική Οδό Νο2 και τον ποταμό Ασπροπόταμο και είναι μη οριοθετημένος, διαθέτοντας ωστόσο ρυμοτομικό σχέδιο. Περιβάλλεται από γεωργικές εκτάσεις ενώ το νοτιοδυτικό τμήμα του βρίσκεται σε επαφή με τον όμορο Δήμο Κομοτηνής και το δυτικό με τη Ζώνη Γ1 του ΕΠΑΜΘ. Στα δυτικά και ανατολικά εντοπίζονται κτηνοτροφικές μονάδες, βορειοδυτικά μονάδα ανακύκλωσης και βόρεια εμπορική επιχείρηση. Στον εδαφικό θύλακα που

δημιουργεί το όριο του Δήμου ανατολικά του οικισμού έχουν εγκατασταθεί οκτώ φωτοβολταϊκά πάρκα.

Το Γλυκονέρι αποτελεί τον νοτιότερο οικισμό του Δήμου με πληθυσμό 68 κατοίκων το 2011. Απέχει 12χλμ. από τον Ίασμο και αναπτύσσεται σε ήπια λοφώδες έδαφος με υψόμετρο 15μ., εντός της Ζώνης Γ1 και σε άμεση επαφή με τη Ζώνη Α1 (Περιοχή Προστασίας της Φύσης) του ΕΠΑΜΘ. Ο οικισμός διαθέτει ρυμοτομικό σχέδιο και βρίσκεται σε πολύ μικρή απόσταση από την Εθνική Οδό Νο 2. Στα νότια καταγράφεται μεγάλη συγκέντρωση κτηνοτροφικών μονάδων και στον εδαφικό θύλακα που δημιουργεί το όριο του Δήμου στα νοτιοανατολικά έχουν εγκατασταθεί επτά φωτοβολταϊκά πάρκα.

Το Ιππικό βρίσκεται στον ορεινό χώρο του Δήμου, 3χλμ. βόρεια του Ιάσμου και σε υψόμετρο 366μ. Αποτελεί μη οριοθετημένο οικισμό με πληθυσμό 37 κατοίκων το 2011 και μικρό αριθμό κατοικιών (10 έως 15) οι οποίες βρίσκονται σε άμεση επαφή με κτηνοτροφικές μονάδες και μικρής επιφάνειας γεωργικές εκτάσεις. Ακόμη περισσότερες κτηνοτροφικές εγκαταστάσεις εντοπίζονται δυτικά και νότια του οικισμού, ενώ σε μεγαλύτερη απόσταση περιμετρικά έχουν αδειοδοτηθεί 3 αιολικά πάρκα.

Η Μελίταινα αποτελεί τον βορειότερο οικισμό του Δήμου, σε απόσταση 12χλμ. από τον Ίασμο και 2,5χλμ. από τα ελληνοβουλγαρικά σύνορα. Βρίσκεται σε ορεινό έδαφος υψομέτρου 370μ. και είχε πληθυσμό 15 κατοίκους το 2011. Πρόκειται ουσιαστικά για συγκέντρωση κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων (περί των 10) με ελάχιστη έως μηδαμινή παρουσία κατοικιών, χωρίς οριοθέτηση.

Το Πολύαρνο βρίσκεται στο βορειοδυτικό ορεινό τμήμα του Δήμου, σε απόσταση 10χλμ. από τον Ίασμο και σε υψόμετρο 541μ. Ο οικισμός θεσμικά παύει να υφίσταται μετά το 1981, οπότε και απογράφεται για τελευταία φορά με (πραγματικό) πληθυσμό 14 κατοίκων. Αναφέρεται ωστόσο στο ισχύον ΓΠΣ της ΔΕ Ιάσμου όπου χαρακτηρίζεται ως ορεινός οικισμός προτεινόμενος για οριοθέτηση, η οποία δεν έχει πραγματοποιηθεί. Αποτελείται από πολύ μικρό αριθμό κατοικιών και κτηνοτροφικών μονάδων (λιγότερες από 10 συνολικά). Δυτικά του οικισμού εντοπίζεται αιολικό πάρκο υπό αδειοδότηση.

Το Ταγγαίο εντοπίζεται σε απόσταση 8χλμ. από το Ίασμο, στο βορειοδυτικό ορεινό τμήμα του Δήμου, σε υψόμετρο 233μ. Όπως συνέβη και με το Πολύαρνο, ο οικισμός θεσμικά παύει να υφίσταται μετά το 1981, οπότε και απογράφεται για τελευταία φορά με μηδενικό (πραγματικό) πληθυσμό. Και αυτός ωστόσο αναφέρεται στο ισχύον ΓΠΣ της ΔΕ Ιάσμου όπου χαρακτηρίζεται ως ορεινός οικισμός προτεινόμενος για οριοθέτηση, η οποία δεν έχει πραγματοποιηθεί. Τα υφιστάμενα κτίσματα περιορίζονται σε πολύ μικρό αριθμό κτηνοτροφικών μονάδων και λίγες ερειπωμένες κατοικίες.

Οικισμοί ΔΕ Αμαξιάδων

Η ΔΕ Αμαξάδων περιλαμβάνει 4 οικισμούς, εκ των οποίων οι Αμαξάδες και Άνω Αμαξάδες βρίσκονται στις παρυφές του ορεινού χώρου και σε πολύ μικρή απόσταση μεταξύ τους ενώ οι οικισμοί Μοναχοί και Κατσίκα στην ορεινή περιοχή.

Οι Αμαξάδες βρίσκονται στο δυτικό άκρο του Δήμου, σε απόσταση 9χλμ. από τον Ίασμο. Ο οικισμός είναι χτισμένος στις παρυφές του ορεινού όγκου, σε υψόμετρο 54μ. και το 2011 ο πληθυσμός του ανερχόταν σε 1.195 κατοίκους. Αποτελεί την έδρα της ομώνυμης Δημοτικής Ενότητας και υπήρξε έδρα Κοινότητας πριν το 2010 και την εφαρμογή του Προγράμματος «Καλλικράτης». Διαθέτει ρυμοτομικό σχέδιο στο νότιο τμήμα του και συγκεντρώνει μικρό αριθμό αστικών εξυπηρετήσεων (Κοινότητα, ΚΕΠ, χώρο για το πρόγραμμα «Βοήθεια στο σπίτι») και ιδιωτικών επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών (κυρίως εμπορίου και εστίασης). Βόρεια του οικισμού υπάρχουν δασικές εκτάσεις ενώ ανατολικά και δυτικά του ισάριθμα υδατορέματα, το δεύτερο εκ των οποίων τον διαχωρίζει από τον οικισμό των Άνω Αμαξάδων. Από το νότιο τμήμα του οικισμού διέρχεται η Επαρχιακή Οδός Νο 14 (Κομοτηνή – Ξάνθη) και ακόμη νοτιότερα η Εγνατία Οδός ενώ στα ανατολικά και βόρεια παρατηρείται συγκέντρωση κτηνοτροφικών μονάδων, συχνά σε πολύ μικρή απόσταση από τις κατοικίες. Περί το 1χλμ. ανατολικά του οικισμού έχει καθοριστεί λατομική περιοχή η οποία ωστόσο παραμένει ανενεργή.

Οι Άνω Αμαξάδες εντοπίζονται σε πολύ μικρή απόσταση δυτικά των Αμαξάδων από τους οποίους διαχωρίζονται από υδατόρεμα. Αναπτύσσονται στις παρυφές του ορεινού όγκου σε υψόμετρο 60μ. και διέθεταν πληθυσμό 563 κατοίκων το 2011. Στις δασικές εκτάσεις βόρεια του οικισμού υπάρχουν κτηνοτροφικές εγκαταστάσεις ενώ επί της νοτιότερα διερχόμενης Επαρχιακής Οδού Νο 14 εδρεύει μικρός αριθμός εμπορικών επιχειρήσεων. Στα νότια και προς τα δυτικά, εκατέρωθεν της οδού σύνδεσης με τον οικισμό Σούνιο του όμορου Δήμου Αβδήρων, εντοπίζεται μικρός αριθμός κατοικιών εκτός σχεδίου.

Οι Μοναχοί βρίσκονται στον ορεινό χώρο της ΔΕ Αμαξάδων, σε απόσταση 2,5χλμ. βορειοανατολικά του ομώνυμου οικισμού και σε υψόμετρο 341μ. Ο πληθυσμός ανερχόταν σε 15 κατοίκους το 2011. Ο οικισμός περιλαμβάνει μικρό αριθμό κατοικιών (λιγότερες των 10) οι οποίες συνυπάρχουν με κτηνοτροφικές μονάδες, ενώ συγκέντρωση κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων εντοπίζεται και στα βορειοανατολικά. Στις ορεινές περιοχές βόρεια του οικισμού έχουν αδειοδοτηθεί 6 συνολικά αιολικά πάρκα, εκτεινόμενα και στην όμορη ΠΕ Ξάνθης.

Η Κατσίκα εντοπίζεται στον ορεινό χώρο, σε απόσταση 3χλμ. βόρεια των Αμαξάδων και σε υψόμετρο 400μ. Αποτελείται από πολύ μικρό αριθμό (4-5) διάσπαρτων κατοικιών. Ο οικισμός παύει να υφίσταται θεσμικά μετά το 1981 οπότε και διέθετε (πραγματικό) πληθυσμό

11 ατόμων, αν και ακολούθησε οριοθέτησή του το 1992. Βόρεια του οικισμού εντοπίζεται αιολικό πάρκο υπό αδειοδότηση, εκτεινόμενο ως επί το πλείστον εντός της ΠΕ Ξάνθης.

Οικισμοί ΔΕ Σώστη

Οι οικισμοί της ΔΕ Σώστη ανέρχονται σε 15, εκ των οποίων οι 11 αναπτύσσονται στους πρόποδες του Παγγαίου όρους (Σώστης, Ληνός, Πολύανθο, Μέγα Πιστό, Μίσχος, Ασώματοι, Ρίζωμα, Θάμνα, Αγίασμα, Δύμη, Φωλιά), και οι 4 στον ορεινό χώρο (Κερασιά, Τρίκορφο, Κρυστάλλη, Διχάλα).

Ο Σώστης βρίσκεται 7χλμ. ανατολικά του Ιάσμου, στις παρυφές του ορεινού όγκου και σε υψόμετρο 66μ. Ο πληθυσμός του το 2011 ανερχόταν σε 712 άτομα. Αποτελεί έδρα της ΔΕ Σώστη και υπήρξε έδρα του ομώνυμου Καποδιστριακού Δήμου, γεγονός που συνέβαλλε στην παρουσία αριθμού υπηρεσιών και δραστηριοτήτων του τριτογενούς τομέα (Κοινότητα, 2 ΚΕΠ, ΚΑΠΗ, Περιφερειακό Ιατρείο, επιχειρήσεις εμπορίου και εστίασης). Ο οικισμός διαθέτει ρυμοτομικό σχέδιο στο νότιο τμήμα του και διασχίζεται από δύο υδατορέματα. Βόρεια βρίσκονται δασικές εκτάσεις ενώ δυτικά και νότια εντός της γεωργικής γης εντοπίζεται μικρός αριθμός δραστηριοτήτων όπως κτηνοτροφικές εγκαταστάσεις, αποθήκες και πρατήριο καυσίμων.

Ο Ληνός εντοπίζεται δυτικά του Σώστη, σε απόσταση μικρότερη του 1χλμ. και σε υψόμετρο 60μ. Είναι χτισμένος στους πρόποδες του ορεινού όγκου και το 2011 ο πληθυσμός ανερχόταν σε 411 άτομα. Εντός του οικισμού ρέει υδατόρεμα ενώ δεύτερο βρίσκεται στην ανατολική πλευρά του. Βόρεια υπάρχουν δασικές εκτάσεις και νότια γεωργικές καλλιέργειες και μικρός αριθμός δραστηριοτήτων και εγκαταστάσεων (κτηνοτροφική μονάδα, συνεργείο αυτοκινήτων, αποθήκη, φωτοβολταϊκό πάρκο, γήπεδο ποδοσφαίρου) εκατέρωθεν της οδού που συνδέει τον οικισμό με την Επαρχιακή Οδό Νο 14.

Το Πολύανθο βρίσκεται 3,5χλμ. ανατολικά του Ιάσμου και 4,5χλμ. δυτικά του Σώστη, σε υψόμετρο 30μ. και στις παρυφές του ορεινού όγκου. Ο οικισμός, με πληθυσμό 712 κατοίκων το 2011, διασχίζεται από την Επαρχιακή Οδό Νο 14 και από τη σιδηροδρομική γραμμή Αλεξανδρούπολη – Θεσσαλονίκη, ενώ μέσω Επαρχιακών και Δασικών οδών συνδέεται με τους οικισμούς στις νότιες πεδινές και βόρειες ορεινές περιοχές. Το τμήμα του οικισμού νοτίως της Επαρχιακής Οδού διαθέτει ρυμοτομικό σχέδιο. Σε απόσταση 2χλμ. βορειοανατολικά βρίσκεται η Μεσαιωνική γέφυρα Κομφάτου η οποία αποτελεί κηρυγμένο Μνημείο καθώς και αρχαιολογικοί χώροι (υπολείμματα εκκλησίας, κοιμητηρίου και φρουρίου της Βυζαντινής περιόδου). Βόρεια του οικισμού υπάρχουν δασικές εκτάσεις, δυτικά και νοτιοανατολικά κτηνοτροφικές μονάδες και στα νότια επιχειρήσεις παραγωγής αδρανών υλικών μέσω αμμοληπιών από την κοίτη του ποταμού. Το δυτικό όριό του εφάπτεται των

Ζωνών Β2 (Περιοχή προστατευόμενων φυσικών σχηματισμών, προστατευόμενων τοπίων και στοιχείων τοπίου) και Γ1 (Περιοχή οικοανάπτυξης) του ΕΠΑΜΘ, ενώ το βόρειο άκρο του οικισμού εφάπτεται του Καταφυγίου Αγρίας Ζωής Πόας – Διχάλας.

Το Μέγα Πιστό εντοπίζεται 2χλμ. βορειοανατολικά του Σώστη, στους πρόποδες του ορεινού όγκου και σε υψόμετρο 98μ., έχοντας 886 κατοίκους το 2011 και αποτελώντας έτσι τον πολυπληθέστερο οικισμό της Δημοτικής Ενότητας. Βρίσκεται σε επαφή με δασικές εκτάσεις στα βόρεια και δυτικά, ενώ περιβάλλεται από βορρά και νότο από κτηνοτροφικές εγκαταστάσεις. Νοτίως του οικισμού και πλησίον της διερχόμενης Επαρχιακής Οδού Νο 14 εντοπίζεται μικρός αριθμός εμπορικών επιχειρήσεων.

Ο Μίσχος βρίσκεται 2χλμ. βορειοανατολικά του Μεγάλου Πιστού, στις παρυφές της ορεινής περιοχής και σε υψόμετρο 100μ. Το 2011 διέθετε 729 κατοίκους. Ο οικισμός είναι μη οριοθετημένος και αποτελείται από διακριτούς οικιστικούς πυρήνες καθώς προέρχεται από τη συνένωση του αρχικού ομώνυμου οικισμού (ο οποίος είναι χαρακτηρισμένος ως παραδοσιακός) με τους εγγύτατα ευρισκόμενους Πετρωτό, Ορφανό και Χαμηλό. Εντός και ενδιάμεσα των επιμέρους περιοχών κατοικίας διέρχεται ο ποταμός Ασπροπόταμος και δύο υδατορέματα. Η παραποτάμια περιοχή ανάντι του οικισμού είναι ιδιαίτερου φυσικού κάλλους προσφερόμενη για δραστηριότητες αναψυχής καθώς περιλαμβάνει πυκνή δασική βλάστηση, έναν τεχνητό καταρράκτη και το κτίριο ενός παλιού νερόμυλου. Βορειοανατολικά και βορειοδυτικά εντοπίζονται κτηνοτροφικές εγκαταστάσεις ενώ νοτιοδυτικά και σε μικρή απόσταση βρίσκονται υπό αδειοδότηση 4 μεγάλης επιφάνειας φωτοβολταϊκά πάρκα.

Οι Ασώματοι βρίσκονται σε απόσταση 2χλμ. ανατολικά του Μίσχου, στις παρυφές του ορεινού όγκου και σε υψόμετρο 85μ., με πληθυσμό 712 κατοίκων το 2011. Ο οικισμός αποτελείται από δύο διακριτούς οικιστικούς πυρήνες που διαχωρίζονται από υδατόρεμα, με τον νοτιότερο να αποτελεί πρώην ξεχωριστό οικισμό με το όνομα Μουσινοχώρι. Στα βόρεια βρίσκονται δασικές εκτάσεις και στα ανατολικά μικρός αριθμός κτηνοτροφικών μονάδων.

Το Ρίζωμα εντοπίζεται σε απόσταση μερικών εκατοντάδων μέτρων νοτιοανατολικά των Ασωμάτων, σε υψόμετρο 73μ. και με πληθυσμό 287 κατοίκων το 2011. Ο οικισμός διασχίζεται από υδατόρεμα και περιβάλλεται από γεωργικές εκτάσεις. Σε απόσταση περί το 1χλμ. νοτιοανατολικά βρίσκονται η Πανεπιστημιούπολη Κομοτηνής και μεγάλη ξενοδοχειακή μονάδα, η μοναδική εντός του Δήμου, η οποία είναι εκτός λειτουργίας.

Τα Θάμνα είναι οικισμός στις παρυφές του ορεινού χώρου, 1,5χλμ. βορειοανατολικά των Ασωμάτων. Αναπτύσσεται σε υψόμετρο 103μ. και το 2011 ο πληθυσμός του ανερχόταν σε 513 άτομα. Βόρεια του οικισμού υπάρχουν δασικές εκτάσεις και ανατολικά ρέει υδατόρεμα ενώ νότια λειτουργεί μονάδα επεξεργασίας και αποθήκευσης των προϊόντων της τοπικής γεωργικής παραγωγής (κεράσια).

Το Αγίασμα εντοπίζεται σε απόσταση μικρότερη του 1χλμ. ανατολικά των Θάμνων, σε υψόμετρο 106μ. και με 326 κατοίκους το 2011, στους πρόποδες του Παπίκιου όρους. Βόρεια συνορεύει με δασικές εκτάσεις και δυτικά με υδατόρεμα, ενώ περιμετρικά αναπτύσσεται μικρός αριθμός δραστηριοτήτων και εγκαταστάσεων (γήπεδο ποδοσφαίρου, κτηνοτροφικές μονάδες, 2 πρατήρια βενζίνης και συνεργείο αυτοκινήτων).

Η Δύμη βρίσκεται σε απόσταση 800μ. βορειοανατολικά του Αγιάσματος, σε υψόμετρο 130μ. και με πληθυσμό 403 ατόμων το 2011. Αναπτύσσεται στις παρυφές του ορεινού όγκου και διασχίζεται από υδατόρεμα. Στα βορειοανατολικά του οικισμού βρίσκεται η ενεργή λατομική περιοχή Δύμης και σε μεγαλύτερη απόσταση προς την ίδια κατεύθυνση η ανενεργή λατομική περιοχή Φωλιάς. Στα δυτικά και επί της οδού σύνδεσης με το Αγίασμα λειτουργούν δύο επιχειρήσεις εστίασης ενώ στα νότια, επί των υφιστάμενων αγροτικών οδών εντοπίζεται μια κτηνοτροφική μονάδα.

Η Φωλέα (Φωλιά) αποτελεί τον ανατολικότερο οικισμό του Δήμου Ιάσμου. Βρίσκεται σε απόσταση 1,5χλμ. νοτιοανατολικά της Δύμης, σε υψόμετρο 83μ. και με πληθυσμό 264 κατοίκων το 2011. Διασχίζεται από υδατόρεμα ενώ άλλα δύο τον περιβάλλουν από δυτικά και νοτιοανατολικά. Βόρεια εντοπίζεται η ανενεργή λατομική περιοχή Φωλιάς, εντός της οποίας γίνεται η επεξεργασία των λατομικών προϊόντων της ενεργού λατομικής περιοχής Δύμης. Περιμετρικά του οικισμού έχει εγκατασταθεί μικρός αριθμός κτηνοτροφικών μονάδων.

Η Κερασιά βρίσκεται 5χλμ. βόρεια του Σώστη, στον ορεινό όγκο του Παπίκιου όρους. Αποτελεί τον οικισμό με το μεγαλύτερο υψόμετρο (580μ.) και τον μικρότερο πληθυσμό το 2011 (8 κάτοικοι) στο σύνολο του Δήμου. Αναπτύσσεται σε δασοσκεπή έκταση με έντονο ανάγλυφο περιλαμβάνοντας μικρό αριθμό διάσπαρτων κατοικιών, χωρίς οριοθέτηση.

Το Τρίκορφο εντοπίζεται στο κέντρο της ορεινής περιοχής του Δήμου, σε υψόμετρο 162μ. και απόσταση 7χλμ. βόρεια του Ιάσμου. Ο αριθμός των κατοίκων ανερχόταν το 2011 σε 16. Ο οικισμός είναι μη οριοθετημένος και τα υπάρχοντα κτίσματα περιορίζονται σε λίγες κατοικίες και κτηνοτροφικές εγκαταστάσεις σε ελάχιστη απόσταση μεταξύ τους. Βορειοανατολικά και νοτιοδυτικά εντοπίζονται μικρές συγκεντρώσεις κτηνοτροφικών μονάδων.

Η Κρυστάλλη βρίσκεται στον ορεινό όγκο του Παπίκιου όρους, σε υψόμετρο 482μ. Απέχει 9,5χλμ. από τον οικισμό του Σώστη και λιγότερα από 3χλμ. από τα ελληνοβουλγαρικά σύνορα. Ο μη οριοθετημένος οικισμός είχε το 2011 πληθυσμό 9 ατόμων (ο δεύτερος μικρότερος του Δήμου μετά την Κερασιά) και αποτελείται από ελάχιστα κτίσματα κατοικιών και κτηνοτροφικών μονάδων.

Η Διχάλα εντοπίζεται εντός της ορεινής περιοχής, σε απόσταση 3χλμ. νοτιοδυτικά της Κρυστάλλης και 7,5χλμ. βόρεια του Πολύανθου. Βρίσκεται σε υψόμετρο 288μ., εντός του Καταφυγίου Άγριας Ζωής «Πόας – Διχάλας» (βλ. Ενότητα Α.3.4α) και έχει παύσει να καταγράφεται ως οικισμός από την ΕΛΣΤΑΤ μετά το 1981, οπότε και ο (πραγματικός) πληθυσμός της ανήλθε σε 10 άτομα. Παρόλα αυτά, απέκτησε οριοθέτηση το 1992. Δεν υφίστανται πλέον κτίσματα εντός του οικισμού.

Παλαιές Οικιστικές Συγκεντρώσεις

Ως τέτοιες θεωρούνται συγκεκριμένες θέσεις όπου εντοπίζεται η παρουσία κατοικιών και κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων. Συνήθως αποτελούν τοποθεσίες όπου υπήρχαν οικισμοί οι οποίοι έχουν πλέον εγκαταλειφθεί. Βρίσκονται όλες στον ορεινό χώρο του Δήμου.

Τάλης: Βρίσκεται στη ΔΕ Ιάσμου, 2χλμ. δυτικά του Τρίκορφου. Περιλαμβάνει ελάχιστα κτίσματα κυρίως για κτηνοτροφική χρήση και καταγράφεται για τελευταία φορά στην Απογραφή του 1981 με 19 κατοίκους. Σε μικρή απόσταση ρέει ο ποταμός Κομψάτος επί του οποίου έχει κατασκευαστεί γέφυρα.

Πόα: Ανήκει στη ΔΕ Σώστη και βρίσκεται 1,5χλμ. νοτιοανατολικά της Κρυστάλλης και σε απόσταση 2,5χλμ. από τα ελληνοβουλγαρικά σύνορα. Περιλαμβάνει ελάχιστα κτίσματα κυρίως για κτηνοτροφική χρήση. Καταγράφεται για τελευταία φορά στην Απογραφή του 1971 με μηδενικό πληθυσμό.

Σήμα: Ανήκει στη ΔΕ Σώστη και εντοπίζεται 1,5χλμ. βορειοανατολικά του Τρίκορφου. Περιλαμβάνει ελάχιστα κτίσματα κυρίως για κτηνοτροφική χρήση και απογράφεται για τελευταία φορά στην Απογραφή του 1981 με 10 κατοίκους.

Κερασιά Β´ (Βροντή): Βρίσκεται στη ΔΕ Σώστη, 1,5χλμ. βορειοανατολικά της Κερασιάς. Περιλαμβάνει μικρό αριθμό κτισμάτων περιορισμένης επιφάνειας και δεν εμφανίζεται σε καμία Απογραφή.

ΣΤ.1.1.1 Εκτός σχεδίου δόμηση (οικιστικές συγκεντρώσεις)

Η μη θεσμοθετημένη οικιστική διάρθρωση που εμφανίζει κάποιες μορφής οικιστική συγκέντρωση και απογράφεται είτε μαζί με θεσμοθετημένους οικισμούς είτε ξεχωριστά εντοπίζεται σε ελάχιστο βαθμό σε όλη την εδαφική περιφέρεια του Δήμου.

Η διάχυση των κατοικιών εκτός των ορίων των οικισμών στη περιοχή μελέτης είναι περιορισμένης έκτασης και εντοπίζεται σε θέσεις περιμετρικά του Ιάσμου, του Κοππερού,

των Άνω Αμαξάδων και της Σάλπης, καθώς και στο ανατολικό όριο του Δήμου με τον όμορο Δήμο Κομοτηνής.

Στον οικισμό του Ιάσμου καταγράφεται η σημαντικότερη συγκέντρωση κατοικιών στον εξωοικιστικό χώρο (15 έως 20) οι οποίες βρίσκονται νότια της οδού Κων/νου Καρυωτάκη και δυτικά των εγκαταστάσεων του Πυροσβεστικού Κλιμακίου. Πρόκειται για ισόγειες κατοικίες κατά κανόνα μεγάλης ηλικίας με κάποιες εξ αυτών να περιλαμβάνουν και αγροτικές αποθήκες, έχοντας δομηθεί σε επαφή με το όριο του οικισμού. Σύμφωνα με το ΓΠΣ της ΔΕ Ιάσμου οι περισσότερες προβλέπεται να ενταχθούν στην επέκταση σχεδίου του οικισμού ενώ μικρός αριθμός βρίσκεται εντός του καθοριζόμενου από το ΓΠΣ ΒΙΟΠΑ. Μικρότερος αριθμός κατοικιών (5-6), πολύ νεότερης κατασκευής, εντοπίζεται ανατολικά, εκατέρωθεν της Επαρχιακής Οδού Νο 14 που οδηγεί στον οικισμό του Πολύανθου, ενώ ακόμη λιγότερες (2-3), ισόγειες και μεγαλύτερης ηλικίας έχουν δομηθεί ανατολικά του Σιδηροδρομικού Σταθμού, για τις οποίες επίσης προβλέπεται η ένταξή τους στην επέκταση σχεδίου του οικισμού.

Δεύτερη συγκέντρωση κατοικιών στον εξωοικιστικό χώρο καταγράφεται δυτικά των Άνω Αμαξάδων και συγκεκριμένα εκατέρωθεν της οδού που συνδέει τον οικισμό με τον αντίστοιχο του Σουνίου του όμορου Δήμου Ξάνθης και αμφίπλευρα του υφιστάμενου υδατορέματος με ροή προς το νότο. Οι περισσότερες από αυτές είναι σχετικά πρόσφατης κατασκευής (ενδεχομένως μικρότερης της 15ετίας) με κάποιες να είναι ισόγειες και άλλες να διαθέτουν και όροφο.

Μικρός αριθμός ισόγειων κατοικιών (5-6) εκτός ορίων εντοπίζεται και στο Κοππερό, μεταξύ του νοτιοανατολικού του ορίου και της σιδηροδρομικής γραμμής, για τις οποίες το ΓΠΣ προβλέπει την ένταξη στο σχέδιο του οικισμού. Αντίστοιχος αριθμός καταγράφεται και στον οικισμό της Σάλπης, σε επαφή με το νοτιοανατολικό τμήμα του και στις οποίες διαβιούν αθίγγανοι, για τη στεγαστική αποκατάσταση των οποίων το ΓΠΣ καθορίζει την εκπόνηση ειδικού προγράμματος με ταυτόχρονη επέκταση των ορίων του οικισμού.

Τέλος, περιορισμένη παρουσία κατοικιών στο εξωοικιστικό χώρο παρατηρείται στο ανατολικό άκρο του Δήμου και συγκεκριμένα νότια του οικισμού Δύμης και δυτικά και νότια του οικισμού της Φωλιάς. Ο αριθμός τους είναι μικρός και έχουν χαρακτηριστικά αγροικίας, ήτοι μικρό εμβαδό και δόμηση εντός ιδιοκτησιών με δενδρώδεις συνήθως καλλιέργειες.

ΣΤ.1.2. Υποδομές

ΣΤ.1.2.1. Οδικό δίκτυο

Το οδικό δίκτυο του Δήμου Ιάσμου αποτελείται από τις εθνικές, επαρχιακές, δημοτικές, αγροτικές και δασικές οδούς οι οποίες διατρέχουν την περιοχή μελέτης. Ειδικότερα:

Το **Εθνικό οδικό δίκτυο** (Πρωτεύον και Δευτερεύον) περιλαμβάνει την Εγνατία Οδό με τις παράπλευρες αυτής οδούς, την Εθνική Οδό 2 και τμήμα της παλαιάς χάραξης αυτής. Η Εγνατία Οδός αποτελεί τον κύριο άξονα που διατρέχει τη βόρεια Ελλάδα από την Αλεξανδρούπολη έως την Ηγουμενίτσα. Ανήκει στο Βασικό (Πρωτεύον) Εθνικό Οδικό Δίκτυο και είναι χαρακτηρισμένη στο σύνολό της ως Αυτοκινητόδρομος με αρίθμηση Α2. Έχει τετράιχνη διατομή πλάτους 24,5μ. (22μ. στα δυσχερή ορεινά τμήματα) με δύο λωρίδες κυκλοφορίας και Λωρίδα Έκτακτης Ανάγκης (ΛΕΑ) ανά κατεύθυνση και διαχωρισμό των δύο κλάδων με κεντρική νησίδα. Το μήκος της οδού εντός της Περιφέρειας ΑΜΘ φτάνει τα 246χλμ., στην ΠΕ Ροδόπης τα 55χλμ. και στον Δήμο Ιάσμου τα 23χλμ. Στην περιοχή μελέτης ακολουθεί γενική κατεύθυνση από Ανατολικά προς Δυτικά κατά μήκος πεδινών εκτάσεων και η σύνδεσή της με τις αστικές και αγροτικές περιοχές εξασφαλίζεται από ανισόπεδο κόμβο που βρίσκεται νότια του οικισμού του Ιάσμου. Σταθμοί διοδίων λειτουργούν τόσο επί του εν λόγω κόμβου (κατά την είσοδο και έξοδο από τον αυτοκινητόδρομο) όσο και επί της ίδιας της Εγνατίας στο ύψος του οικισμού των Αμαξάδων. Επιπλέον, νότια του οικισμού του Σώστη έχουν πραγματοποιηθεί εργασίες και στις δύο πλευρές της οδού (κατασκευή λωρίδων επιβράδυνσης και συνδετηρίων οδών, διαμόρφωση χώρων στάθμευσης, νησίδων κλπ.) για τη δημιουργία Σταθμού Εξυπηρέτησης Αυτοκινητιστών (ΣΕΑ), χωρίς ωστόσο να έχει προχωρήσει η ανέγερση των απαιτούμενων εγκαταστάσεων. Μετά την κατάρρευση της οδικής γέφυρας του ποταμού Κομψάτου επί της οδού Κομοτηνή – Ίασμος – Ξάνθη (βλ. παρακάτω) και για την εξυπηρέτηση των οικισμών της ΔΕ Σώστη έχουν δημιουργηθεί, με χρήση των διαμορφωμένων οδών εξυπηρέτησης του ΣΕΑ, μια είσοδος στην Εγνατία Οδό στο ρεύμα κυκλοφορίας προς Ξάνθη και μια έξοδος από την Εγνατία Οδό στο ρεύμα κυκλοφορίας προς Κομοτηνή.

Σημειώνεται ότι στο σύνολο σχεδόν του μήκους της Εγνατίας Οδού εντός της περιοχής μελέτης έχει κατασκευαστεί εκατέρωθεν αυτής οδικό δίκτυο για τη σύνδεση των τμημάτων της αγροτικής οδοποιίας που αποκόπηκαν κατά την κατασκευή της, το οποίο, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, κατατάσσεται στο Δευτερεύον Εθνικό οδικό δίκτυο.

Η Εθνική Οδός 2 «Θεσσαλονίκη – Δερβένι – Γέφυρα Στρυμώνα – Νέα Πέραμος – Καβάλα – Ξάνθη – Κομοτηνή – Μέστη – Μάκρη (νέο τμήμα) – Αλεξανδρούπολη – Γέφυρα Κήπων» ανήκει στο Βασικό Εθνικό Οδικό Δίκτυο αποτελώντας, πριν την κατασκευή της

Εγνατίας, τον μοναδικό οδικό άξονα μεταφοράς ανθρώπων και αγαθών κατά μήκος της Περιφέρειας ΑΜΘ και σύνδεσης της Θεσσαλονίκης με τα ελληνοτουρκικά σύνορα. Ακολουθεί το νότιο όριο του Δήμου με κατεύθυνση από βορειοανατολικά προς νοτιοδυτικά εισερχόμενη εντός αυτού σε δύο τμήματα συνολικού μήκους 7χλμ. περίπου, το πρώτο από τον οικισμό του Μικρού Παλλαδίου έως τον οικισμό Καλλίστης του Δήμου Κομοτηνής και το δεύτερο από τον οικισμό Γλυκονερίου έως το όριο μεταξύ των Π.Ε. Ροδόπης και Ξάνθης. Διαθέτει μια λωρίδα κυκλοφορίας ανά κατεύθυνση, χωρίς ΛΕΑ, και διέρχεται σε μικρή απόσταση από τους οικισμούς της περιοχής, συνδεδεμένη συχνά απευθείας με το επαρχιακό, δημοτικό και αγροτικό οδικό δίκτυο. Μετά την ολοκλήρωση της κατασκευής των τμημάτων της Εγνατίας Οδού μεταξύ Κομοτηνής και Ξάνθης ο κυκλοφοριακός φόρτος της οδού έχει μειωθεί κατά πολύ, αν και κατά τη θερινή περίοδο εξακολουθεί να εξυπηρετεί σημαντικό μέρος της τουριστικής κίνησης προς τις δυτικές παραλιακές περιοχές της Π.Ε. Ροδόπης.

Η υφιστάμενη οδός «Σημείο συνάντησης με Ε.Ο. 2 – Γλυκονέρι – Νέα Καλλίστη – Παλαιά Καλλίστη – Παλλάδιο – Αίγειρος – Μεσσούνη – Σημείο συνάντησης με Ε.Ο. 2 διά του ανισόπεδου κόμβου Μεσσούνης» αποτελεί μέρος της παλαιάς χάραξης της Ε.Ο. 2 και κατατάσσεται στο Δευτερεύον Εθνικό Οδικό Δίκτυο. Αποτελείται από δύο επιμέρους τμήματα με συνολικό μήκος περίπου 4χλμ. και διέρχεται εντός των οικισμών Παλλαδίου και Γλυκονερίου. Η χάραξή της είναι παράλληλη με την Ε.Ο. 2, διαθέτει μια λωρίδα κυκλοφορίας ανά κατεύθυνση, χωρίς ΛΕΑ, και καταγράφει ελάχιστη κίνηση καθώς εξυπηρετεί αποκλειστικά τις τοπικές μετακινήσεις μεταξύ των οικισμών της περιοχής.

Το **Επαρχιακό οδικό δίκτυο** (Πρωτεύον και Δευτερεύον) στον Δήμο Ιάσμου έχει συνολικό μήκος 32χλμ. και περιλαμβάνει τις ακόλουθες οδούς:

Πρωτεύον Επαρχιακό δίκτυο

- Οδός Νο 14: Κομοτηνή – Ίασμος προς Ξάνθη από το 5οχλμ. της οδού Κομοτηνής – Λάγους και μέσω Πολύανθου
- Οδός Νο 14α: Ίασμος – Γαλήνη – Μωσαϊκό – Αμβροσία
- Οδός Νο 14β: Πολύανθος – Αμβροσία – Εθνική Οδός 2

Δευτερεύον Επαρχιακό δίκτυο

- Οδός Νο 13: Κομοτηνή – Ασώματοι – Κερασιά
- Οδός Νο 15: Κομοτηνή – Σύμβολα – Πολύανθος μέσω Δύμης, Θάμνων – Ασωμάτων και Σώστη
- Οδός Νο 16: Πολύανθος – Τρίκορφο προς Σάτρες (αδιάνοιχτη μεταξύ Πολύανθου και Τρίκορφου)
- Οδός Νο 17: Ασπραία – Τσαλαπετεινός – Μέδουσα (αδιάνοιχτη)

- Οδός Νο 4α: Πανεπιστημιούπολη (από Επαρχιακή Οδό Νο 13) – Κάλχας – Επαρχιακή Οδός Νο 4 (παλαιός σκουπιδότοπος Κομοτηνής)
- Οδός Νο 13α: Σώστης – Κερασιά
- Οδός Νο 13β: Επαρχιακή Οδός 13 (διασταύρωση Ασωμάτων) – Μίσχος
- Οδός Νο 16α: Ίασμος - Τρίκορφο
- Οδός Νο 16β: 8ο χλμ. Επαρχιακής Οδού 16α (Ιάσμου – Τρικόρφου) – Πολύαρνο – Εύθυμο

Η Επαρχιακή οδός Νο 14 (Κομοτηνή – Πολύανθος – Ίασμος – Ξάνθη) συνδέει τους οικισμούς του Δήμου που βρίσκονται στις παρυφές του ορεινού όγκου ενώ χρησιμοποιείται και εναλλακτικά της Εγνατίας για τις μετακινήσεις μεταξύ Κομοτηνής, Ξάνθης και ενδιάμεσων οικισμών. Οι Επαρχιακές οδοί Νο 14α και 14β με κατεύθυνση από βορρά προς νότο διευκολύνουν την άμεση πρόσβαση στις εκτεταμένες πεδινές περιοχές και στους οικισμούς που βρίσκονται στο νότιο τμήμα του Δήμου, ενώ ταυτόχρονα λειτουργούν ως συνδετήριες της Επαρχιακής οδού Νο 14 με την Εθνική Οδό Νο 2 και μέσω αυτής και με τη δυτική παράκτια ζώνη της Π.Ε. Ροδόπης. Οι άξονες του Δευτερεύοντος Επαρχιακού οδικού δικτύου Νο 13, 15 και 13β συμπληρώνουν τις συνδέσεις μεταξύ των οικισμών της Δ.Ε. Σώστη αλλά και μεταξύ αυτών και της Κομοτηνής, ενώ η Οδός Νο 4^α χρησιμοποιείται και ως βόρεια παράκαμψη της πόλης διευκολύνοντας παράλληλα την κίνηση των απορριμματοφόρων οχημάτων προς τις εγκαταστάσεις επεξεργασίας και ταφής στερεών αποβλήτων που λειτουργούν στην περιοχή του οικισμού του Κάλχα. Η πρόσβαση στον ορεινό όγκο της Ροδόπης γίνεται μέσω των Επαρχιακών οδών Νο 13 και 13^α που καταλήγουν στον οικισμό της Κερασιάς και των οδών Νο 16α και 16β που φτάνουν έως το βορειοδυτικό άκρο του Δήμου. Αδιάνοιχτη παραμένει η Επαρχιακή οδός Νο 16 μεταξύ Πολύανθου και Τρικόρφου και η Επαρχιακή οδός Νο 17 μέσω της οποίας θα εξασφαλιζόταν η σύνδεση της ορεινής περιοχής του Δήμου Ιάσμου με την αντίστοιχη του όμορου Δήμου Μύκης.

Το **Δημοτικό οδικό δίκτυο** περιλαμβάνει τις λοιπές οδούς που συνδέουν τους οικισμούς μεταξύ τους αλλά και με τις οδούς του Επαρχιακού οδικού δικτύου και την Εθνική οδό 2. Στην κατηγορία αυτή ανήκουν οι οδοί Κοπτερό – Διαλαμπή – Μωσαϊκό, Διαλαμπή – Σάλπη, Ίασμος – Διαλαμπή, Αμβροσία – Σάλπη – Γλυκονέρι, Μωσαϊκό – Παλλάδιο – Γλυκονέρι και οι κάθετες οδικές συνδέσεις των οικισμών Μέγα Πιστό και Σώστης με την Επαρχιακή οδό Νο 14.

Το **Αγροτικό οδικό δίκτυο**, μήκους περί των 300χλμ., είναι ιδιαίτερα εκτεταμένο με κατά κανόνα πολύ πυκνή κάλυψη της πεδινής περιοχής, απόρροια τόσο των διανομών του Υπουργείου Γεωργίας όσο και εφαρμογής αναδάσμου σε πολλές περιοχές (στο μεγαλύτερο

μέρος των γεωργικών εκτάσεων των Δ.Ε. Ιάσμου και Αμαξάδων και στο ήμισυ σχεδόν των αντίστοιχων της Δ.Ε. Σώστη). Η σημασία του είναι προφανής για την εξυπηρέτηση των εκτεταμένων γεωργικών καλλιεργειών και των κτηνοτροφικών μονάδων και δευτερευόντως και εγκαταστάσεων του δευτερογενούς κυρίως τομέα όπως βιοτεχνίες και φωτοβολταϊκά πάρκα που εντοπίζονται στον πεδινό χώρο.

Το **Δασικό οδικό δίκτυο** της περιοχής μελέτης, μήκους 320χλμ., είναι επίσης πολύ ανεπτυγμένο ως αποτέλεσμα της ύπαρξης κατά το παρελθόν σημαντικού αριθμού ορεινών οικισμών και έντονης κτηνοτροφικής δραστηριότητας. Η πυκνότητά του είναι μεγαλύτερη στο νότιο τμήμα του ορεινού όγκου όπου βρίσκονται οι περισσότεροι απομένοντες κατοικημένοι οικισμοί και σημαντικός αριθμός κτηνοτροφικών μονάδων. Ταυτόχρονα, ο ρόλος του είναι καίριος για τη διαχείριση των δασών και δασικών εκτάσεων από τις αρμόδιες υπηρεσίες ενώ εξυπηρετεί και δράσεις τουρισμού και αναψυχής. Ωστόσο, τα κατασκευαστικά χαρακτηριστικά του (στενότητα, κλίσεις, απότομες αλλαγές κατεύθυνσης) και οι φθορές από τις καιρικές συνθήκες περιορίζουν συχνά την προσβασιμότητα των απομακρυσμένων ορεινών περιοχών.

Σε γενικές γραμμές, η κατάσταση του Εθνικού και Επαρχιακού οδικού δικτύου χαρακτηρίζεται ως καλή. Επισημαίνεται ότι το τμήμα Ασώματοι – Κερασιά της Επαρχιακής Οδού Νο 13 και το μεγαλύτερο τμήμα της Επαρχιακής Οδού Νο 13α Σώστης – Κερασιά (αμφότερα εντός της ορεινής περιοχής του Δήμου) δεν είναι ασφαλοστρωμένα και συνεπώς καθίστανται πολύ περισσότερο εκτεθειμένα σε φθορές λόγω καιρικών συνθηκών. Το Δημοτικό οδικό δίκτυο είναι στο σύνολό του ασφαλοστρωμένο ενώ το αντίστοιχο Αγροτικό και Δασικό έχει χωμάτινο ή χαλικοστρωμένο κατάστρωμα. Ωστόσο, η εκδήλωση κατά καιρούς έντονων πλημμυρικών φαινομένων που παρασύρουν σημαντικό όγκο φερτών υλικών προκαλεί φθορές σε τμήματα του Επαρχιακού και Δημοτικού οδικού δικτύου που βρίσκονται στις παρυφές του ορεινού όγκου.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα πρόκλησης σημαντικής ζημιάς στις οδικές υποδομές αποτελεί η κατάρρευση το έτος 2017 τμήματος της (τότε άρτι κατασκευασθείσας) οδικής γέφυρας του ποταμού Κομψάτου επί της Επαρχιακής Οδού Νο14 (Κομοτηνή – Ίασμος – Ξάνθη) στο ύψος του Πολύανθου. Έκτοτε, η κυκλοφορία των οχημάτων διεξάγεται μέσω της παλαιάς γέφυρας η οποία βρίσκεται σε μικρή απόσταση ανάντι του ποταμού. Η κατάσταση αυτή αναμένεται να διατηρηθεί έως τις αρχές του 2024 οπότε και εκτιμάται ότι θα περατωθεί το έργο «Αποκατάσταση γέφυρας στον ποταμό Κομψάτο» το οποίο περιλαμβάνει την καθαίρεση του εναπομείναντος τμήματος της γέφυρας και την κατασκευή νέας. Επιπλέον, για τη βελτίωση των κυκλοφοριακών συνθηκών στην Επαρχιακή Οδό Νο 14 (Κομοτηνή – Ίασμος προς Ξάνθη μέσω Πολύανθου) προωθείται η διαδικασία για τη δημοπράτηση του

έργου «Ανακατασκευή επαρχιακής οδού Ν. Ροδόπης, τμήμα από Κοππερό έως Ίασμο (Χ.Θ. 6+500 έως 11+000)», το οποίο έχει ως αντικείμενο την εκτέλεση εργασιών διαπλάτυνσης στο συγκεκριμένο τμήμα της οδού . Συναφή έργα που έχουν ενταχθεί στο Τεχνικό Πρόγραμμα του Δήμου για το έτος 2022 περιλαμβάνουν την αποκατάσταση φθορών στο Δημοτικό οδικό δίκτυο των ΔΕ Ιάσμου και Αμαζάδων, εργασίες συντήρησης αγροτικών δρόμων στο σύνολο του Δήμου και εργασίες συντήρησης του οδικού δικτύου στον ορεινό όγκο.

ΣΤ.1.2.2 Σιδηροδρομικό δίκτυο

Το σιδηροδρομικό δίκτυο που διέρχεται εντός του Δήμου αποτελεί τμήμα του άξονα Θεσσαλονίκη – Αλεξανδρούπολη – Ορμένιο. Το μήκος του ανέρχεται σε 27χλμ. και ακολουθεί πορεία εντός πεδινών εκτάσεων από ανατολικά προς δυτικά με μικρές μόνο αλλαγές κατεύθυνσης, εκτός του τμήματος Πολύανθος – Ίασμος όπου η χάραξη πραγματοποιεί καμπύλη προς βορρά για να διέλθει εντός των δύο οικισμών και άνωθεν του ποταμού Κομψάτου δια σιδηροδρομικής γέφυρας. Στους εν λόγω οικισμούς βρίσκονται και οι δύο μοναδικοί σιδηροδρομικοί σταθμοί εντός του Δήμου, αμφότεροι εκτός λειτουργίας, απόρροια της κατακόρυφης μείωσης των επιβατικών δρομολογίων κατά την τελευταία δεκαετία. Το έτος 2009, με επιδίωξη την ομαλοποίηση της χάραξης, τη συντόμευση του χρόνου ταξιδιού και την απομάκρυνση της σιδηροδρομικής γραμμής από κατοικημένες περιοχές εκπονήθηκε συγκοινωνιακή μελέτη με τίτλο «Μελέτη παραλλαγής της χάραξης της σιδηροδρομικής γραμμής μεταξύ Ιάσμου – Πολύανθου και Γέφυρας Κομψάτου».

Βάσει της συγκεκριμένης μελέτης προβλέπεται νέα χάραξη με διέλευση νοτιότερα της υφιστάμενης, εκκινώντας ανατολικότερα του Πολύανθου και καταλήγοντας δυτικότερα του Ιάσμου. Περιλαμβάνεται επίσης η κατασκευή νέας σιδηροδρομικής γέφυρας επί του ποταμού Κομψάτου, η ανέγερση σιδηροδρομικού σταθμού νοτίως του οικισμού Ιάσμου και σιδηροδρομικής στάσης νοτίως του οικισμού Πολύανθου. Η πλέον πρόσφατη εξέλιξη αφορά στη δημοσίευση Προκήρυξης στις 3 Μαΐου 2023 με αντικείμενο την ολοκλήρωση των τεχνικών μελετών και τη σύνταξη τευχών δημοπράτησης προκειμένου το έργο να εισέλθει σε φάση διαγωνισμού για την επιλογή αναδόχου.

ΣΤ.1.2.3. Θαλάσσιες μεταφορές και λιμένες

Εντός του Δήμου Ιάσμου δεν υφίστανται υποδομές θαλάσσιων μεταφορών. Ο κοντινότερος λιμένας είναι αυτός του Πόρτο Λάγους στην ΠΕ Ξάνθης ο οποίος εξυπηρετεί αποκλειστικά διακίνηση εμπορευμάτων σε περιορισμένο βαθμό καθώς και την τοπική

αλιευτική δραστηριότητα. Για τη μετάβαση σε περιοχές του νησιωτικού χώρου απαιτείται η μετακίνηση είτε προς τον λιμένα της Αλεξανδρούπολης στην ΠΕ Έβρου είτε προς αυτόν της Καβάλας στην ομώνυμη Περιφερειακή Ενότητα.

ΣΤ.1.2.4. Αεροπορικές μεταφορές

Εντός του Δήμου Ιάσμου δεν υφίστανται υποδομές αεροπορικών μεταφορών. Τα πλησιέστερα αεροδρόμια για την εξυπηρέτηση της επιβατικής και εμπορευματικής κίνησης είναι αυτά της Αλεξανδρούπολης (αερολιμένας «Δημόκριτος») και της Χρυσούπολης (αερολιμένας «Μέγας Αλέξανδρος»). Σε μικρή απόσταση από το ανατολικό – νοτιοανατολικό όριο του Δήμου και εντός του όμορου Δήμου Κομοτηνής βρίσκεται διάδρομος προσγείωσης ο οποίος χρησιμοποιείται για στρατιωτικούς σκοπούς και από την τοπική αερολέσχη.

ΣΤ.1.2.5. Δίκτυα/Διαδρομές εναλλακτικών μετακινήσεων

Τα δίκτυα εναλλακτικών μετακινήσεων στοχεύουν στην παροχή τρόπων μετακίνησης διαφορετικών από τη χρήση Ι.Χ. αυτοκινήτων με απώτερο σκοπό τη μείωση της κυκλοφοριακής συμφόρησης, του χρόνου μετακίνησης, της κατανάλωσης καυσίμων, των εκπομπών καυσαερίων κλπ. Οι πιο διαδεδομένες μέθοδοι είναι η χρήση των Μέσων Μαζικής Μεταφοράς (Μ.Μ.Μ.), του ποδηλάτου, της πεζής μετακίνησης και του διαμοιρασμού του χρόνου χρήσης του ιδιωτικού αυτοκινήτου (car sharing / car pooling). Όσον αφορά τα Μ.Μ.Μ., ο Δήμος Ιάσμου εξυπηρετείται μέσω της εκτέλεσης αστικών και υπεραστικών δρομολογίων από το ΚΤΕΛ Ροδόπης. Τα υπεραστικά δρομολόγια από Κομοτηνή προς Ξάνθη και αντιστρόφως εκτελούνται με συχνότητα 16 ημερησίως τις καθημερινές (Δευτέρα έως Παρασκευή), 12 τα Σάββατα και 8 τις Κυριακές. Η συντριπτική πλειοψηφία τους εκτελείται μέσω Ιάσμου δια της Επαρχιακής Οδού Νο 14, εξυπηρετώντας τους οικισμούς στις παρυφές του ορεινού όγκου, ενώ μόλις 2 δρομολόγια (και μόνο τις καθημερινές) εκτελούνται μέσω Πόρτο Λάγους και δια της Εθνικής Οδού 2 παρέχοντας συγκοινωνιακή υπηρεσία στους οικισμούς Μικρού Παλλαδίου, Παλλαδίου και Γλυκονερίου. Οι οικισμοί αυτοί, ωστόσο, εξυπηρετούνται 3 φορές ημερησίως (κατά τις καθημερινές) και μέσω έτερου δρομολογίου από Κομοτηνή προς Φανάρι. Τέλος, τις καθημερινές εκτελούνται και 2 δρομολόγια ημερησίως από Κομοτηνή προς Αμβροσία και Σάλπη.

Η παύση λειτουργίας του Σιδηροδρομικού Σταθμού Ιάσμου κατά την προηγούμενη δεκαετία (καθώς ο αντίστοιχος στον Πολύανθο εγκαταλείφθηκε πολύ νωρίτερα) δεν επιτρέπει τη χρήση του σιδηροδρόμου ως εναλλακτικού μέσου μετακίνησης, προτιμητέου συνήθως για υπεραστικές διαδρομές. Η μετάβαση επισκεπτών στον ορεινό χώρο για

δραστηριότητες τουρισμού και αναψυχής γίνεται σε μεγάλο βαθμό μέσω της πεζοπορίας, εν μέρει και λόγω των κατασκευαστικών χαρακτηριστικών του Δασικού οδικού δικτύου (μεγάλη στενότητα, έντονες κλίσεις, χωμάτινο κατάστρωμα) που αποθαρρύνουν τη μαζική χρήση αυτοκινήτου. Επιπλέον, στο πεδινό τμήμα του Δήμου ευνοείται η χρήση ποδηλάτου για μετακινήσεις μεταξύ οικισμών που βρίσκονται σε μικρή απόσταση (ιδίως στη Δ.Ε. Σώστη) αλλά και για επίσκεψη σε περιοχές αρχαιολογικού ενδιαφέροντος ή φυσικού κάλλους. Ενδεικτικό παράδειγμα αποτελεί η πρόβλεψη για κατασκευή ποδηλατοδρόμου μεταξύ Ιάσμου και μεσαιωνικής γέφυρας Κομφάτου από το ισχύον ΓΠΣ της Δ.Ε. Ιάσμου, χωρίς ωστόσο να έχει προχωρήσει.

ΣΤ.1.2.6. Τηλεπικοινωνίες – Διαδίκτυο

Δεν έχουν παρασχεθεί στοιχεία από τον ΟΤΕ αναφορικά με τις υποδομές και το δίκτυο σταθερής τηλεφωνίας και παροχής Διαδικτύου. Αναφορικά με τις κεραίες κινητής τηλεφωνίας, σύμφωνα με την ιστοσελίδα της Εθνικής Επιτροπής Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων (ΕΕΤΤ) , εντός του Δήμου Ιάσμου έχουν αδειοδοτηθεί συνολικά 7 σταθμοί κεραιών κινητής τηλεφωνίας ενώ έχουν κατατεθεί άλλες 5 δηλώσεις ΕΚΚΧΟ (Εγκατάσταση Κατασκευής Κεραίας Χαμηλής Ηλεκτρομαγνητικής Περιβαλλοντικής Όχλησης), όπως φαίνεται στον ακόλουθο πίνακα.

Πίνακας 1 Σταθμοί κινητής τηλεφωνίας στον Δήμο Ιάσμου, 2023

α/α	Κατηγορία	Εταιρεία	Διεύθυνση
1	Αδειοδοτημένη	NOVA Μ.Α.Ε.	Πλησίον Μίσχου, Κόμορο
2	Αδειοδοτημένη	NOVA Μ.Α.Ε.	Πλησίον Κοππερού
3	Αδειοδοτημένη	VODAFONE	Ύψωμα «Μνήματα», Δ.Δ. Πολύανθου
4	Αδειοδοτημένη	VODAFONE	Θέση «Ισώματα», Δ.Δ. Ασωμάτων
5	Αδειοδοτημένη	VODAFONE	Θέση «Στερέο», Μίσχος
6	Αδειοδοτημένη	COSMOTE	Πλησίον Μέσης
7	Αδειοδοτημένη	COSMOTE	Πολύανθο – Ίασμος
8	Δήλωση ΕΚΚΧΟ	COSMOTE	Εταιρεία ΕΝΕΛ Αμαζάδες
9	Δήλωση ΕΚΚΧΟ	NOVA Μ.Α.Ε.	Επαρχιακή Οδός 3 ^ο χλμ. Αγιάσματος – Κομοτηνής
10	Δήλωση ΕΚΚΧΟ	ΟΤΕ	Οικισμός Αμβροσία
11	Δήλωση ΕΚΚΧΟ	VODAFONE	Φωτοβολταϊκός σταθμός Ίασμος
12	Δήλωση ΕΚΚΧΟ	VODAFONE	3 ^ο χλμ. Κομοτηνής – Ξάνθης, Αγίασμα Ροδόπης

Πηγή: ΕΕΤΤ

Από τις δώδεκα συνολικά θέσεις οι πέντε εντοπίζονται στην πεδινή ζώνη της Δ.Ε. Ιάσμου με τρεις πλησίον του Κοππερού, μια πλησίον του Γλυκονερίου και μια εντός της Αμβροσίας. Οι υπόλοιπες επτά καταγράφονται στη Δ.Ε. Σώστη και συγκεκριμένα από δύο στην ορεινή περιοχή βορείως του Πολύανθου και του Μίσχου, δύο σε πεδινές εκτάσεις επί της οδού Αγίασμα – Κομοτηνή και μια σε πεδινή έκταση πλησίον των Ασωμάτων.

ΣΤ.1.2.7. Ενέργεια

Οι ενεργειακές υποδομές στον Δήμο Ιάσμου έχουν αξιόλογη παρουσία καθώς αυτός αποτελεί περιοχή διέλευσης ενεργειακών δικτύων αλλά και τόπο εγκατάστασης υποδομών παραγωγής ενέργειας.

Δίκτυο μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας

Το υφιστάμενο δίκτυο μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας περιλαμβάνει μια εναέρια γραμμή υψηλής τάσης των 400kV, έξι εναέρια γραμμές υψηλής τάσης των 150kV, επιμέρους εναέρια γραμμές μέσης τάσης των 20kV και έναν Υποσταθμό μεταφοράς. Ειδικότερα, εντός του Δήμου υφίσταται το τμήμα της Γραμμής Μεταφοράς 400kV ΦΙΛΙΠΠΟΙ – ΝΕΑ ΣΑΝΤΑ του Ελληνικού Συστήματος Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΕΣΜΗΕ) μεταξύ των Φορέων Στήριξης ΦΣ 209 (Χ: 589351.62, Υ: 4550864.39) έως ΦΣ 294 (Χ: 617522.13, Υ: 4557836.50). Η εν λόγω γραμμή εισέρχεται στην περιοχή μελέτης νοτίως των Αμαξάδων και ακολουθεί ανατολική πορεία διερχόμενη βορείως του Κοππερού και νοτίως του Ιάσμου, οπότε και στρέφει βορειοανατολικά κινούμενη νότια των οικισμών της Δ.Ε. Σώστη για να εξέλθει ανατολικά της Φωλιάς.

Σε χρονικό ορίζοντα δεκαετίας προγραμματίζεται η κατασκευή και δεύτερης εναέριας γραμμής υψηλής τάσης (400kV) διπλού κυκλώματος μεταξύ των Κέντρων Υψηλής Τάσης (ΚΥΤ) Φιλίππων και Νέας Σάντας, η όδευση της οποίας σχεδιάζεται να είναι γενικά παράλληλη και σε απόσταση 40μ. της υφιστάμενης, για τη μείωση της δουλείας εναέριας διέλευσης (40μ. εκατέρωθεν της χάραξης) και τον περιορισμό των περιβαλλοντικών και αισθητικών επιπτώσεων στις περιοχές διέλευσης. Επιπλέον, εντός του Δήμου βρίσκονται τμήματα των κάτωθι γραμμών υψηλής τάσης 150kV:

Πίνακας 2. Τμήματα γραμμών μεταφοράς υψηλής τάσης εντός Δήμου Ιάσμου, 2023

Γραμμή μεταφοράς 150kV (πλήθος Φ.Σ.)	Από Φ.Σ.	Συντεταγμένες Φορέα Στήριξης		Έως Φ.Σ.	Συντεταγμένες Φορέα Στήριξης	
		Χ	Υ		Χ	Υ
ΟΡΕΣΤΙΑΔΑ – ΙΑΣΜΟΣ (60 Φ.Σ.)	ΟΙ 280	617525.50	4557803.26	ΟΙ 339 (Υ/Σ/ΙΑΣΜΟΣ)	598353.65	4552418.86
ΙΑΣΜΟΣ – ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟ (ΔΙΠΛΟ) (25 Φ.Σ.)	ΙΔΔ 1 (Υ/Σ ΙΑΣΜΟΣ)	598356.00	4552392.00	ΙΔΔ 25	606164.73	4549344.44
ΙΑΣΜΟΣ – ΚΟΜΟΤΗΝΗ (27 Φ.Σ.)	ΙΚ 1 (Υ/Σ ΙΑΣΜΟΣ)	598348.06	4552351.67	ΙΚ 27	606148.31	4549316.37
ΣΕΡΡΕΣ – ΙΑΣΜΟΣ (30 Φ.Σ.)	ΣΙ 418	587953.03	4553794.66	ΣΙ 447 (Υ/Σ/ΙΑΣΜΟΣ)	598135.03	4552416.55
ΚΑΒΑΛΑ – ΙΑΣΜΟΣ (25 Φ.Σ.)	ΚΙ 909	589315.19	4550620.58	ΚΙ 933 (Υ/Σ ΙΑΣΜΟΣ)	598138.46	4552388.64
ΚΕΡΑΜΩΤΗ – ΙΑΣΜΟΣ (24 Φ.Σ.)	ΚΕΙ 146	589702.98	4550650.96	ΚΕΙ 169 (Υ/Σ ΙΑΣΜΟΣ)	598168.84	4552358.07

Πηγή: ΑΔΜΗΕ

Οι ανωτέρω γραμμές υψηλής τάσης εισέρχονται στον Δήμο από την περιοχή του οικισμού των Αμαζάδων (η μία βόρεια και οι δύο νότια αυτού), της Αμβροσίας (δύο γραμμές βορείως αυτής) και της Φωλιάς. Η πορεία τους συγκλίνει σταδιακά για να καταλήξει στον Υποσταθμό 150/20kV ΙΑΣΜΟΣ ο οποίος βρίσκεται 700μ. νοτιοδυτικά του ομώνυμου οικισμού, μέσω του οποίου γίνεται ο υποβιβασμός από την υψηλή τάση των 150kV του δικτύου μεταφοράς ηλεκτρικού ρεύματος στη μέση τάση 20kV του δικτύου διανομής. Το εν λόγω δίκτυο αναπτύσσεται ακτινωτά με κέντρο τον υφιστάμενο υποσταθμό και επιμέρους γραμμές μεταφοράς που κινούνται ανατολικά, νότια και δυτικά για να συνδεθούν με τους οικισμούς προσφέροντας πρόσβαση σε οικιακούς και επαγγελματικούς καταναλωτές.

Αιολική ενέργεια

Ο Δήμος Ιάσμου ανήκει, σύμφωνα με το ισχύον Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΦΕΚ 2464/Β/3-12-2008), στις Περιοχές Αιολικής Καταλληλότητας. Σε αυτές εντάσσονται οι Πρωτοβάθμιοι ΟΤΑ της χώρας που δεν έχουν οριστεί ως Περιοχές Αιολικής Καταλληλότητας (Π.Α.Κ.) και στους οποίους χωρικές ενότητες ή μεμονωμένες θέσεις κρίνονται από τη Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας (Ρ.Α.Ε.) ως ενεργειακά αποδοτικές. Στην περίπτωση του Δήμου βρίσκονται σε διάφορα στάδια αδειοδότησης 17 Αιολικά Πάρκα (κάποια εξ αυτών εκτείνονται και στον όμορο Δήμο Μύκης) με 45 ανεμογεννήτριες εντός των ορίων του, όλες εντός του ορεινού ανάγλυφου. Η συντριπτική πλειοψηφία χωροθετείται στη Δ.Ε. Ιάσμου όπου προβλέπεται να

εγκατασταθούν 37 εξ αυτών, με τη Δ.Ε. Αμαξιάδων να ακολουθεί με 6 και τη Δ.Ε. Σώστη με μόλις 2.

Ηλιακή ενέργεια

Ο αριθμός των υφιστάμενων ή προγραμματιζόμενων φωτοβολταϊκών πάρκων εντός των ορίων του Δήμου ανέρχεται σε 39, εκ των οποίων τα 28 είναι υφιστάμενα, τα 7 έχουν λάβει άδεια λειτουργίας (έχουν κατασκευαστεί αλλά δεν έχουν συνδεθεί με το δίκτυο μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας) και τα 4 είναι υπό αδειοδότηση. Η πλειοψηφία τους εντοπίζεται στη ΔΕ Ιάσμου όπου βρίσκονται 22 υφιστάμενα και 6 με άδεια λειτουργίας, ενώ τα υπόλοιπα 11 στη ΔΕ Σώστη.

Υδροηλεκτρικά έργα

Παρά την ύπαρξη μεγάλου αριθμού υδατορεμάτων στον ορεινό χώρο του Δήμου δεν έχει προσελκύσει το ενδιαφέρον η κατασκευή μικρών μονάδων υδροηλεκτρικής ενέργειας οι οποίες θα μπορούσαν να συνεισφέρουν στη συγκράτηση των φερτών υλών αλλά και στην αποτροπή της αποψίλωσης των εδαφών. Η μόνη ανάλογη δραστηριότητα αφορά έναν αδειοδοτημένο μικρό υδροηλεκτρικό σταθμό ο οποίος θα κατασκευαστεί περί τα 4χλμ. βόρεια του οικισμού Δύμης στη Δ.Ε. Σώστη, εντός της κοίτης υδατορέματος που αποτελεί φυσικό σύνορο με τον γειτονικό Δήμο Κομοτηνής.

Αγωγοί φυσικού αερίου

Εντός των διοικητικών ορίων του Δήμου διέρχονται δύο αγωγοί φυσικού αερίου. Ο πρώτος εξ αυτών αποτελεί μέρος του Εθνικού Συστήματος Μεταφοράς Φυσικού Αερίου και συγκεκριμένα του κλάδου που συνδέει τη Θεσσαλονίκη με την Κομοτηνή. Πρόκειται για υπόγειο αγωγό υψηλής πίεσης, διαμέτρου 24 ιντσών (0,6μ.) και μήκους περίπου 23χλμ. εντός της περιοχής μελέτης, η όδευση του οποίου κινείται γενικά παράλληλα με αυτήν της Εγνατίας Οδού. Ο δεύτερος αγωγός είναι ο Διαδριατικός Αγωγός Φυσικού Αερίου (Trans Adriatic Pipeline - TAP) ο οποίος εισέρχεται στην Ελλάδα από την περιοχή των Κήπων Έβρου, διασχίζει το βόρειο τμήμα της χώρας, εισέρχεται στην Αλβανία και καταλήγει στην Αδριατική θάλασσα. Εντός του Δήμου Ιάσμου ακολουθεί πορεία γενικά παράλληλη και σε μικρή απόσταση νότια από τον αγωγό Θεσσαλονίκη – Κομοτηνή. Ο αγωγός TAP είναι επίσης υπόγειος, υψηλής πίεσης και διαμέτρου 48 ιντσών (1,2μ.) και τοποθετημένος σε βάθος τουλάχιστον 1 μέτρου από την επιφάνεια του εδάφους. Η εμπορική του λειτουργία

ξεκίνησε στις 15 Νοεμβρίου του 2020. Εκατέρωθεν των δύο αγωγών και σε ζώνη πλάτους 20μ. υφίστανται, βάσει της κείμενης νομοθεσίας, περιορισμοί αναφορικά με την ανέγερση κτιρίων, την εκτέλεση έργων και τη φύτευση, ενώ κρίνεται σκόπιμο να λαμβάνονται υπόψη οι πιθανές επιπτώσεις από τη μεταβολή των πληθυσμιακών και οικιστικών δεδομένων σε απόσταση έως 200μ. αμφίπλευρα από τη χάραξή τους.

Γεωθερμία

Στην ευρύτερη περιοχή του κάμπου της Κομοτηνής έχει εντοπιστεί γεωθερμικό πεδίο εμβαδού 7.000στρ. βόρεια της Λίμνης Μητρικού. Μικρό τμήμα του εν λόγω πεδίου βρίσκεται εντός των ορίων του Δήμου Ιάσμου, περιλαμβάνοντας τις πεδινές εκτάσεις νοτιοανατολικά των οικισμών Παλλάδιο και Γλυκονέρι. Η θερμοκρασία του φτάνει έως τους 40° C κατατάσσοντάς το ως χαμηλής ενθαλπίας και θεωρείται δυνητικά κατάλληλο για χρήση σε θερμοκηπιακές καλλιέργειες, χωρίς πάντως να έχει προχωρήσει προς το παρόν η εκμετάλλευσή του.

ΣΤ.1.2.8. Υποδομές ύδρευσης, αποχέτευσης, άρδευσης

Η υδροδότηση των οικισμών του Δήμου Ιάσμου γίνεται από 38 συνολικά γεωτρήσεις, εκ των οποίων οι περισσότερες βρίσκονται εντός αντλιοστασίων, όπως φαίνεται στον επόμενο πίνακα.

Πίνακας 3. Αντλιοστάσια / γεωτρήσεις ύδρευσης στον Δήμο Ιάσμου, 2023

α/α	Όνομασία	Συντεταγμένες ΕΓΣΑ 87		Διάμετρος γεώτρησης (ίντσες)	Βάθος (μ.)	Παροχή (μ ³ /ώρα)
		Χ	Υ			
1	Αντλιοστάσιο Ιάσμου 1	600679	4553624	8	60	54
2	Αντλιοστάσιο Ιάσμου 2	600723	4553631	8	60	50
3	Αντλιοστάσιο Ιάσμου 3	599636	4552964	8	60	35
4	Αντλιοστάσιο Γαλήνης	601122	4550793	8	60	28
5	Αντλιοστάσιο Διαλαμπής	596347	4549381	8	50	40
6	Γεώτρηση Διαλαμπής	596385	4549367	8	136	40
7	Αντλιοστάσιο Ιππικού	596113	4555042	6	200	18
8	Αντλιοστάσιο Κοππερού	593742	4551632	8	110	48
9	Γεώτρηση Κοππερού	594642	4551436	8	140	50
10	Αντλιοστάσιο Μωσαϊκού	600989	4550282	8	70	35
11	Αντλιοστάσιο Αμβροσίας	604080	4549445	8	70	41
12	Γεώτρηση Αμβροσίας	604083	4549467	8	54	50

α/α	Όνομασία	Συντεταγμένες ΕΓΣΑ 87		Διάμετρος γεώτρησης (ίντσες)	Βάθος (μ.)	Παροχή (μ ³ /ώρα)
		Χ	Υ			
13	Αντλιοστάσιο Παλλαδίου 1	602834	4546264	8	70	35
14	Αντλιοστάσιο Παλλαδίου 2	602864	4546297	8	70	35
15	Αντλιοστάσιο Σάλπης 1	600525	4546277	8	50	37
16	Αντλιοστάσιο Σάλπης 2	600175	4543680	8	55	32
17	Αντλιοστάσιο Σάλπης 3	600177	4543659	8	35	35
18	Γεώτρηση Σάλπης	600495	4546235	8	66	50
19	Αντλιοστάσιο Αμαξάδων 1	589278	4550440	8	50	35
20	Αντλιοστάσιο Αμαξάδων 2	589590	4550592	8	50	35
21	Αντλιοστάσιο Μοναχών	591732	4553781	8	200	18
22	Αντλιοστάσιο Ασωμάτων 1	612654	4554346	8	100	25
23	Αντλιοστάσιο Ασωμάτων 2	612206	4554161	8	110	25
24	Αντλιοστάσιο Ασωμάτων 3	612781	4553917	8	100	25
25	Αντλιοστάσιο Ασωμάτων 4	612583	4553947	8	95	20
26	Αντλιοστάσιο Δύμης 1	616458	4554770	8	120	25
27	Αντλιοστάσιο Δύμης 2	612562	4554774	8	100	30
28	Γεώτρηση Δύμης	616594	4555493	8	200	35
29	Αντλιοστάσιο Ληνού 1	605061	4552970	8	85	35
30	Αντλιοστάσιο Ληνού 2	604976	4552970	8	90	40
31	Αντλιοστάσιο Μέγα Πιστού 1	610445	4553725	8	100	35
32	Αντλιοστάσιο Μέγα Πιστού 2	610000	4553769	8	100	40
33	Αντλιοστάσιο Μέγα Πιστού 3	610490	4554015	8	60	40
34	Αντλιοστάσιο Μέγα Πιστού 4	610479	4554452	8	60	50
35	Αντλιοστάσιο Μέγα Πιστού 5	610022	4553748	8	80	40
36	Γεώτρηση Μίσχου	610494	4554005	8	84	25
37	Αντλιοστάσιο Πολύανθου	602176	4553635	8	50	45
38	Γεώτρηση Πολύανθου	601899	4552403	8	65	45

Πηγή: Δήμος Ιάσμου

Στη Δ.Ε. Ιάσμου εντοπίζονται 18 γεωτρήσεις, στη Δ.Ε. Αμαξάδων 3 και στη Δ.Ε. Σώστη οι υπόλοιπες 17. Η αποθήκευση του συλλεγόμενου ύδατος γίνεται είτε σε επίγειες δεξαμενές είτε σε υπέργειες (υδατόπυργους).

Πίνακας 4. Υδρευτικές υποδομές αποθήκευσης ύδατος στον Δήμο Ιάσμου, 2023

α/α	Είδος υποδομής	Εξυπηρετούμενοι οικισμοί
1	Δεξαμενή	Ίασμος
2	Υδατόπυργος	Γαλήνη
3	Υδατόπυργος	Διαλαμπή
4	Δεξαμενή	Κοπτερό

5	Δεξαμενή	Μωσαϊκό
6	Υδατόπυργος	Αμβροσία
7	Δεξαμενή Νέας Καλλίστης (εκτός περιοχής μελέτης)	Παλλάδιο, Μικρό Παλλάδιο
8	Υδατόπυργος	Σάλπη
9	Υδατόπυργος	Γλυκονέρι
10	Δεξαμενή	Αμαξάδες
11	Δεξαμενή	Σώσης
α/α	Είδος υποδομής	Εξυπηρετούμενοι οικισμοί
12	Δεξαμενή	Αγίασμα
13	Δεξαμενή	Ασώματοι, Ρίζωμα
14	Δεξαμενή	Δύμη, Φωλιά
15	Δεξαμενή	Θάμνα
16	Δεξαμενή	Ληνός
17	Δεξαμενή	Μέγα Πιστό, Μίσχος
18	Δεξαμενή	Πολύανθος

Πηγή: Δήμος Ιάσμου

Οι περισσότεροι οικισμοί του Δήμου εξυπηρετούνται από επίγειες δεξαμενές οι οποίες βρίσκονται κατά κανόνα στις υπώρειες του ορεινού όγκου για να διασφαλιστεί η δια της βαρύτητας ροή του αποθηκευμένου ύδατος. Αντίθετα, στο πεδινό τμήμα της Δ.Ε. Ιάσμου το ιδιαίτερα χαμηλό υψόμετρο επιβάλλει την υδροδότηση των οικισμών Γαλήνης, Διαλαμπής, Αμβροσίας, Σάλπης και Γλυκονερίου από υδατόπυργους. Η τροφοδοσία σε νερό του Παλλαδίου και του Μικρού Παλλαδίου γίνεται μέσω δεξαμενής που βρίσκεται εκτός των ορίων του Δήμου (νότια του οικισμού Νέα Καλλίστη του Δ. Κομοτηνής). Η μεταφορά του συλλεγόμενου ύδατος από τις γεωτρήσεις στις δεξαμενές γίνεται με εξωτερικά δίκτυα τα οποία είναι κατά κανόνα μεγάλης ηλικίας. Εξαιρούνται αυτά των οικισμών Αμαξάδες, Κοπτερό, Ίασμος, Μέγα Πιστό (κατασκευασμένα μετά το 2005), Δύμη (επίσης μεταγενέστερο του 2005 αλλά ελλιπούς διατομής), Θάμνα και Ασώματοι (κατασκευής 2022). Σημαντικό πρόβλημα αποτελεί η γενικότερη ανεπάρκεια των υδάτινων πόρων η οποία εντείνεται κατά τη θερινή περίοδο, όταν και αυξάνονται οι ανάγκες για άρδευση των εκτεταμένων (και σε μεγάλο ποσοστό απαιτητικών σε νερό, όπως το βαμβάκι) καλλιεργειών, καθώς και η υπαλμύρυνση του υδροφόρου ορίζοντα λόγω του μεγάλου αριθμού γεωτρήσεων, αλλά και οι απώλειες λόγω διαρροών. Για την άμβλυση των ανωτέρω προβλημάτων το Τεχνικό Πρόγραμμα του Δήμου Ιάσμου για το έτος 2022 προέβλεπε την εγκατάσταση συστήματος τηλεμετρίας και ελέγχου διαρροών στις εγκαταστάσεις ύδρευσης (γεωτρήσεις, αντλιοστάσια, δεξαμενές, υδατόπυργοι), ενώ περιλαμβάνονταν και εργασίες επισκευής/συντήρησης αντλιοστασίων και γεωτρήσεων καθώς και ανόρυξη υδρευτικής

γεώτρησης για την υδροδότηση των οικισμών Ασωμάτων – Ριζώματος – Θάμνων – Αγιάσματος προς αντικατάσταση υφιστάμενης.

Αναφορικά με τις υποδομές αποχέτευσης λυμάτων, το σύνολο των οικισμών του Δήμου εξυπηρετείται από σηπτικούς βόθρους. Υπό κατασκευή βρίσκεται η Εγκατάσταση Επεξεργασίας Λυμάτων (Ε.Ε.Λ.) Ιάσμου σε θέση 1,5χλμ. νοτιοανατολικά του οικισμού και πλησίον του ποταμού Κομφάτου, έργο που θα ολοκληρωθεί στα τέλη του 2023 με την αποπεράτωση των συνδέσεων του δικτύου ακαθάρτων. Η Ε.Ε.Λ. Ιάσμου προβλέπεται να διαθέτει τέσσερις γραμμές επεξεργασίας υγρών αποβλήτων και να εξυπηρετεί τους οικισμούς Ιάσμου, Κοππερού και Διαλαμπής με χρονικό ορίζοντα 40ετίας. Η διαδικασία της επεξεργασίας θα περιλαμβάνει την οξείδωση του οργανικού φορτίου και της αμμωνίας στις δεξαμενές αερισμού, την απονιτροποίηση του αζώτου στις ανοδικές δεξαμενές και το διαχωρισμό της ιλύος από τα επεξεργασμένα λύματα με τη μέθοδο της διύλισης με μεμβράνες (MRB).

Η διάθεση των επεξεργασμένων λυμάτων θα γίνεται μέσω καταθλιπτικού αγωγού μήκους 1.990μ. στο ρέμα που διέρχεται από τον οικισμό του Ιάσμου, το οποίο καταλήγει στη λίμνη Βιστωνίδα σε απόσταση 6.247μ. από το σημείο εκβολής του αγωγού και έχει οριστεί ως αποδέκτης βάσει της υπ' αριθμ. οικ.2559/3-9-2009 Απόφασης του Νομάρχη Ροδόπης. Τέλος, οι περισσότεροι οικισμοί του Δήμου (πλην Ιάσμου) στερούνται δικτύου αποχέτευσης ομβρίων υδάτων.

Οι αρδευτικές υποδομές στον Δήμο είναι αρκετά ανεπτυγμένες προκειμένου να ικανοποιήσουν την αυξημένη ζήτηση νερού στις εκτεταμένες γεωργικές εκτάσεις. Συνολικά λειτουργούν 34 αντλιοστάσια για την άρδευση καλλιεργειών, όπως φαίνεται στον ακόλουθο πίνακα.

Πίνακας 5. Αντλιοστάσια άρδευσης στον Δήμο Ιάσμου, 2023

α/α	Όνομασία	Συντεταγμένες ΕΓΣΑ 87		Διάμετρος γεώτρησης (ίντσες)	Βάθος (μ.)	Παροχή (μ ³ /ώρα)
		X	Y			
1	Αντλιοστάσιο Ιάσμου 1	600798	4553472	8	54	80
2	Αντλιοστάσιο Ιάσμου 2	598562	4552886	8	60	20
3	Αντλιοστάσιο Ιάσμου 3	601032	4553682	8	102	70
4	Αντλιοστάσιο Ιάσμου 4	600935	4553591	8	65	80
5	Αντλιοστάσιο Κοππερού 1	594702	4551426	8	120	30
6	Αντλιοστάσιο Κοππερού 2	594654	4551386	8	168	50
7	Αντλιοστάσιο Αμαξιάδων 1	589183	4552961	6	102	35
8	Αντλιοστάσιο Αμαξιάδων 2	590283	4552083	6	96	35

α/α	Όνομασία	Συντεταγμένες ΕΓΣΑ 87		Διάμετρος γεώτρησης (ίντσες)	Βάθος (μ.)	Παροχή (μ ³ /ώρα)
		Χ	Υ			
9	Αντλιοστάσιο Αμαξάδων 3	590745	4549648	6	90	18
10	Αντλιοστάσιο Αμαξάδων 4	590052	4550605	6	90	25
11	Αντλιοστάσιο Σώστου	607577	4553482	6	120	30
12	Αντλιοστάσιο Αγιάσματος 1	615300	4556476	8	120	30
13	Αντλιοστάσιο Αγιάσματος 2	616152	4554998	8	246	40
14	Αντλιοστάσιο Αγιάσματος 3	615848	4555463	8	132	35
15	Αντλιοστάσιο Ασωμάτων 1	612735	4556077	6	72	30
16	Αντλιοστάσιο Ασωμάτων 2	612181	4556672	6	96	20
17	Αντλιοστάσιο Δύμης 1	616216	4556571	8	252	30
18	Αντλιοστάσιο Δύμης 2	616630	4558865	8	250	40
19	Αντλιοστάσιο Θαμνών 1	614679	4555851	6	96	40
20	Αντλιοστάσιο Θαμνών 2	614475	4556274	6	102	30
21	Αντλιοστάσιο Θαμνών 3	614467	4556286	6	120	40
22	Αντλιοστάσιο Ριζώματος 1	613642	4556220	8	96	30
23	Αντλιοστάσιο Ριζώματος 2	613996	4555935	8	102	30
24	Αντλιοστάσιο Ληνού 1	604841	4552865	8	120	30
25	Αντλιοστάσιο Ληνού 2	605407	4553087	6	72	25
26	Αντλιοστάσιο Ληνού 3	606194	4552882	6	60	25
27	Αντλιοστάσιο Ληνού 4	605153	4551544	8	123	35
28	Αντλιοστάσιο Ληνού 5	605127	4552056	8	114	40
29	Αντλιοστάσιο Μέγα Πιστού	609883	4553803	8	120	35
30	Αντλιοστάσιο Μίσχου 1	610499	4554151	8	120	35
31	Αντλιοστάσιο Μίσχου 2	611534	4553905	6	102	45
32	Αντλιοστάσιο Μίσχου 3	611664	4556087	6	96	35
33	Αντλιοστάσιο Μίσχου 4	611215	4555929	8	90	40
34	Αντλιοστάσιο Πολύανθου	603890	4552802	6	54	40

Πηγή: Δήμος Ιάσμου,

Η μεγάλη πλειοψηφία των αντλιοστασίων εντοπίζεται στη Δ.Ε. Σώστη με 24, ενώ οι Δ.Ε. Ιάσμου και Αμαξάδων καταγράφουν μόλις 6 και 4 αντίστοιχα. Η ανισοκατανομή αυτή οφείλεται στην ευχερή πρόσβαση που έχουν οι δύο τελευταίες χωρικές ενότητες στα ύδατα της λίμνης Βιστωνίδας αλλά και των ποταμών Κομψάτου, Κόσυνθου και Ασπροπόταμου οι οποίοι διέρχονται εντός ή πλησίον αυτών. Έτσι, η ανάγκη για άρδευση μέσω υπόγειων υδροφορέων είναι σαφώς μικρότερη σε σχέση με τη Δ.Ε. Σώστη η οποία διαρρέεται σε σημαντικό τμήμα της μόνον από τον Ασπροπόταμο (ο οποίος παρουσιάζει μειωμένη υδάτινη παροχή σε σχέση με τους άλλους δύο ποταμούς). Η άρδευση των αγροτικών εδαφών διευκολύνεται επίσης σημαντικά μέσω του υφιστάμενου δικτύου καναλιών και αγωγών αλλά και των υδατορεμάτων που πηγάζουν από τον ορεινό όγκο και κινούνται προς

νότον για να τροφοδοτήσουν τους μεγαλύτερους ποταμούς ή και απευθείας τη λίμνη Βιστωνίδα. Οι αυξημένες ανάγκες, ωστόσο, σε νερό των υφιστάμενων καλλιεργειών έχουν οδηγήσει στην πτώση της στάθμης του υδροφόρου ορίζοντα και στην είσοδο σε αυτόν αλμυρού νερού σε αρκετό βάθος από την ακτή με αποτέλεσμα ποσοτική ανεπάρκεια και ποιοτική υποβάθμιση των υδάτινων πόρων της περιοχής. Το φαινόμενο της υφαλμύρυνσης είναι ιδιαίτερα έντονο στις γεωργικές εκτάσεις που περιβάλλουν τους οικισμούς Σάλπης και Γλυκονερίου.

Σχετικά έργα που είναι ενταγμένα στο Τεχνικό Πρόγραμμα του έτους 2022 περιλαμβάνουν την προμήθεια αγωγών άρδευσης, την εκτέλεση εργασιών καθαρισμού τάφρων και καναλιών σε όλη την έκταση του Δήμου και την ανόρυξη αρδευτικής γεώτρησης στη ΔΕ Σώστη. Περαιτέρω, μακροχρόνια επιδίωξη αποτελεί η κατασκευή φράγματος στον ποταμό Κομπάτο για τη συλλογή υδάτων που θα διατίθενται για άρδευση, έργο το οποίο βρίσκεται στη φάση της εκπόνησης / επικαιροποίησης των σχετικών μελετών.

ΣΤ.1.2.9. Διαχείριση απορριμμάτων

Στον Δήμο Ιάσμου δεν υπάρχουν υποδομές διαχείρισης απορριμμάτων αρμοδιότητας της Δι.Α.Α.ΜΑ.Θ Α.Α.Ε. (Διαχείριση Απορριμμάτων Ανατολικής Μακεδονίας – Θράκης Αναπτυξιακή Ανώνυμη Εταιρεία) η οποία αποτελεί τον Φορέα Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων της Περιφέρειας ΑΜΘ. Οι παλαιοί Χώροι Ανεξέλεγκτης Διάθεσης Απορριμμάτων (ΧΑΔΑ) Αμαξάδων, Ιάσμου, Σάλπης, Παλλαδίου, Πολύανθου και Φωλιάς έχουν πλέον αποκατασταθεί και η μεταφορά των συλλεγόμενων στερεών αποβλήτων γίνεται, βάσει του επικαιροποιημένου Περιφερειακού Σχεδιασμού Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (ΠΕΣΔΑ) της Περιφέρειας ΑΜ-Θ, στον Σταθμό Μεταφόρτωσης Απορριμμάτων (ΣΜΑ) Κομοτηνής. Σύμφωνα επίσης με τον ΠΕΣΔΑ προβλέπεται η δημιουργία ενός Πράσινου Σημείου εντός του Δήμου Ιάσμου προκειμένου να γίνεται η συλλογή των πράσινων και ογκωδών αποβλήτων, χωρίς όμως αυτό να έχει δρομολογηθεί. Παράλληλα, εξακολουθούν να σημειώνονται περιστατικά απόρριψης στο περιβάλλον των συσκευασιών από τα χρησιμοποιούμενα φυτοφάρμακα, κατάσταση η οποία στο παρελθόν αντιμετωπίστηκε με τη συλλογή και μεταφορά τους για ανακύκλωση από ιδιωτικές εταιρείες, ενώ κατά καιρούς επισημαίνεται η ρίψη απορριμμάτων και αποβλήτων εκσκαφών και κατεδαφίσεων σε κοίτες ρεμάτων τα οποία καταλήγουν στη λίμνη Βιστωνίδα, αλλά και σε περιοχές όπως νότια του υποσταθμού της ΔΕΗ και επί της οδού Κοπτερό – Διαλαμπή.

Επιπλέον, σύμφωνα με στοιχεία του αρμόδιου φορέα διαχείρισης του ΕΠΑΜΘ, από το 2012 και εξής έχουν καταγραφεί, εντός της έκτασης του Εθνικού Πάρκου που εμπίπτει

στον Δήμο Ιάσμου, 54 περιστατικά απόρριψης στερεών αποβλήτων τα οποία περιλάμβαναν κυρίως αστικά απορρίμματα, πλαστικές συσκευασίες, συσκευασίες φυτοφαρμάκων, απόβλητα εκσκαφών και υπολείμματα κλαδέσεων. Τα περισσότερα εξ αυτών καταγράφηκαν στην παραποτάμια ζώνη του Κομφάτου από τον οικισμό του Μωσαϊκού έως τις εκβολές του, στις πεδινές εκτάσεις νότια και δυτικά της Σάλπης, εκατέρωθεν της οδού Κοπτερό – Διαλαμπή και στην παραλίμνια ζώνη δυτικά της Διαλαμπής. Για την αντιμετώπιση των προβλημάτων που αφορούν στη διαχείριση των στερεών αποβλήτων, στο Τεχνικό Πρόγραμμα του Δήμου Ιάσμου για το έτος 2022 προβλεπόταν η προμήθεια απορριμματοφόρων και οχημάτων μεταφοράς ανακυκλώσιμων υλικών καθώς και η εκτέλεση εργασιών για τη διαχείριση Αποβλήτων Εκσκαφών, Κατασκευών και Κατεδαφίσεων (ΑΕΚΚ), ογκωδών αποβλήτων και κενών συσκευασιών φυτοφαρμάκων. Τέλος, τον Οκτώβριο του 2022 ο Δήμος παρέλαβε 28 ημιυπόγειους κάδους συλλογής απορριμμάτων οι οποίοι θα τοποθετηθούν σε 10 οικισμούς

ΣΤ.1.3. Πολιτιστικό απόθεμα

ΣΤ.1.3.1 Αρχαιολογικοί χώροι, ιστορικοί τόποι

Στον Δήμο Ιάσμου καταγράφονται αρχαιολογικοί χώροι οι οποίοι ανήκουν κυρίως στη ρωμαϊκή και βυζαντινή περίοδο. Αξίζει να αναφερθεί πως το 1986 και 1987 ολόκληρη η περιοχή του Παπίκιου Όρους χαρακτηρίστηκε ως Αρχαιολογικός χώρος «...προκειμένου να προστατευθούν τα λείψανα των Βυζαντινών μονών, ναών και άλλων κτισμάτων που υπάρχουν στην περιοχή αυτή και που ανήκουν σ' ένα ιστορικό Κέντρο μοναχισμού βυζαντινών χρόνων» (ΦΕΚ 284/Β/9-6-1987). Οι κηρυγμένοι αρχαιολογικοί χώροι παρατίθενται στον ακόλουθο πίνακα.

Πίνακας 6. Κηρυγμένοι αρχαιολογικοί χώροι στον Δήμο Ιάσμου, 2023

α/α	Θέση	Περιγραφή	Συντεταγμένες ΕΓΣΑ	ΦΕΚ Κήρυξης	Ιδιοκτησιακό καθεστώς
1	Αμαξάδες (Τούμπα Μαλ Τεπέ)	Προϊστορική τούμπα στη θέση Καρτερά (Μαλ Τεπέ)	Χ: 589387 Ψ: 4551215	731/Β/30-08-1979, Αρ. 11	Εξαίρεση από Αναδασμό
2	Σώστης (Τούμπα)	Προϊστορική θέση	Χ: 606149 Ψ: 4552302	731/Β/30-08-1979, Αρ. 25	Εξαίρεση από Αναδασμό
3	Ασώματος-Δύμη (Φρουριακός Περίβολος, <i>Ασαρτζίκ</i>)	Φρουριακός περίβολος μήκους 370μ. μεταξύ των ανωτέρω οικισμών	Χ: 616240 Ψ: 4559126	468/Β/10-08-1981, Αρ. 6	Ελληνικό Δημόσιο

α/α	Θέση	Περιγραφή	Συντεταγμένες ΕΓΣΑ	ΦΕΚ Κήρυξης	Ιδιοκτησιακό καθεστώς
4	Κοππερό-ΐασμος (Φρουριακός Περιβόλος, Σουκίστρα)	Μικρό φρούριο του 4ου αι. π.Χ. με διαστάσεις 100x80μ.	Χ: 595657 Ψ: 4551856	731/Β/30-08-1979, Αρ. 17	Ελληνικό Δημόσιο
5	Παπίκιο όρος	Βυζαντινό μοναστηριακό κέντρο	ΣΥΝΟΡΑ ΚΗΡΥΞΗΣ: Βόρεια: ελληνοβουλγαρικά σύνορα. Νότια: επαρχιακή οδός Κομοτηνής-ΐασμου. Δυτικά: Ποταμός Κομφάτος Ανατολικά: δρόμος Κομοτηνής-Καρυδιάς-Νυμφαίας	364/Β/02-06-1986 και 284/Β/09-06-1987	Ελληνικό Δημόσιο και δασική έκταση και ιδιοκτησία
6	Γέφυρα Κομφάτου	Τοξωτή γέφυρα ποταμού Κομφάτου στον Πολύανθο	Χ: 601456 Ψ: 4554839	731/Β/30.08.1979 και 1107/Β/19.12.1978	Ελληνικό Δημόσιο
7	Μαξιμιανούπολη-Μοσυνούπολη	Καστροπολιτεία	Χ: 611114 Ψ: 4553597	239/Β/30-6-1964	Ελληνικό Δημόσιο και Ιδιοκτησία
8	Αναστασιούπολις - Περιθεώριον	Καστροπολιτεία	Χ: 591484 Ψ: 4550388	239/Β/30-6-1964	Ελληνικό Δημόσιο
9	Ιουστινιάνειο Διατείχισμα	Οχυρωματικό έργο, πιθανόν συνδεδεμένο με ύδρευση	Χ: 591484 Ψ: 4550388	239/Β/30-6-1964	Ελληνικό Δημόσιο
10	Παλιοχριστιανική Βασιλική στον Πολύανθο	Ναός	Χ: 602115 Ψ: 4554306	364/Β/02.06.1986 και 284/Β/09.06.1987	Ελληνικό Δημόσιο

Πηγή: Εφορεία Αρχαιοτήτων Ροδόπης

Πέραν της εκτεταμένης περιοχής που καταλαμβάνει το Παπίκιο Όρος και των κηρυγμένων αρχαιολογικών χώρων έχουν πραγματοποιηθεί έρευνες και σε άλλες περιοχές και σημεία αρχαιολογικού ενδιαφέροντος χωρίς ωστόσο να έχει πραγματοποιηθεί σχετική κήρυξη. Οι χώροι αυτοί φαίνονται στον ακόλουθο πίνακα.

Πίνακας 7. Μη Κηρυγμένοι αρχαιολογικοί χώροι στον Δήμο Ιάσμου, 2023

α/α	Θέση	Περιγραφή	Συντεταγμένες ΕΓΣΑ	ΦΕΚ	Ιδιοκτησιακό καθεστώς
1	Γλυκονέρι (Νεκροταφείο Υστερορωμαϊκών Χρόνων)	Ανεσκάφησαν τάφοι ΥΡ χρόνων	Χ: 599693 Ψ: 4540876	-	Κοινόχρηστο
2	Παλλάδιο [Οικισμός (:)]	Επιφανειακή κεραμική και κεραμίδια στέγης. Διακρίνονται αρχιτεκτονικά λείψανα	2χλμ. ΝΑ του χωριού	-	Ιδιοκτησία
3	Γαλήνη (Νεκροταφείο Ρωμαϊκών Χρόνων)	Ανεσκάφησαν τάφοι Ρωμαϊκών χρόνων στο πλαίσιο κατασκευής του αγωγού ΤΑΡ	Χ: 600501 Ψ: 4550599	-	Ιδιοκτησία
4	Αμαξάδες (Προϊστορικός οικισμός)	Εκτεταμένη θέση γύρω από την τούμπα Μαλ Τεπέ	Χ: 589182 Ψ: 5551655	-	Εξαίρεση από Αναδασμό
5	Κοππερό (Τούμπα)	Προϊστορική θέση	Χ: 594084 Ψ: 4550765	-	Εξαίρεση από Αναδασμό
6	Κοππερό (Τούμπα)	Προϊστορική θέση	Χ: 594245 Ψ: 4550838	-	Εξαίρεση από Αναδασμό
7	Κοππερό (Ταφικός τύμβος)	Άγνωστης περιόδου	Χ: 593653 Ψ: 4552102	-	Κοινόχρηστο
8	Ίασμος (Τμήματα αρχαίας Εγνατίας οδού)	Τμήματα αρχαίας Εγνατίας οδού. Ανασκαφική έρευνα έγινε στο 2 και 4	1.600383/4553747 2.600508/4553776 3.600615/4553795 4.600738/4553825	-	Ιδιοκτησία Κοινόχρηστα
9	Πολύανθος (νεκροταφείο)		Χ: 602098 Ψ: 4554359	Εντός κήρυξης Παπικίου Όρους	Δασική έκταση
10	Πολύανθος (Ελληνιστικό φρούριο)		Χ: 601845 Ψ: 4554810	Εντός κήρυξης Παπικίου Όρους	Δασική έκταση
11	Ληνός (Ιερό Ελληνιστικών Χρόνων)	Ιερό Αθηνάς (:)	Χ: 605483 Ψ: 4554249	Εντός κήρυξης Παπικίου Όρους	Δασική έκταση
12	Ληνός (Οικίες)	Τμήματα οικιών ελληνιστικών χρόνων	Χ: 605496 Ψ: 4554139	Εντός κήρυξης Παπικίου Όρους	Δασική έκταση
13	Μίσχος (Ύψωμα Κόμαρος)	Ιερό ήρωα Ιππέα (:) με ευρήματα Ρωμαϊκών Χρόνων	Χ: 611423 Ψ: 4557638	Εντός κήρυξης Παπικίου Όρους	Δασική έκταση

α/α	Θέση	Περιγραφή	Συντεταγμένες ΕΓΣΑ	ΦΕΚ	Ιδιοκτησιακό καθεστώς
14	Υπώρειες Ροδόπης	Κατά μήκος των υπωρειών της Ροδόπης, βόρεια των οικισμών του Αγίασμα, Θάμνα, Ανώματοι, Μίσχος, Σώστης, Πολύνθος εντοπίζεται επιφανειακή κεραμική Ρωμαϊκών Χρόνων και έχουν περισυλλεχθεί ευρήματα όπως αρχιτεκτονικά μέλη, ανάγλυφα, λυχνάρια κ.ά.		Εντός κήρυξης Παπικίου Όρους	-

Πηγή: Εφορεία Αρχαιοτήτων Ροδόπης

Όπως προκύπτει, οι εντοπισθέντες αρχαιολογικοί χώροι (κηρυγμένοι και μη) περιλαμβάνουν σε σημαντικό βαθμό οχυρωμένους οικισμούς και φρούρια, χώρους λατρείας και ταφικές θέσεις, απόρροια της ανθρώπινης παρουσίας από τους προϊστορικούς χρόνους η οποία εντατικοποιήθηκε στους ρωμαϊκούς και βυζαντινούς. Κύρια αιτία απετέλεσε η κατασκευή της αρχαίας Εγνατίας Οδού, η οποία κατέστησε την περιοχή μελέτης σημαντικό πέρασμα ανθρώπων και εμπορευμάτων αλλά και πρόσφορη επιλογή για κατοίκηση εξαιτίας των δυνατοτήτων ανάπτυξης γεωργικής, κτηνοτροφικής και εμπορικής δραστηριότητας.

ΣΤ.1.3.2 Μεμονωμένα Μνημεία

Εκτός από τους Αρχαιολογικούς χώρους, στον εξωοικιστικό χώρο του Δήμου Ιάσμου καταγράφονται τα ακόλουθα μεμονωμένα μνημεία (όπως αυτά απεικονίζονται στην ιστοσελίδα του Αρχαιολογικού Κτηματολογίου):

Πίνακας 8. Μεμονωμένα μνημεία στον Δήμο Ιάσμου, 2023

α/α	Θέση	Ονομασία	Περιγραφή	ΦΕΚ
1	1χλμ. βορειοδυτικά του οικισμού Πολύανθος	Γέφυρα Κομπάτου	Τοξωτή γέφυρα ποταμού Κομπάτου στον Πολύανθο	731/B/ 30.08.1979

α/α	Θέση	Ονομασία	Περιγραφή	ΦΕΚ
2	Σιδηροδρομικός Σταθμός Πολύανθου	Υδαταποθήκη Σιδηροδρομικού Σταθμού	Κέλυφος σιδηράς υδαταποθήκης του Σ.Σ. Πολύανθου το οποίο διατηρεί τα αυθεντικά μορφολογικά και κατασκευαστικά του στοιχεία (τέλος 19 ^{ου} – αρχές 20 ^{ου} αιώνα)	9/ΑΑΠ/ 19-1-2015
3	2χλμ. βόρεια οικισμού Μίσχου	Βυζαντινό Λουτρό	Συγκρότημα λουτρών του 12 ^{ου} – 13 ^{ου} αιώνα με 6 χώρους	Εντός κήρυξης Παπικίου Όρους
4	2χλμ. βόρεια οικισμού Σώστη	Μονή Σώστη	Μεγάλο μοναστηριακό συγκρότημα του 11 ^{ου} αιώνα	Εντός κήρυξης Παπικίου Όρους
5	3,5χλμ. βόρεια οικισμού Σώστη	Βυζαντινός ναός Α Κερασιάς	Βυζαντινός μονόχωρος τρουλαίος ναός του 11 ^{ου} αιώνα	Εντός κήρυξης Παπικίου Όρους
6	3χλμ. βόρεια οικισμού Σώστη	Βυζαντινός ναός Β Κερασιάς	Μονόχωρος τρουλαίος ναός του 11 ^{ου} αιώνα	Εντός κήρυξης Παπικίου Όρους
7	2χλμ. βόρεια οικισμού Ληνού	Μονή Ληνού	Μεγάλο μοναστηριακό συγκρότημα του 11 ^{ου} αιώνα	Εντός κήρυξης Παπικίου Όρους
8	2,2χλμ. βόρεια οικισμού Ληνού	Υδρόμυλος Κιλισί Ντερέ	Βυζαντινός υδρόμυλος με 3 χώρους	Εντός κήρυξης Παπικίου Όρους
9	2,2χλμ. βόρεια οικισμού Ληνού	Κινστέρνα Κιλισί Ντερέ	Ορθογώνια βυζαντινή κινστέρνα (δεξαμενή) διαστάσεων 12,55x2,60μ.	Εντός κήρυξης Παπικίου Όρους

Πηγή: <https://www.arxaiologikoktimatologio.gov.gr>

Τα περισσότερα εκ των μνημείων εντοπίζονται στον ορεινό όγκο του Παπικίου Όρους με εκτιμώμενες χρονολογίες κατασκευής κατά τη βυζαντινή περίοδο (11ος έως 13ος αιώνας). Κυρίαρχη χρήση είναι η θρησκευτική με δύο μονές και ισάριθμους ναούς ενώ καταγράφονται και υπολείμματα μιας λουτρικής εγκατάστασης, ενός υδρόμυλου και μιας δεξαμενής. Κηρυγμένα μνημεία αποτελούν επίσης η Μεσαιωνική τοξωτή γέφυρα στον ποταμό Κομπάτο καθώς και το πολύ πιο πρόσφατο χρονολογικά κτίριο της Υδαταποθήκης στον Σιδηροδρομικό Σταθμό Πολύανθου.

Αν και δεν αναφέρεται ως αρχαιολογικός χώρος από τις αρμόδιες υπηρεσίες, αξίζει να επισημανθεί (ως χώρος γενικότερου αρχαιολογικού ενδιαφέροντος) η παρουσία μιας πέτρινης γέφυρας, πιθανώς κατασκευής της βυζαντινής περιόδου, στο βορειοδυτικό άκρο του Δήμου επί του ποταμού Κομπάτου, ο οποίος στο σημείο εκείνο αποτελεί το όριο με τον όμορο Δήμο Μύκης.

Μνημεία και διατηρητέα κτίρια εντός οικισμών

Πέραν των κηρυγμένων και μη αρχαιολογικών χώρων και των μεμονωμένων μνημείων του εξωαστικού χώρου, στον Δήμο Ιάσμου υπάρχουν εντός οικισμών 3 Μνημεία και 2 Διατηρητέα κτίρια.

Πίνακας 9. Μνημεία και Διατηρητέα κτίρια εντός οικισμών Δήμου Ιάσμου, 2023

α/α	Θέση	Ονομασία	Περιγραφή	ΦΕΚ
ΜΝΗΜΕΙΑ				
1	Αγίασμα	Κτίριο παλαιού Κοινοτικού Καταστήματος	Κυβόμορφο κτίσμα του 1920 με όροφο και ημιυπόγειο το οποίο φέρει τα αρχιτεκτονικά στοιχεία και την τυπολογία των νεοκλασικών κτιρίων	1250/Β/13-10-2000
2	Πολύανθος	Κτίριο επιβατικού Σιδηροδρομικού Σταθμού	Κέλυφος κτιρίου επιβατών του Σ.Σ. Πολύανθου το οποίο διατηρεί τα αυθεντικά μορφολογικά και κατασκευαστικά του στοιχεία (τέλος 19 ^{ου} – αρχές 20 ^{ου} αιώνα)	9/ΑΑΠ/19-1-2015
3	Πολύανθος	Κτίριο οικήματος ομάδος και Υπ/του Σιδηροδρομικού Σταθμού	Κέλυφος οικήματος ομάδος και Υπαρχιεργάτου του Σ.Σ. Πολύανθου το οποίο διατηρεί τα αυθεντικά μορφολογικά και κατασκευαστικά του στοιχεία (τέλος 19 ^{ου} – αρχές 20 ^{ου} αιώνα)	9/ΑΑΠ/19-1-2015
ΔΙΑΤΗΡΗΤΕΑ ΚΤΙΡΙΑ				
1	Ίασμος	Αρχοντικό Παπαβασιλείου	Τριώροφο κτίσμα που αποτελεί χαρακτηριστικό παράδειγμα της λαϊκής αρχιτεκτονικής του 19 ^{ου} αιώνα στα Βαλκάνια	838/Β/5-10-1995
2	Ίασμος	Κτίριο φερόμενης ιδιοκτησίας Αν. Λειβαδά	Κτίσμα νεοκλασικού τύπου με δύο ορόφους και ημιυπόγειο και χρήση εμπορίου και κατοικίας (τέλος 19 ^{ου} αιώνα)	838/Β/5-10-1995

Πηγή: Υπουργείο Εσωτερικών - Δ/ση Περ/ντος και Πολ/σμού, Πολιτ. Κληρονομιάς και Αθλητισμού

Στα Μνημεία περιλαμβάνεται το πρώην Κοινοτικό Κατάστημα στον οικισμό Αγίασμα και δύο κτίρια στον Σιδηροδρομικό Σταθμό Πολύανθου ιδιοκτησίας ΓΑΙΑΟΣΕ Α.Ε., ενώ τα διατηρητέα κτίρια είναι δύο ιδιωτικά κτίσματα στον Ίασμο. Σημειώνεται επίσης πως υφίστανται άλλα 12 κτίρια (όλα στον οικισμό του Ιάσμου) τα οποία είναι προτεινόμενα για διατήρηση.

Σπήλαια

Στον Δήμο Ιάσμου έχουν εντοπιστεί τα ακόλουθα σπήλαια :

- Ανώνυμο σπήλαιο στη θέση Καλόγηρος (συντεταγμένες ΕΓΣΑ Χ: 591695, Ψ: 4553597). Βρίσκεται στο Παπίκιο όρος (εντός των ορίων προστασίας του προαναφερθέντος ΦΕΚ 284/Β/1987) και πρόκειται για μικρό μονόχωρο σπήλαιο με τοξωτή είσοδο στο οποίο έχει συλλεχθεί κεραμική της ύστερης αρχαιότητας.
- Σπήλαιο Πολυάνθου στη θέση με τοπωνύμιο «Κρεμαστό Ρέμα» (συντεταγμένες ΕΓΣΑ Χ: 601968, Ψ: 4555661). Έχει επιμήκη μορφή και είσοδο με σχεδόν κυκλικό σχήμα, μπροστά από την οποία διαμορφώνεται η κεντρική αίθουσα και εκατέρωθεν αυτής δύο επιμήκεις κλάδοι. Δεν έχει γίνει κήρυξή του ως αρχαιολογικού χώρου.
- Σπήλαιο Φωλέας (συντεταγμένες ΕΓΣΑ Χ: 616956, Ψ: 4559150). Έχει τοξωτή είσοδο και από την πρώτη αίθουσα μικρός κατηφορικός διάδρομος οδηγεί σε δύο σχεδόν παράλληλους επιμήκεις διαδρόμους. Έχει συλλεχθεί κεραμική ΠΕΧ (Πρώιμη Εποχή του Χαλκού) και ρωμαϊκών χρόνων. Δεν έχει γίνει κήρυξή του ως αρχαιολογικού χώρου.

ΣΤ.1.3.3 Παραδοσιακοί οικισμοί

Με το Π.Δ. της 19-10-1978 (ΦΕΚ 594/Δ/13-11-1978) κηρύχθηκε ως παραδοσιακός ο οικισμός του Μίσχου της Δ.Ε. Σώστη. Σύμφωνα με το ανωτέρω Π.Δ., καθορίζονται οι όροι δόμησης, η σύνθεση και διάταξη των κτιρίων και τα μορφολογικά στοιχεία τους, οι επιτρεπόμενες χρήσεις αυτών και οι παρεκκλίσεις σχετικές με την επισκευή και αποκατάσταση των υφιστάμενων κτιρίων και την αναστήλωση ερειπωμένων κτισμάτων. Επισημαίνεται επίσης ότι ο οικισμός της Σάλπης έχει καταγραφεί ως έχων αξιόλογη αρχιτεκτονική φυσιογνωμία, χωρίς ωστόσο να έχει εξεταστεί ακόμη ο χαρακτηρισμός του ως παραδοσιακού.

ΣΤ.1.3.4 Λοιπά αξιόλογα οικιστικά σύνολα, τοπία ή διαδρομές

Το έντονο ορεινό ανάγλυφο στο βόρειο τμήμα του Δήμου αφενός, και το αντίστοιχο πεδινό στο νότιο τμήμα του αφετέρου, δημιουργούν δύο διαφορετικές ζώνες τοπίου οι οποίες έχουν επισημανθεί και στο ισχύον Περιφερειακό Χωροταξικό Πλαίσιο της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας – Θράκης (ΠΧΠ ΠΑΜΘ). Ειδικότερα, βάσει του ΠΧΠ, η ορεινή περιοχή του Δήμου Ιάσμου αποτελεί μέρος της Ζώνης Τοπίου με ονομασία «Ζώνη Ορεινού Όγκου Ροδόπης». Εντός αυτής βρίσκεται το Παπίκιο Όρος στο οποίο συνυπάρχουν το πλούσιο φυσικό περιβάλλον με το θρησκευτικό – μοναστηριακό παρελθόν των βυζαντινών χρόνων. Στο δυτικό ορεινό τμήμα του Δήμου έχουν σημειωθεί 3 ορειβατικά μονοπάτια: Ασραία – Ίασμος μήκους 5,5χλμ., Τσαλαπετεινός (Δ. Μύκης) – Εύθυμο – Ασραία μήκους 11χλμ. και Κορφοβούνι (Δ. Μύκης) – Εύθυμο μήκους 6χλμ. ενώ από την

περιοχή διέρχεται και το Ευρωπαϊκό Μονοπάτι Ε6. Επιπλέον, ο Δήμος Ιάσμου έχει δημιουργήσει ορεινό καταφύγιο στον Πολύαρνου (ανήκει στον Πολιτιστικό Σύλλογο Ιάσμου) και έχει σηματοδοτήσει πεζοπορικά μονοπάτια, ενώ λίγο βορειότερα βρίσκονται τα Θρακικά Μετέωρα, βραχώδης περιοχή ιδιαίτερου φυσικού κάλλους .

Η πεδινή περιοχή του Δήμου Ιάσμου εντάσσεται, σύμφωνα με το ΠΧΠ ΠΑΜΘ, στη Ζώνη Τοπίου με ονομασία «Κάμπος Ξάνθης – Κομοτηνής», εντός της οποίας υφίσταται το Τοπίο Ιδιαίτερης – Περιφερειακής Αξίας με ονομασία «Πόρτο Λάγος, Λίμνη Βιστωνίδα, λίμνες και λιμνοθάλασσες και παραλίμνιοι οικισμοί». Η περιοχή εντός των ορίων του Δήμου, πέραν εκτενούς τμήματος της λίμνης Βιστωνίδας, περιλαμβάνει παραλίμνιες εκτάσεις με πλήθος ειδών χλωρίδας και πανίδας, τις εκβολές των ποταμών Κομψάτου, Κόσυνθου και Ασπροπόταμου, τον αρχαιολογικό χώρο του οχυρωμένου οικισμού Αναστασιούπολη – Περιθεώριον, τον μουσειακό παραδοσιακό οικισμό των Σαρακατσάνων , εκτεταμένες γεωργικές εκτάσεις και τους αγροτικούς οικισμούς Γλυκονερίου, Σάλπης και Διαλαμπής της Δ.Ε. Ιάσμου, συνθέτοντας μια εδαφική ενότητα όπου συνδυάζονται πολλά μοναδικά επιμέρους χαρακτηριστικά. Σημαντικής αξίας είναι και το τοπίο που διαμορφώνεται κατά μήκος της κοίτης του ποταμού Κομψάτου, το οποίο περιλαμβάνει διαδοχικά δυσπρόσιτες ορεινές και βραχώδεις περιοχές, τη μεσαιωνική τοξωτή γέφυρα ανάντι του οικισμού Πολύανθου, τη ζώνη διαπλάτυνσης της κοίτης κατά τη μετάβαση από την ορεινή στην πεδινή ζώνη, εκτεταμένες γεωργικές εκτάσεις και την περιοχή των εκβολών του στη λίμνη Βιστωνίδα.

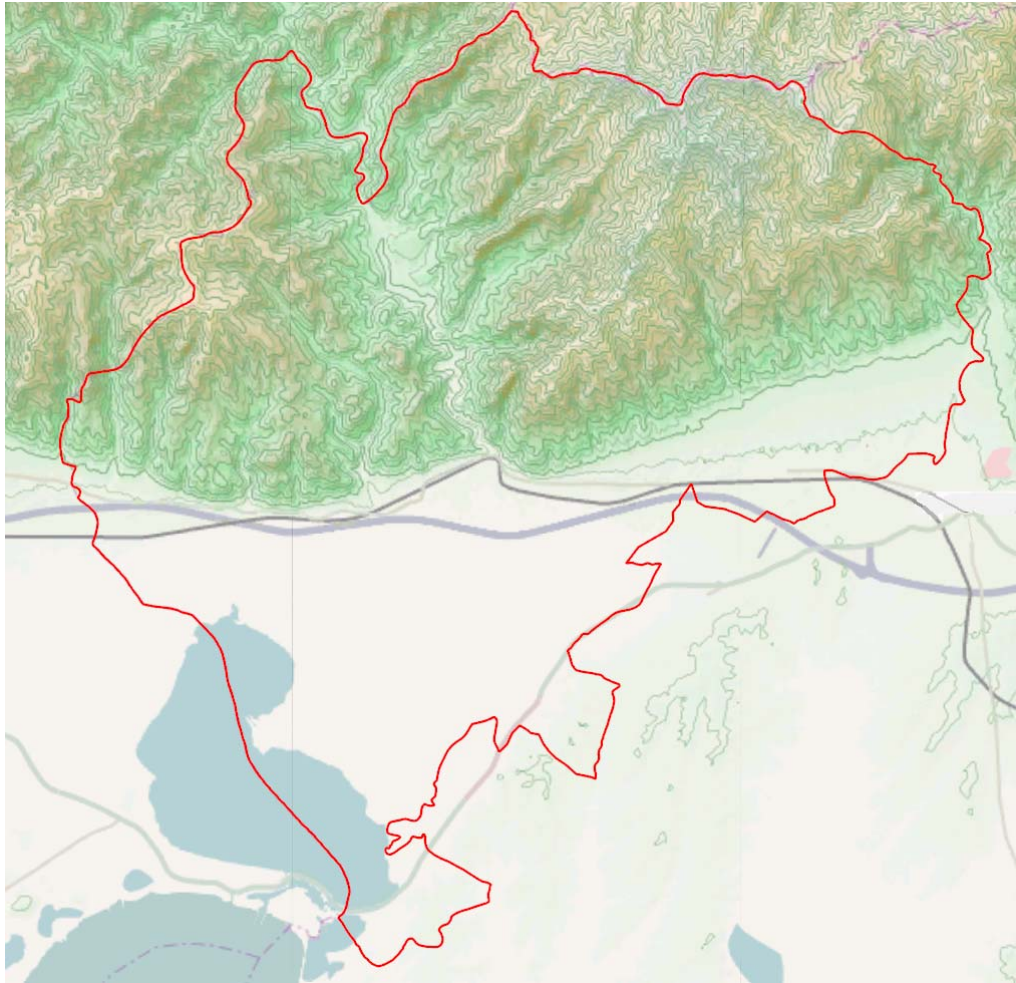
ΣΤ.2. Φυσικό Περιβάλλον

ΣΤ.2.1 Γεωμορφολογικά χαρακτηριστικά

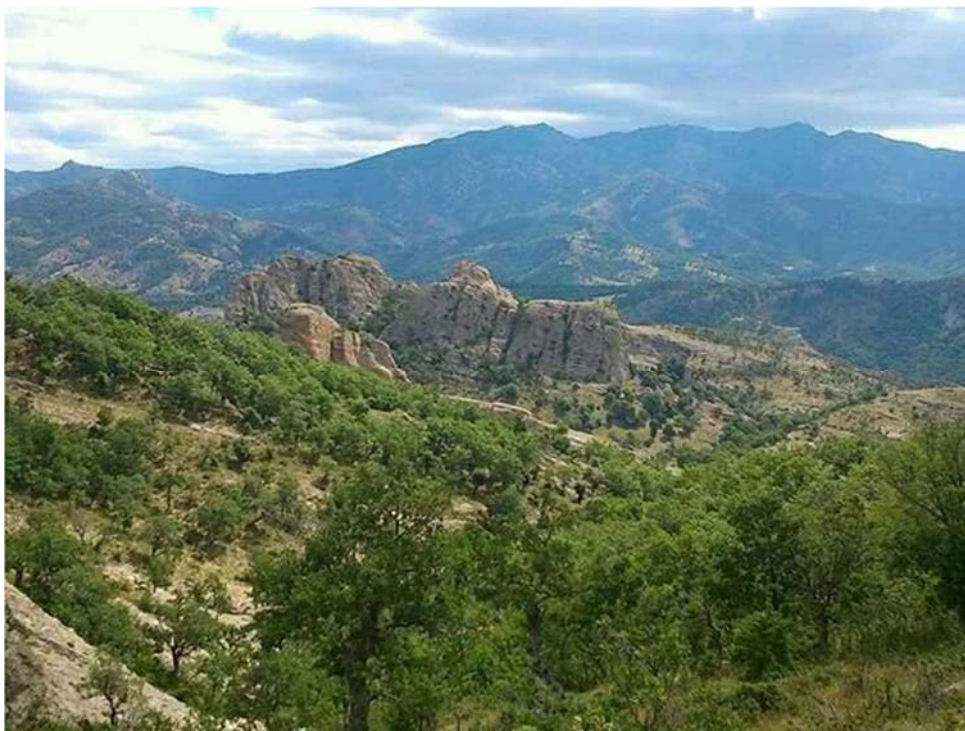
Ο Δήμος Ιάσμου βρίσκεται στο δυτικό τμήμα της ΠΕ Ροδόπης και εκτείνεται από την ομώνυμη οροσειρά μέχρι τη λιμνοθάλασσα Βιστωνίδα με κατεύθυνση βοράς – νότος. Το μεγαλύτερο τμήμα της έκτασης του Δήμου (κατά τα 3/5 περίπου) είναι ημιορεινό και ορεινό καθώς καλύπτει τον ανατολικό τομέα της οροσειράς με υψόμετρο έως 1.500μ. Η οροσειρά της Ροδόπης δεσπόζει στα βόρεια σύνορα της χώρας μεταξύ Ελλάδας και Βουλγαρίας συγκροτώντας το φυσικό σύνορο μεταξύ των δύο κρατών. Στο νότιο πεδινό τμήμα του Δήμου κυριαρχεί η λ/θ Βιστωνίδα την επιφάνεια της οποίας μοιράζεται με τον όμορο προς δυτικά Δήμο Αβδήρων της ΠΕ Ξάνθης. Τα μεταβατικά ύδατα του υδάτινου αποδέκτη καλύπτουν σημαντικό τμήμα της πεδινής έκτασης του Δήμου. Η περιοχή μελέτης στερείται παραλιακού μετώπου δηλαδή απευθείας σύνδεσης με τη θάλασσα. Η στενή χερσαία ζώνη μεταξύ του Θρακικού Πελάγους και της Βιστωνίδας ανήκει εξολοκλήρου στην ΠΕ Ξάνθης (Δήμος Αβδήρων).

Ο Δήμος Ιάσμου βρίσκεται στο δυτικό τμήμα της ανατολικής υποενότητας της οροσειράς της Ροδόπης καλύπτοντας το Παπίκιο όρος που αποτελεί το πλέον ανατολικό βουνό του ορεινού αυτού όγκου. Διαθέτει ένα χαρακτηριστικό κωνικό σχήμα και οι δύο κορυφές του που βρίσκονται επί ελληνικού εδάφους έχουν υψόμετρο 1.510μ. και 1.460μ.

Στο βορειοδυτικό άκρο της ορεινής περιοχής του Δήμου εντοπίζεται βραχώδης σχηματισμός κοντά στο όριο των ΠΕ Ροδόπης και Ξάνθης. Οι χαρακτηριστικές συστάδες βράχων ψαμμιτικής σύστασης ονομάζονται «Θρακικά Μετέωρα» διότι φέρνουν σαν εικόνα τα Μετέωρα. Τα Θρακικά μετέωρα είναι μια βραχώδης περιοχή φυσικού κάλλους στην ορεινή Ροδόπη.

Εικόνα 1. Μορφολογικό ανάγλυφο της περιοχής μελέτης

Εικόνα 2. Πανοραμική άποψη των Θρακικών Μετεώρων

Το μορφολογικό ανάπτυσμα της περιοχής μελέτης και το πλούσιο υδατικό δυναμικό δημιουργούν μία ποικιλομορφία οικοσυστημάτων και τοπίων μεγάλης οικολογικής αξίας αλλά και έντονης ευαισθησίας στην παρουσία του ανθρώπινου παράγοντα. Η γρήγορη μετάβαση από την ορεινή στη πεδινή ζώνη και η υδρογραφική διάρθρωση της περιοχής, όπου η επιφανειακή απορροή του ορεινού όγκου μέσω ενός κύριου υδατορέματος (π. Κοψάτος) συλλέγεται και τροφοδοτεί τη λιμνοθάλασσα, συνθέτουν ένα πλέγμα πολυάριθμων περιβαλλοντικών χαρακτηριστικών που τελεί υπό καθεστώς προστασίας.

ΣΤ.2.2 Κλιματικά και βιοκλιματικά χαρακτηριστικά

Το κλίμα της περιοχής μελέτης κατατάσσεται σε δύο τύπους κλίματος λόγω της ιδιομορφίας της γρήγορης μετάβασης από το νότιο πεδινό παραλίμνιο τμήμα στο βόρειο ορεινό χώρο. Η πεδινή περιοχή έως και τις νότιες υπώρειες του ορεινού όγκου κατατάσσεται στο μεσογειακό κλίμα που χαρακτηρίζεται από ζεστά, ξηρά καλοκαίρια και δροσερούς και υγρούς χειμώνες. Η ορεινή περιοχή κατατάσσεται στον ηπειρωτικό τύπο κλίματος με δριμύ χειμώνα και θερμό καλοκαίρι.

Η μέγιστη ηλιοφάνεια παρατηρείται τους μήνες Ιούλιο και Αύγουστο, οπότε εμφανίζεται η μέση υψηλότερη θερμοκρασία του έτους, 27,3οC. Η μέση ελαχίστη θερμοκρασία είναι 5ο C και παρατηρείται τον Ιανουάριο. Η μέση σχετική υγρασία φθάνει τη μέγιστη τιμή της με 86,1% τον Δεκέμβριο και την ελαχίστη με 63,6% τον Ιούλιο. Η μέση

ετήσια βροχόπτωση υπερβαίνει τα 700χλσ. Οι επικρατούντες άνεμοι είναι βορειοανατολικής διεύθυνσεως και εμφανίζονται κυρίως το χειμώνα. Η μέγιστη ηλιοφάνεια καταγράφεται τους μήνες Ιούλιο – Αύγουστο και η ελάχιστη τους μήνες Δεκέμβριο – Φεβρουάριο. Βροχοπτώσεις σημειώνονται καθ' όλη τη διάρκεια του έτους με μέγιστη ένταση μεταξύ Οκτωβρίου και Μαρτίου. Επίσης, κατά τη διάρκεια του χειμώνα έως νωρίς την άνοιξη σημειώνονται χιονοπτώσεις.

Στη συνέχεια παρατίθενται κλιματολογικά στοιχεία που αφορούν μηνιαία μέση θερμοκρασία και το μέσο ύψος βροχής, πως καταγράφηκαν στον μετεωρολογικό σταθμό Ξάνθης το έτος 2019.

Πίνακας 10. Μετεωρολογικά στοιχεία ευρύτερης Ξάνθης – Ροδόπης

ΜΗΝΕΣ	ΜΕΣΟ ΥΨΟΣ ΒΡΟΧΗΣ (mm)	ΜΕΣΗ ΘΕΡΜΟΚΡΑΣΙΑ (°C)
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ	98	5,3
ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ	74	7,6
ΜΑΡΤΙΟΣ	66	10,3
ΑΠΡΙΛΙΟΣ	44	14,3
ΜΑΙΟΣ	46	19,3
ΙΟΥΝΙΟΣ	67	23,8
ΙΟΥΛΙΟΣ	63	26,1
ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ	14	27,3
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ	28	22,3
ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ	64	16,0
ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ	78	12,1
ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ	63	7,0
ΣΥΝΟΛΟ ΕΤΟΥΣ	705	15,9

Πηγή: Μετεωρολογικός Σταθμός Ξάνθης

ΣΤ.2.2.1 Ατμόσφαιρα

Δεν εντοπίζονται δραστηριότητες στην περιοχή μελέτης με σημαντικές εκπομπές αερίων ρύπων καθώς η περιοχή δεν είναι ιδιαίτερα ανεπτυγμένη βιομηχανικά – βιοτεχνικά. Ως εκ τούτου δεν εντοπίζονται αρνητικές επιπτώσεις στην ατμόσφαιρα και το κλίμα της περιοχής.

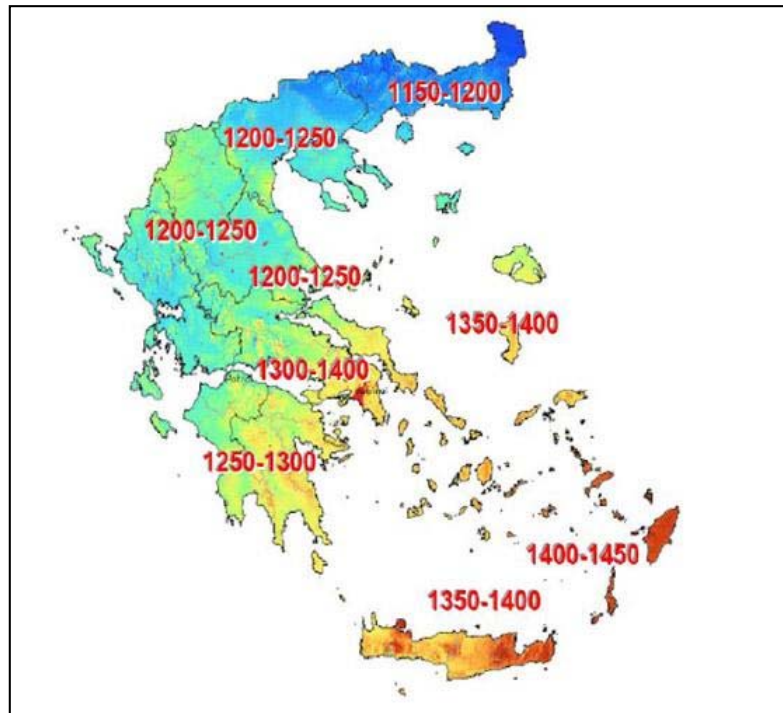
Εκτιμάται ότι το επίπεδο της ατμόσφαιρας στην περιοχή μελέτης βρίσκεται σε πολύ καλό επίπεδο με μοναδικό ίσως αρνητικό παράγοντα την αυξημένη υγρασία λόγω των

πλούσιων επιφανειακών υδάτων και της πιθανής πρόσκαιρης εισροής ρύπανσης από τις αστικές περιοχές των όμορων χωρών.

Το φαινόμενο του θερμοκηπίου που αποτελεί παγκόσμιο πρόβλημα με συνέπεια την υπερθέρμανση του πλανήτη πλήττει και την υπό μελέτη περιοχή.

ΣΤ.2.2.2 Ηλιοφάνεια

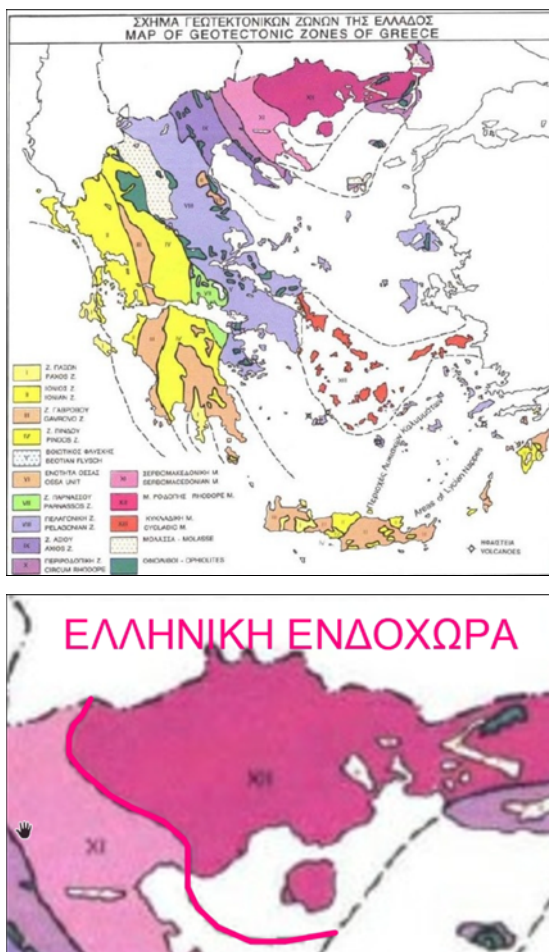
Η ηλιοφάνεια στην περιοχή μελέτης είναι από τις χαμηλότερες στον ελληνικό χώρο. Στη συνέχεια παρατίθενται χάρτες μέσης ετήσιας ηλιοφάνειας για τον ελληνικό και ευρωπαϊκό χώρο.

Εικόνα 3. Χάρτης μέσης ετήσιας ηλιοφάνειας ελληνικής επικράτειας

ΣΤ.2.3 Γεωλογικά, τεκτονικά και εδαφολογικά χαρακτηριστικά

Η περιοχή μελέτης ανήκει στην Μάζα της Ροδόπης στην οποία ανήκει η Θράκη, η Ανατολική Μακεδονία με δυτικό όριο τη γραμμή του Στρυμόνα ποταμού, η Θάσος, καθώς και ένα τμήμα της Βουλγαρίας.

Εικόνα 4. Γεωλογικός Χάρτης Ελλάδας και απόσπασμα αυτού όπου απεικονίζεται η Μάζα της Ροδόπης

Η λιθοστρωματογραφία της Μάζας Ροδόπης κυριαρχείται από κρυσταλλοσχιστώδη και πυριγενή πετρώματα. Το κρυσταλλοσχιστώδες διαιρείται σε τέσσερις σειρές (ορίζοντες), που από τις βαθύτερες προς τις ανώτερες είναι οι εξής:

- Η σειρά Ε των γνευσίων της βάσης με πάχος περίπου 7km εμφανίζεται στην Δυτική Ροδόπη και περιλαμβάνει κατά σειρά μοσχοβιτικούς γνεύσιους, βιοιτιτικούς και διμαρμαρυγιακούς γνεύσιους, μαρμαρυγιακούς σχιστόλιθους, αμφιβολίτες και λεπτές ενστρώσεις μαρμάρων και σιπολινών. Η σειρά αυτή είναι μια παλιά ιζηματογενής σειρά με βαθμιαία μετάβαση προς την υπερκείμενη σειρά μαρμάρων.
- Η σειρά F των μαρμάρων που εκτείνεται στην Ανατολική Μακεδονία μέχρι τον Νέστο. Αποτελείται κυρίως από μάρμαρα με ενστρώσεις σιπολινών, μαρμαρυγιακών σχιστόλιθων, ασβεστούχων μαρμαρυγιακών σχιστόλιθων, και αμφιβολιτών. Το πάχος της σειράς υπολογίζεται από 5,5 έως 7km.
- Η σειρά G των μαρμαρυγιακών σχιστόλιθων που εμφανίζεται στην περιοχή του Νέστου με πάχος 5km και αποτελείται από μαρμαρυγιακούς σχιστόλιθους, που

συχνά μεταπίπτουν σε γνεύσιους, ενώ σπάνια παρεμβάλλονται και αμφιβολίτες καθώς και φακοί μαρμάρων.

- Η σειρά Η των σχιστολίθων και μαρμάρων που αναπτύσσεται στη ΒΑ πλευρά του Νέστου, με πάχος περίπου 3km και συνίσταται κυρίως από σχιστόλιθους και μάρμαρα.

ΣΤ.2.3.1 Γεωλογία περιοχής μελέτης

Σύμφωνα με την γεωλογική χαρτογράφηση της περιοχής μελέτης εμφανίζονται οι παρακάτω γεωλογικοί σχηματισμοί.

Επειδή η χαρτογραφημένη έκταση είναι πολύ μεγάλη και υπάρχουν διαφοροποιήσεις ως προς διάφορα χαρακτηριστικά των σχηματισμών, θεωρήθηκε σκόπιμο να περιγραφούν ανά φύλλο χάρτη, με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά που προσδιορίστηκαν από τους χαρτογράφους και τα εργαστήρια του ΙΓΜΕ.

ΦΥΛΛΟ ΙΑΣΜΟΣ

Τεταρτογενές – Ολόκαινο

Κώνιοι κορημάτων (H.cs), ποτάμιες (H.al1) - λιμναίες αποθέσεις (H.sw): καταλαμβάνουν το πεδινό τμήμα γύρω από την λίμνη Βιστωνίδα.

Σύγχρονα ασύνδετα υλικά (H.c,s): κροκάλες, άμμοι χειμαρρωδών αποθέσεων.

Τριτογενές – Πλειόκαινο

Κροκαλοπαγή, αργιλοκοί άμμοι και ασβεστιτικοί άργιλοι (Pli.m,st,c): λιμναίας φάσης. Καταλαμβάνουν το λοφώδες τμήμα ανατολικά και δυτικά της Βιστωνίδας.

Απολιθώματα: Miliolidae, γαστερόποδα και ελασματοβράγχια, λιμναίας ή υφάλμυρης φάσης.

Ηλικία: Πλειόκαινο Πάχος: 150μ.

Ανώτερο Ολιγόκαινο

Υποηφαιστίτες και φλεβίτες: εμφανίζονται ως μικρά σώματα, κοίτες (Ols.ta) και φλεβίτες (Ols.d). Διακρίνονται σε ρυοδακτικά, ανδεδιτικά και ανδεδιτοβασαλικά. Συνήθως είναι μέσο ως αδροπορφυριτικά με μικροκρυσταλλική βασική (θεμελιώδη) μάζα στους υποηφαιστίτες και υαλώδη στους φλεβίτες. Συμμετέχουν: άστριοι, χαλαζίας, σερικίτης, βιοτίτης, κεροστίβλη, πυρόξενος στους ενδιάμεσους τύπους και άστριοι, βιοτίτης, κεροστίβλη, πυρόξενος, ολιβίνης, λίγος χαλαζίας στους βασικούς τύπους.

Ανώτερο Ηώκαινο

Φλυσχοειδής σειρά: με κροκαλοπαγές επικλύσεως (Es.c) πάνω σε διάφορους μεταμορφωμένους σχηματισμούς, ακολουθούν υφαλογενείς ασβεστόλιθοι (Es.st.k) με μια σειρά φλυσχοειδών ρυθμικών εναλλαγών (5-40 εκατ.) ψαμμιτών και μαργών (Es.m.k). Τα κροκαλοπαγή είναι πολύμικτα - από διάφορα μεταμορφωμένα πετρώματα, συνδεδεμένα με ασβεσπτική και αργιλοψαμμιτική συνδετική ύλη ιώδους χρώματος. Οι ασβεστόλιθοι είναι τεφροί, συμπαγείς κοραλλιογενείς και νομουλλιτοφόροι πάχους μέχρι 30μ. Πλευρικά, μεταβαίνουν σε νομουλλιτικούς ασβεσπιτικούς ψαμμίτες. Οι ψαμμίτες και οι μάργες είναι τεφρού έως βαθύτεφρου χρώματος. Συνολικά η σειρά αναπτύσσεται στο κέντρο του ορεινού βόρειου τμήματος του φύλλου δημιουργώντας ένα μεγάλο σύγκλινο με Α.ΒΑ διεύθυνση βόρεια του Ιάσμου.

Απολιθώματα: Numulites sp., Globigerina sp., Numulites incrassatus

Textulariidae, Gyroidinella magna, Numulites fabianii, Numulites striatus, N.Chavannesi κ.α
Πάχος: μέχρι 600μ.

Λουτήσιο

Γρανίτης Παπικίου Όρους (Em.γ). Πρόκειται για συντεκτονικό γρανίτη, γρανιτικό έως γρανοδιοριτικό γνεύσιο.

Ζώνη Ροδόπης Ανώτερη Ενότητα – Παλαιοζωικό – Προτεροζωικό

Υπερβασίτες (μπ): συνδέονται με τους μαρμαρο-αμφιβολιτικούς σχηματισμούς. Παρεμβάλλονται υπό μορφή τεκτονοσωμάτων εντός ορθοαμφιβολιτών και μαρμάρων Ανατολικά των Σατρών. και πολυάριθμων μικρών σωμάτων βόρεια του Ιάσμου. Στις επαφές με τα περιβάλλοντα πετρώματα και σε τεκτονικές ζώνες παρατηρείται έντονη σεπρεντινίωση και ταλκοποίηση, ενώ στους πυρήνες διαφυλάσσονται υγιή. Πρόκειται για περιδοτίτες με κυψελώδη ιστό. Στην ορυκτολογική τους σύσταση συμμετέχουν:

Πρωτογενή ορυκτά: πυρόξενος, ολιβίνης, πλαγιόκλαστα, μαγνητίτης, χρωμίτης.

Δευτερογενή ορυκτά: αντιγορίτης, χρυσοτίλης, σερπεντίνης, τάλκης, σεπτιολίτης

Πάχος: μέχρι 200μ.

Αμφιβολίτες, μάρμαρα, γνεύσιοι (Pz-Mz(ru).ab,sch,gn): αμφιβολίτες. Μάρμαρα (Pz-Mz(ru).mr), οφθαλμογνεύσιοι και μιγματίτες με παρεμβολές ορθοαμφιβολιτών και υπερβασιτών. Οι σχηματισμοί χαρακτηρίζονται ως μετα-ηφαιστειοϊζηματογενής, βασικής σύστασης. Αμφιβολίτες: μέσο- ως αδροκρυσταλλικού ιστού και προσανατολισμένης υφής. Κύρια ορυκτά: αμφίβολοι, άστριοι, μικρή συμμετοχή χαλαζία και χλωριτωμένος βιοτίτης. Επουσιώδη ορυκτά: τιτανίτης, απατίτης, ιλμενίτης, γρανάτες.

Μάρμαρα (Pz-Mz(ru).mr): λευκότεφρα ως λευκά, συμπαγή ως μεσοπλακώδη, μέσο- ως αδροκρυσταλλικό ανακρυσταλλωμένα. Κύρια ορυκτά: ασβεστίτης με προσμίξεις αμφιβόλου, πυρόξενου, μοσχοβίτη, φλογοπίτη, ολιβίνη, γραφίτη, γρανάτη και χαλαζία. Ανάλογα με τις

προσμίξεις διακρίνονται σε αμφιβολιτικά, πυροξενικά και σιπολιτικά μάρμαρα. Πάχος: μέχρι 800μ.

Μιγματίτες-γνεύσιοι (Pz-Mz(ru).gn.ab.gn): διμαρμαρυγιακοί μιγματίτες, γρανιτογνεύσιοι και αραιές παρεμβολές ορθοαμφιβολιτών. Παρατηρείται διαφοροποίηση του υλικού σε λευκοκρατικό και σε μελανοκρατικό και ως εκτούτου δημιουργούνται μιγματιτικές μικροπτυχές. Στην ορυκτολογική σύσταση συμμετέχουν κύρια: καλιούχοι άστριοι, χαλαζίας, βιοτίτης, αμφίβολοι, μοσχοβίτης ± σιλλιμανίτης, Pz-Mz(ru).gn,ab.gn πλαγιόκλαστο. Επουσιώδη: γρανάτες, τιτανίτης, ρουτίλιο. Έχουν προσανατολισμένη μέχρι ακανόνιστη υφή. Μεταμόρφωση: ανώτερη αμφιβολιτική - Ζώνη σιλλιμανίτη. (600-660°C και 7-8,5Kbar). Πάχος: μέχρι 700μ.

Κατώτερη Ενότητα Ζώνη Ροδόπης – Περμιο – Λιθανθρακοφόρο

Μάρμαρα (P-C(rl).mr): τεφρόλευκα μικρο-αδροκρυσταλλικά ασβεστιτικά μάρμαρα σε ενστρώσεις και φακούς. Πάχος: μέχρι 200μ.

Γνεύσιοι, σχιστόλιθοι, μάρμαρα (P-C(rl).sch,gn-aug): πρόκειται για μοσχοβιτικούς, διμαρμαρυγιακούς, αμφιβολιτικούς γνευσίους, με σχιστόλιθους και φακούς μαρμάρων. Πάχος: μεγαλύτερο των 400μ.

Γνεύσιοι-Ορθογνεύσιοι (P-C(rl).gn-aug): συμπαγή οφθαλμώδη πετρώματα γρανιτικού ιστού. Οι γνεύσιοι αποτελούνται από χαλαζία, αστρίους, μοσχοβίτη και ελάχιστο χλωριτωμένο βιοτίτη. Οι οφθαλμογνεύσιοι περιέχουν χαλαζία, αστρίους, πλαγιόκλαστο, χαλαζία με σπάνια συμμετοχή μοσχοβίτη

ΦΥΛΛΟ ΜΕΔΟΥΣΑ

Ανώτερο Ολιγόκαινο

Τραχειανδεσίτες Ols.τα.: πορφυριτικού ιστού και ακανόνιστης υφής. Κύρια ορυκτά: πλαγιόκλαστα, αλκαλικοί άστριοι, βιοτίτης, πυρόξενος. Επουσιώδη ορυκτά: απατίτης, τιτανίτης.

Ζώνη Ροδόπης Ανώτερη Ενότητα – Παλαιοζωικό – Μεσοζωικό

Αμφιβολίτες, μάρμαρα, γνεύσιοι (Pz-Mz(ru).ab,sch,gn): αποτελείται από παρα- και ορθοαμφιβολίτες, βιοιτικούς αμφιβολιτικούς οφθαλμογνεύσιους έως μιγματίτες, ενστρώσεις μαρμάρων, μαρμαροσιπολιτών (Pz-Mz(ru).mr) και παρεμβολές μετα-υπερβασιτών. Χαρακτηρίζεται ως μετα-ηφαιστειοϊζηματογενής σειρά βασικής σύστασης. Ορυκτολογικά διακρίνονται οι εξής τύποι πετρωμάτων: Παρα-αμφιβολίτες: εναλλάσσονται με τα περιβάλλοντα πετρώματα, έχουν ταινιωτή, προσανατολισμένη σχιστώδη υφή και

γρανοβλαστικό μέχρι νηματοβλαστικό ιστό. Κύρια ορυκτά: κεροσίλβη, άστριοι, βιοτίτης, χαλαζίας. Επουσιώδη ορυκτά: τιτανίτης, απατίτης, ιλμενίτης, γρανάτης. Δευτερογενή ορυκτά: χλωρίτης, επίδοτο, σερικίτης. Στους βιοιτιτικούς αμφιβολιτικούς οφθαλμογενέσιους ο βαθμός απουσίας του βιοτίτη οφείλεται στην παρουσία του κυανίτη. Πάχος: μέχρι 400μ.

Γνεύσιοι - μιγματίτες (Pz-Mz(ru).gn,ab.gn): εναλλασσόμενοι διμαρμαρυγικοί μιγματίτες, γρανιτογενέσιοι και οφθαλμογενέσιοι με αραιές παρεμβολές ορθο-αμφιβολιτών. Οι ορθοαμφιβολίτες παρεμβάλλονται συμπτυχωμένοι με τη μορφή κοιτών ή σωμάτων (Α/κά Σατρών) εντός των πετρωμάτων της ενότητας. Κύρια ορυκτά: κεροσίλβη, πυρόξενιοι, πλαγιόκλαστα ± χαλαζίας. Επουσιώδη ορυκτά: τιτανίτης, απατίτης, αλανίτης. Δευτερογενή ορυκτά: ακτινόλιθος (ουραλιτωμένος), τάλκης, χλωρίτης και επίδοτο. Χαρακτηριστική είναι η διαφοροποίηση του υλικού και η δημιουργία πηγματιτικών μεσοπτυχών. Κύρια ορυκτά στους ορθοαμφιβολίτες: Κ-άστριοι, χαλαζίας, βιοτίτης, αμφίβολο, ± σιλλιμανίτης, πλαγιόκλαστο. Επουσιώδη ορυκτά: τιτανίτης, γρανάτης, ρουτίλιο. Μεταμόρφωση: Ζώνη σιλλιμανίτη έως ανατηξίτη. Πάχος: μέχρι 600μ.

Κατώτερη Ενότητα Ζώνη Ροδόπης – Περμιο – Λιθανθρακοφόρο

Μάρμαρα P-C(rl).mr: με ενστρώσεις και φακούς, τεφρά - τεφρόλευκα, μικρό- μέχρι αδροκρυσταλλικά ασβεστιτικά μάρμαρα. Πάχος: μέχρι 100μ.

Γνεύσιοι, σχιστόλιθοι, μάρμαρα P-C(rl).sch,gn-aug: μοσχοβιτικοί, διμαρμαρυγικοί, αμφιβολιτικοί γνεύσιοι, με σχιστόλιθους και φακούς μαρμάρων. Πάχος: μέχρι 500μ.

Ορθογενέσιοι P-C(rl).gn-aug: συμπαγή οφθαλμώδη πετρώματα γρανιτικού ιστού. Πάχος: μεγαλύτερο των 500μ.

ΦΥΛΛΟ ΚΟΜΟΤΗΝΗ

Τεταρτογενές – Ολόκαινο

Ελώδεις αποθέσεις (H.sw)

Χερσαίες αποθέσεις (H.al1): αλλουβιακές και ποτάμιες αποθέσεις στην πεδινή περιοχή καθώς και πλευρικά κορήματα στις παρυφές του ορεινού όγκου. Αποτελούνται από αδιαβάθμητα υλικά: χάλικες, άμμοι, ιλύς και χαλαρά κροκαλολατυποπαγή. Πάχος: δεν υπερβαίνει τα 100μ.

Πλεσιόκαινο

Ποτάμιες αναβαθμίδες (Pt.c2)

Νεογενές Πλειόκαινο

Λιμνοχερσαίες αποθέσεις (Pli.m,st,c): ποτάμιες και λιμναίες αποθέσεις από σχεδόν αδιαβάθμητα και ελαφρώς συνεκτικά υλικά, όπως λατυποκροκαλοπαγή, αμμοχάλικες και κιτρινόχρες ασβεστιτικές αργίλους. Οι σχηματισμοί αυτοί επικάθονται σε ασυμφωνία πάνω σε παλαιότερους σχηματισμούς. Πάχος: 300μ. περίπου.

Ανώτερο Μεόοκαινο – Κατώτερο Πλειόκαινο

Λιμνοθαλάσσιες αποθέσεις (Ms-Pli.lk,lig): σαφώς διαβαθμισμένα και συνεκτικά αργιλοπυριτικά πετρώματα (ψαμμίτες, αργιλίτες) εναλλασσόμενα μεταξύ τους στο κατώτερο τμήμα, όπου απαντώνται και λιγνιτικές ενστρώσεις, και σχεδόν αδιαβάθμητα στην οροφή. Εμφανίζονται τοπικά στις ρεματιές και στα υψώματα του χωριού Ροδίτη. Απολιθώματα: γαστερόποδα, ελασματοβράγχια, Miliolidae και μικροχλωρίδα: Pinacae, Palmae, Quercus, Scabraticolporites edmundi, Graminae and spores, Polyrdiaceae etc. Ηλικία: Μειόκαινο. Πάχος: 800μ. περίπου.

Ανώτερο Ηώκαινο

Ανδεσίτης E.α,tf,πρκ

Γρανίτης Παπικίου όρους (Em.γ): διεισδύει εντός των κρυσταλλοσχιστωδών πετρωμάτων τα οποία μεταμορφώνει εξ' επαφής δημιουργώντας σκαρν και τα τέμνει από πληθώρα απλιτοπηγματιτικών φλεβών. Παρουσιάζεται με έντονη σχιστότητα και προσανατολισμένη υφή στα περιθώρια, ενώ στο κέντρο διατηρούνται τα γρανιτικά μορφολογικά χαρακτηριστικά (περιοχή Κερασέας). Καταλαμβάνει το μεγαλύτερο μέρος του Παπικίου όρους.

Μεταγρανιοδιορίτης: Κύρια ορυκτά: χαλαζίας, καλιούχοι άστριοι, πλαγιόκλαστα, βιοτίτης, αμφίβολος. Δευτερογενή ορυκτά: χλωρίτης, σερικήτης, αλβίτης, ζοϊσίτης. Σπάνια ορυκτά: τιτανίτης, απατίτης.

Σκαρνούχα πετρώματα: πυρόξενος, επίδοτο, γρανάτης, αμφίβολος. Μεταλλικά ορυκτά: σιδηροπυρίτης, μαγνητίτης ± χαλκοπυρίτης.

Κατώτερη Ενότητα Ζώνη Ροδόπησ – Περμιο – Λιθανθρακοφόρο

Αμφιβολίτες - σχιστογενεύσιοι: αποτελείται από σχιστόλιθους, σχιστογενευσίους, γνευσίους, αμφιβολίτες (P-C(rl).sch,gn-aug), μάρμαρα (P-C(rl).mr) και παρεμβολές μετα- υπερβασιτών. Η ορυκτολογική σύσταση των παραπάνω πετρωμάτων είναι η εξής: Γνεύσιοι: Κύρια ορυκτά: καλιούχοι άστριοι, πλαγιόκλαστα, χαλαζίας, βιοτίτης, μοσχοβίτης, ± PC(rl).sch,gn-aug γρανάτης. Επουσιώδη ορυκτά: ± τιτανίτης, ± γραφίτης. Αμφιβολίτες: Κύρια ορυκτά: αμφίβολοι, καλιούχοι άστριοι, χαλαζίας, βιοτίτης, ± γρανάτες. Επουσιώδη ορυκτά: επίδοτο, κλινοζοϊσίτης, ± τιτανίτης. Οι αμφιβολίτες έχουν ταινιωτή υφή και περισσότερο βιοτίτη και φέρουν παρεμβολές μαρμάρων. Μάρμαρα σε ενστρώσεις και φακούς πάχους 0,5 έως 15μ, λευκά έως τεφρά, μικρό-έως αδροκρυσταλλικά, συνήθως ασβεστιτικά, σπανιότερα

δολομικά ροδίζοντα. Κύρια ορυκτά: ασβεστίτης, δολομίτης. Επουσιώδη ορυκτά: ± φλογοπίτης, μοσχοβίτης, χαλαζίας, πλαγιόκλαστα, αμφίβολος. Υπερβασίτες: Κύρια ορυκτά: πυρόξενος, ολιβίνης, γρανάτες. Δευτερογενή ορυκτά: αμφίβολος, σερπεντίνης, μοσχοβίτης, χλωρίτης.

Γνεύσιοι - ορθογνεύσιοι (P-C(r)).gn-aug): μοσχοβιτικοί, διμαρμαρυγιακοί γνεύσιοι και οφθαλμογνεύσιοι με έντονη τεκτονική παραμόρφωση. Οι πρώτοι είναι παχύ- έως λεπτοπλακώδεις (σχιστώδεις), ενώ οι οφθαλμογνεύσιοι εμφανίζονται κύρια ως συμπαγή πετρώματα γρανιτικού ιστού (πιθανώς μεταγρανίτες). Κύρια ορυκτά: καλιούχοι άστριοι, πλαγιόκλαστα, χαλαζίας, μοσχοβίτης, βιοτίτης. Επουσιώδη ορυκτά: επίδοτα, ± τιτανίτης. Πάχος: υπερβαίνει τα 1500μ.

ΦΥΛΛΟ ΜΕΣΗ – ΞΥΛΑΓΑΝΗ

Τεταρτογενές – Ολόκαινο

Αλλουβιακές αποθέσεις : κυρίως άργιλοι, αμμούχοι άργιλοι, άμμοι (al). Ιλύς λιμναίας φάσεως (H.sl)

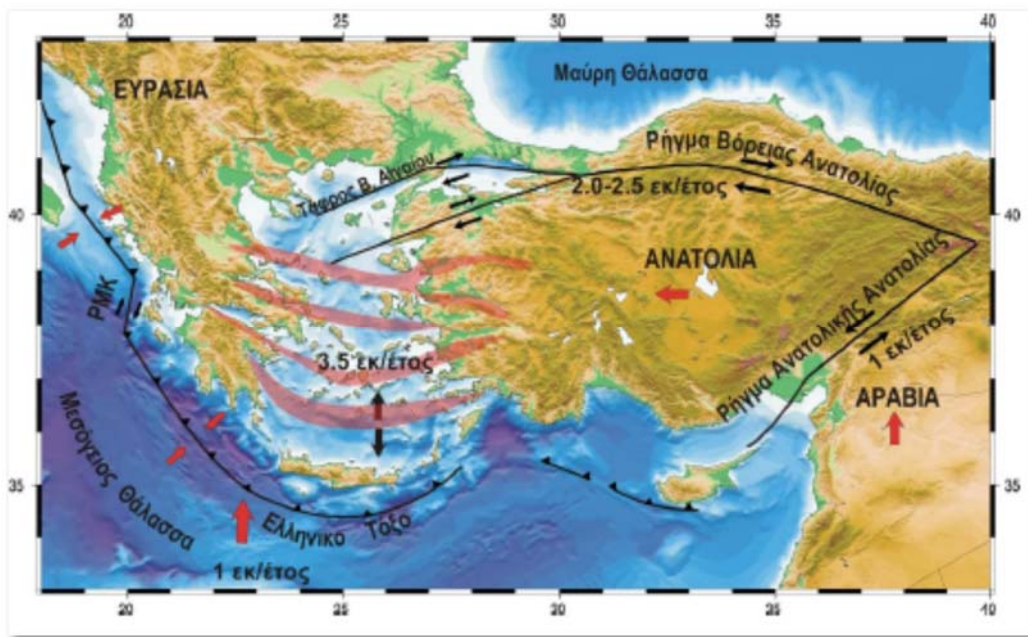
Νεογενές Πλειόκαινο

Ψαμμίτες, ψαμούχες μάργες, άργιλοι (Pl?st,m): ανοιχτόχρωμοι έως φαιοί, αδρόκοκκοι , με φακοειδείς παρεμβολές κροκαλοπαγών που εμφανίζουν κοκκομετρική διαβάθμιση. Τα στρώματα παρουσιάζονται με μικρή κλίση και κατά θέσεις διασταυρωμένα. Είναι συνεκτικά έως πολύ συνεκτικά Στα ανώτερα μέρη παρουσιάζονται ασβεστιτικά συγκρίμματα καθώς και ασβεστιτικοί οριζόντες μικρού πάχους. Παράκτιας έως λιμναίας φάσεως. Πάχος: 50- 60μ.

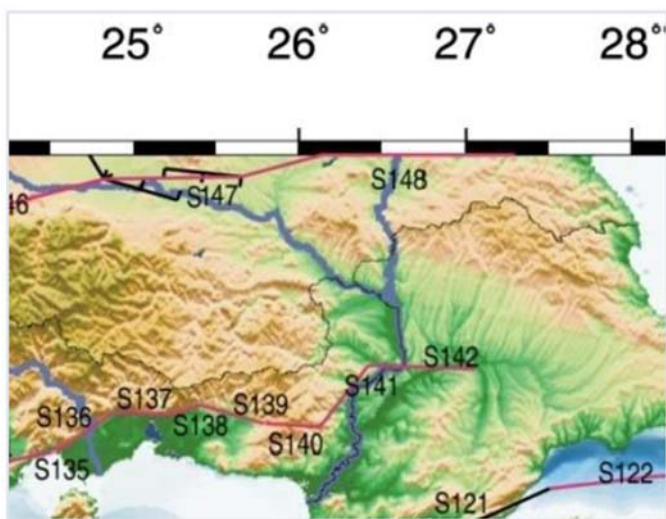
ΣΤ.2.3.2 Γεωδυναμική – Τεκτονική περιοχής μελέτης

Η σύγκρουση μεταξύ των πλάκων Αραβίας και Ευρασίας έχει ως αποτέλεσμα η Ανατολία να απομακρύνεται από την Ανατολική Τουρκία με κατεύθυνση προς τα δυτικά, στη περιοχή του Αιγαίου. Η πλάκα του Αιγαίου αναγκάζεται να μετακινηθεί προς την βυθιζόμενη κατά μήκος του Ελληνικού Τόξου, Αφρικανική πλάκα (McKenzie 1972, Dewey and Sengor 1989). Η περιοχή αυτή δεσπόζεται από εφελκυστικό πεδίο. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι η πλάκα του Αιγαίου δεν περιστρέφεται όπως η Ανατολία, αλλά πραγματοποιεί γρήγορη γραμμική κίνηση προς τα νοτιοανατολικά με μέση ταχύτητα 3.5 cm/yr σε σχέση με την Ευρώπη. Έτσι, η λιθόσφαιρα του Αιγαίου απομακρύνεται από την Ανατολία προς την Ελληνική τάφρο με συνέπεια να μη δημιουργείται συμπιεστικό πεδίο μεταξύ της Ανατολίας και του Αιγαίου αλλά μία μεταβατική ζώνη κοντά στο δυτικό «όριο» της Ανατολίας.

Η απεικόνιση των κύριων ζωνών που αποτελούν τα όρια των ενεργών τεκτονικών δομών στο Αιγαίο και τις γύρω περιοχές φαίνονται στον παρακάτω χάρτη (Parazachos et al., 1998, τροποποιημένο). Τα μεγάλα βέλη δείχνουν τις σχετικές κινήσεις των πλακών σε σχέση με την Ευρασία. Με ανοιχτό κόκκινο χρώμα δίνονται οι δομές οι οποίες είναι ενεργές τα τελευταία 15Myr (Armijo et al., 2003; Flerit et al., 2003).

Εικόνα 5. Απεικόνιση των κύριων ζωνών που αποτελούν τα όρια των ενεργών τεκτονικών δομών στο Αιγαίο και οι κινήσεις των λιθοσφαιρικών πλακών που επηρεάζουν την ενεργό τεκτονική στο Αιγαίο και τις γύρω περιοχές (Parazachos et al., 1998, τροποποιημένο Παραδεισοπούλου 2009).

Εικόνα 6. Απόσπασμα χάρτη των σημαντικότερων ενεργών δομών στην περιοχή της Θράκης συνοδευόμενες από την κωδική τους ονομασία (Παραδεισοπούλου 2009).

Τα γεωμετρικά και κινηματικά χαρακτηριστικά των ενεργών δομών των πλησιέστερων στον Δήμο Ιάσμου δίνονται στον ακόλουθο πίνακα.

Πίνακας 11. Γεωμετρικές και κινηματικές παράμετροι των ενεργών δομών των πλησιέστερων στον Δήμο Ιάσμου

Κωδική Ονομασία Ενεργού Δομής	Όνομα-Τοποθεσία	Γεωγραφικές Συντεταγμένες των άκρων της ενεργού δομής				Παρά-τάξη	Κλίση	Μήκος (km)	Πλάτος (km)	Τύπος Διάρρη-ξης	Ρυθμός Ολίσθησης	
		φ1°N	λ1°E	φ2°N	λ2°E						ζ(°)	θ(°)
S136	Χρυσούπολη Ξάνθη	41.14	24.88	40.98	24.59	55	53	30	19	N	0	-0.6
S137	Ξάνθη Ίασμος	41.13	25.23	41.14	24.88	93	53	29.5	19	N	0	-0.6
S138	Ίασμος Κομοτηνή	41.17	25.41	41.13	25.23	73	53	15	19	N	0	-0.6
S139	Κομοτηνή Σάπες	41.09	25.80	41.17	25.41	106	53	34	19	N	0	-0.6

Πηγή : Π.ΠΑΡΑΔΕΙΣΟΠΟΥΛΟΥ, 2009, pp. 264-272

1η στήλη: Κωδική ονομασία της ενεργού δομής, όπως ακριβώς απεικονίζεται στον χάρτη

2η στήλη :Ονομασία της κάθε μίας από τις ενεργές δομές.

3η στήλη: Οι γεωγραφικές συντεταγμένες των άκρων των ρηγμάτων.

4η στήλη: Η παράταξη 5η στήλη: Η κλίση και για κάθε δομή

6η στήλη: Το μήκος για κάθε δομή 7η στήλη: Το πλάτος για κάθε δομή

8η στήλη: Δείχνει τον τύπο διάρρηξης της κάθε δομής ως εξής:

RS: δεξιόστροφη διάρρηξη οριζόντια μετατόπισης,

N: κανονική διάρρηξη (οι δομές του πίνακα 2.13 είναι κανονικής διάρρηξης όλες)

LS: αριστερόστροφη διάρρηξη οριζόντιας μετατόπισης,

T-LS: αριστερόστροφη ανάστροφη διάρρηξη.

9η στήλη: Εκφράζουν τον ανά έτος ρυθμό ολίσθησης που εμφανίζει η κάθε ενεργός ζώνη

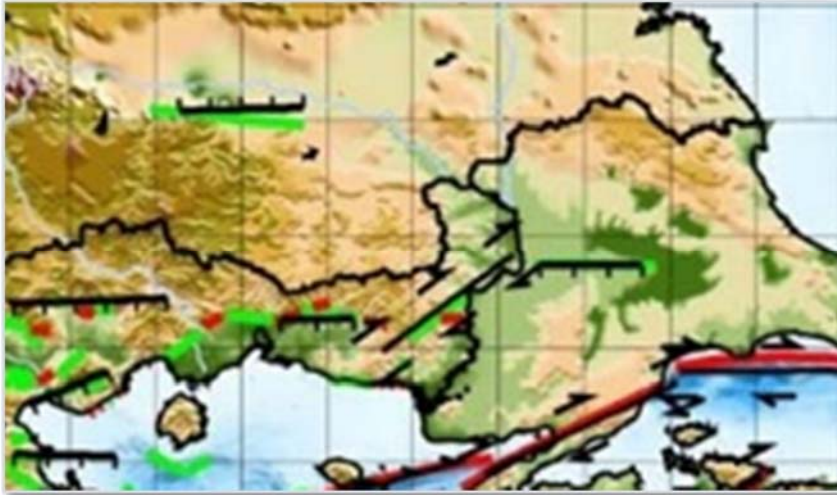
SS: για οριζόντιας μετατόπισης διάρρηξη και έχει θετική τιμή για δεξιόστροφες διαρρήξεις

DS: εκφράζει το ρυθμό ολίσθησης ανά έτος για ένα ρήγμα κλίσης, το οποίο όταν έχει αρνητική τιμή αντιστοιχεί σε ανάστροφο διάρρηξη, ενώ η θετική τιμή αντιστοιχεί σε κανονική διάρρηξη)

ΣΤ.2.3.3 Σημαντικά ρήγματα περιοχής μελέτης

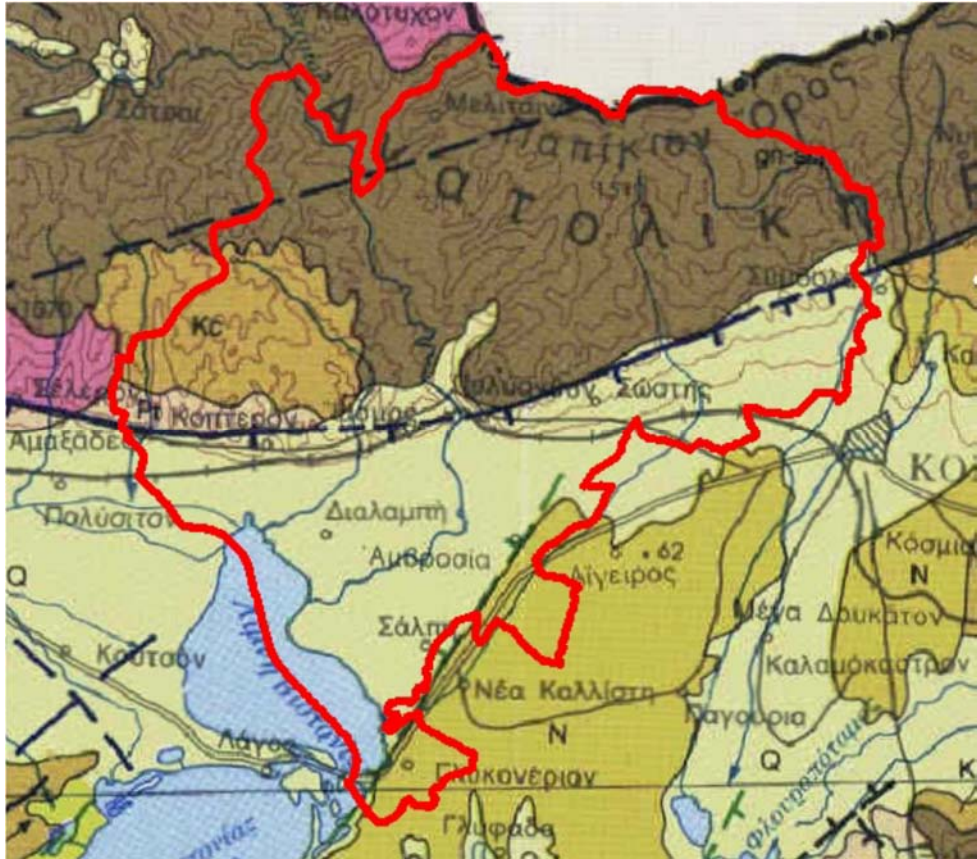
Στη Θράκη εντοπίζονται το ρήγμα Ξάνθης-Κομοτηνής που οριοθετεί τον ορεινό όγκο της Ροδόπης με την πεδιάδα της Κομοτηνής, το ρήγμα Σαπών, το παράκτιο ρήγμα

Μαρώνειας-Μάκρης, που φτάνει μέχρι την Αλεξανδρούπολη και φυσικά το μεγάλο ρήγμα της τάφρου του βορείου Αιγαίου, νότια της Σαμοθράκης, που αποτελεί μια από τις πλέον ενεργές περιοχές του Ελλαδικού χώρου. Τα ρήγματα Λουτρών και του βόρειου Έβρου αποτελούν εν δυνάμει πιθανές σεισμικές πηγές.. Αν και δεν υπάρχουν πολλά επιστημονικά στοιχεία που να τεκμηριώνουν την ενεργό δράση των ρηγμάτων της Θράκης, φαίνεται ότι είναι ρήγματα με πολύ μεγάλη περίοδο επανάληψης σεισμών και για το λόγο αυτό για μεγάλο χρονικό διάστημα παραμένουν αδρανή.

Εικόνα 7.
Απόσπασμα χάρτη της ευρύτερης περιοχής Θράκης με τα κυριότερα ενεργά ρήγματα (μαύρο χρώμα) (Παπαζάχος και συν. 2001), (Βαμβακάρης 2010)

Η βασική πηγή πληροφορίας για τα ρήγματα στην έκταση του Δήμου Ιάσμου είναι τα γεωλογικά φύλλα 1:50.000, που χρησιμοποιήθηκαν για την δημιουργία του ΓΧΠΠ καθώς και ο Σεισμοτεκτονικός χάρτης του ΙΓΜΕ 1:500.000. Νεοτεκτονικός χάρτης δεν έχει εκδοθεί από τον ΟΑΣΠ για την περιοχή της επικράτειας του Δήμου Ιάσμου.

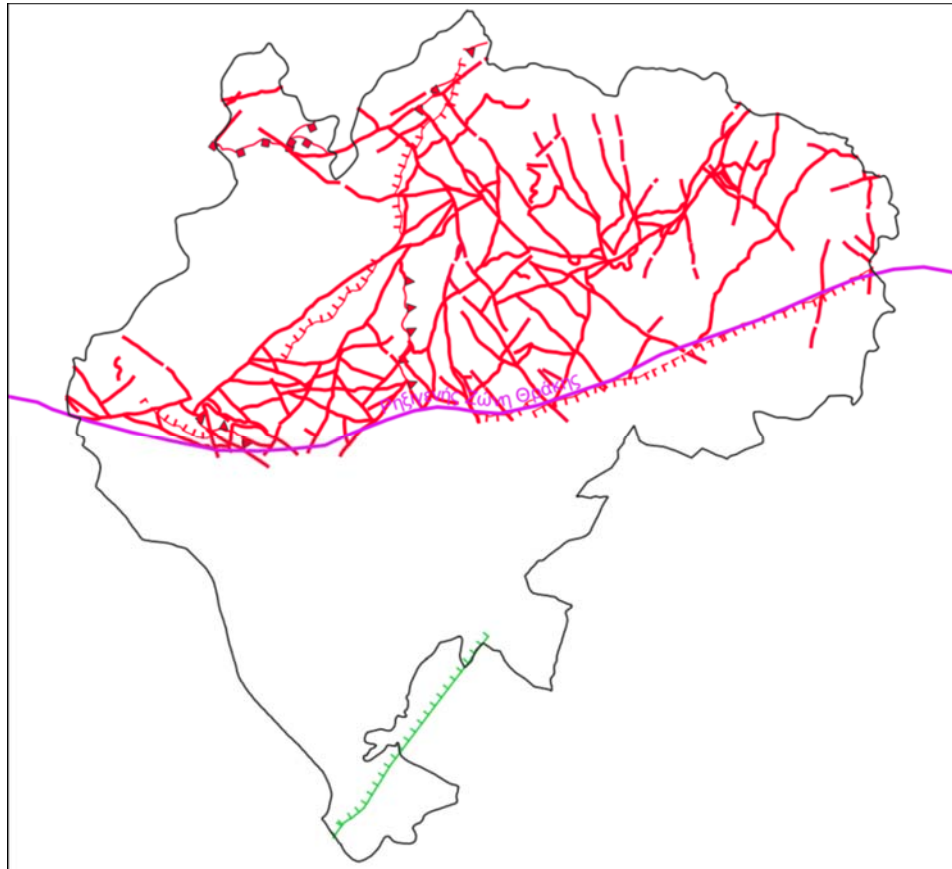

Εικόνα 8. Απόσπασμα Σεισμοτεκτονικού Χάρτη Ελλάδας σε κλίμακα 1:500.000 του ΙΓΜΕ, με τα όρια του Δήμου Ιάσμου

Ο ΟΑΣΠ χρησιμοποιεί την εξής κατηγοριοποίηση στους νεοτεκτονικούς χάρτες:

- Σεισμικά ρήγματα χαρακτηρίζονται τα ρήγματα για τα οποία έχουμε σαφή στοιχεία ότι συνδέονται με συγκεκριμένους σεισμούς.
- Ενεργά ρήγματα χαρακτηρίζονται εκείνα τα ρήγματα που έχουν δραστηριοποιηθεί από το Ανώτερο Πλειστόκαινο (Πλειστόκαινο από 1,8my έως 10.000 χρόνια) μέχρι σήμερα.
- Πιθανά ρήγματα χαρακτηρίζονται τα ρήγματα που έδρασαν από το Ανώτερο Πλειόκαινο (Πλειόκαινο από 11my μέχρι 1my) μέχρι το Ανώτερο Πλειστόκαινο.
- Ανενεργά ρήγματα χαρακτηρίζονται τα ρήγματα που δεν παρουσιάζουν ενδείξεις δραστηριοποίησης μετά το Κατώτερο Πλειόκαινο.

Παρακάτω απεικονίζονται τα χαρτογραφημένα ρήγματα του Δήμου Ιάσμου όπως αποδίδονται στη μελέτη γεωλογικής καταλληλότητας.

Εικόνα 9. Ρήγματα Γεωλογικού Χάρτη Προσαρμογής και Πληροφόρησης της μελέτης γεωλογικής καταλληλότητας (Ε. Αλεξανδρή 2023)

ΣΤ.2.4 Ύδατα

ΣΤ.2.4.1.Επιφανειακά Ύδατα

Το Υδατικό Διαμέρισμα Θράκης με κωδικό ΥΔ 12 ορίζεται βόρεια από τη γραμμή των συνόρων Ελλάδας-Βουλγαρίας και τον υδροκρίτη των λεκανών Νέστου-Οχυρού, ανατολικά από τη γραμμή των συνόρων Ελλάδας-Τουρκίας μέχρι τον Κόλπο Αίνου, δυτικά από τον υδροκρίτη των λεκανών Νέστου-Οχυρού, Νέστου-Στρυμόνα, Νέστου-ρέματος Νέας Καρβάλης και τον υδροκρίτη των παραλιακών ρεμάτων Χρυσούπολης μέχρι τον Κόλπο της Καβάλας.

Το ΥΔ12 περιλαμβάνει το κεντρικό και ανατολικό τμήμα της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας – Θράκης και συγκεκριμένα τις Περιφερειακές Ενότητες Δράμας (ανατολικό τμήμα, 45,8%), Καβάλας (ανατολικό τμήμα και νήσος Θάσος, 48%), Ξάνθης (100%), Ροδόπης (100%) και Έβρου (100%). Το Υδατικό Διαμέρισμα Θράκης έχει έκταση 11.243τ.χλμ., από τα οποία τα 564τ.χλμ. ανήκουν στα νησιά Θάσο και Σαμοθράκη.

Το ΥΔ της Θράκης περιλαμβάνει τις Λεκάνες Απορροής

- Νέστου (GR07) με έκταση 2.975,5τ.χλμ.
- Ρεμάτων Ξάνθης – Ξηροπόταμου (GR08) με έκταση 1.663,6τ.χλμ.
- Ρεμάτων Κομοτηνής – Λουτρού Έβρου (GR09) με έκταση 1.958,4τ.χλμ.
- Έβρου (GR10) με έκταση 4.080,9τ.χλμ. και
- Θάσου – Σαμοθράκης (GR42) με έκταση 564,3τ.χλμ..

Εικόνα 10. Οι Λεκάνες Απορροής του ΥΔ Θράκης.

Τα κύρια υδρολογικά στοιχεία της περιοχής μελέτης διακρίνονται στον ποταμό Κομφάτο και τη λίμνη Βιστωνίδα.

Ο π. Κομφάτος αποτελεί ένα από τα σημαντικά ποτάμια της Θράκης. Πηγάζει από τον κεντρικό τομέα της οροσειράς της Ροδόπης στην ΠΕ Ξάνθης και με μήκος 68χλμ. διέρχεται από τα Πομακοχώρια και το δυτικό τμήμα της ΠΕ Ροδόπης (ΔΕ Ιάσμου) εκβάλλοντας στη λίμνη Βιστωνίδα. Η κοιλάδα του Κομφάτου ξεκινά από την ορεινή περιοχή της Ξάνθης και φτάνει στα νότια έως τη Διαλαμπή. Ανατολικά ορίζεται από το Παπίκιο όρος και δυτικά από τους οικισμούς Μέδουσα, Πολύσκιο, Υδροχώριο και Έρανο. Το μεγαλύτερο μέρος της περιοχής καλύπτεται από δάση βελανιδιάς, τα οποία όμως είναι υπερβοσκημένα κυρίως στις νότιες, βραχώδεις πλαγιές. Στα υψηλότερα σημεία υπάρχουν συστάδες οξιάς. Στην έξοδο του ποταμού από την οροσειρά της Ροδόπης στην Θρακική πεδιάδα ανάμεσα στον Ίασμο και τον Πολύανθο, 500μ. περίπου βόρεια από τη σημερινή γέφυρα της επαρχιακής οδού Ξάνθης – Κομοτηνής μέσω Ιάσμου, βρίσκεται το οθωμανικό πέτρινο τοξωτό γεφύρι, χτισμένο το 17ο-18ο αιώνα από Ηπειρώτες μάστορες. Το κυρίως τόξο έχει άνοιγμα 21,80μ. και ύψος 12μ. ενώ το ανατολικό τόξο έχει άνοιγμα 17μ. Η περιοχή του ποταμού είναι σημαντικός βιότοπος για την орνιθοπανίδα με 130 περίπου είδη πουλιών τα οποία έχουν παρατηρηθεί και ορισμένα από τα οποία είναι απειλούμενα με εξαφάνιση. Η λεκάνη απορροής του Κομφάτου είναι 567τ.χλμ. ο ρους του οποίου δημιουργεί έντονους μαιάνδρους.

Εικόνα 11. Η κοιλάδα του π. Κομφάτου στο νότιο τμήμα της

Η λίμνη Βιστωνίδα ή λίμνη Μπουρού (μεταβατικό υδάτινο σώμα) κατέχει έκταση περίπου 45τ.χλμ., είναι υφάλμυρη, περιβάλλεται από καλαμιώνες και έχει ζώνες αρμυρικών, αλίπεδα, παραποτάμια δάση, καθώς και λίμνες με γλυκό νερό και υγρά λιβάδια. Η Βιστωνίδα είναι μια αβαθής λιμνοθάλασσα μέσου βάρους 2,5μ. και μέγιστου 3,7μ. με εκτεταμένες ελώδεις εκτάσεις γλυκού και αλμυρού νερού περιμετρικά της. Αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους υγροτόπους της Θράκης με ιδιαίτερα πλούσια βιοποικιλότητα. Τροφοδοτείται από αριθμό υδατορεμάτων σπουδαιότερα των οποίων είναι ο Κόρινθος, ο Κομψάτος και ο Ασπροπόταμος. Κατά τη θερινή περίοδο όταν τα υδατορέματα έχουν χαμηλή παροχή η Βιστωνίδα επηρεάζεται ιδιαίτερα από τη θάλασσα με την οποία επικοινωνεί στο νότιο τμήμα της μέσω μιας τεχνητής διόδου μήκους 1500μ. Η Βιστωνίδα επικοινωνεί επίσης με τη λιμνοθάλασσα του Πόρτο Λάγος σε άλλα δυο σημεία με αποτέλεσμα την αυξημένη εισροή θαλασσινού νερού κυρίως την ξηρή εποχή του έτους. Η εισροή αλμυρού νερού δημιουργεί ρεύματα κυκλοφορίας διαφορετικής πυκνότητας που συντελούν επίσης και στον αυτοκαθαρισμό της λίμνης. Η Βιστωνίδα παρουσιάζει αυξημένες συγκεντρώσεις φωσφόρου, που την καθιστούν ιδιαίτερα ευαίσθητη ως προς τον ευτροφισμό.

Στις ακτές του όρμου της Βιστωνίδας εκτείνονται οι λιμνοθάλασσες Λάφρα, Λαφρούδα, Πόρτο-Λάγος, Νταλιάνι, Ξηρολίμνη, Αρωγή, Αλυκή, Πτελαία και Έλος. Η Βιστωνίδα και οι παραπάνω παρακείμενες λιμνοθάλασσες αποτελούν μαζί καθορισμένο υδάτινο σώμα των μεταβατικών υδάτων στο ΥΔ 12 με την ονομασία «Λιμνοθάλασσες Ροδόπης – Πόρτο Λάγος».

Εικόνα 12. Το βόρειο τμήμα της λίμνης Βιστωνίδας

Το σύμπλεγμα των προαναφερόμενων υγροτόπων, λιμνών και λιμνοθαλασσών είναι ένα από τα σημαντικότερα της Ελλάδας και προστατεύεται από την σύμβαση Ramsar. Παρουσιάζει εξαιρετική σημασία ως προς την ορνιθοπανίδα, αποτελώντας σημαντικό μεταναστευτικό σταθμό για τα υδρόβια είδη.. Εξαιρετικά σημαντική είναι η ποικιλότητα της περιοχής και σε επίπεδο χλωρίδας και πανίδας, με παρουσία ενδημικών, σπάνιων, απειλούμενων και προστατευόμενων ειδών.

Παρ' όλο που διατηρούνται ακόμη σημαντικά στοιχεία της βιοποικιλότητας, η περιοχή αντιμετωπίζει απειλές, όπως η υποβάθμιση της ποιότητας και της ποσότητας των υδάτων. Παράλληλα, το κάψιμο των καλαμιών και των θάμνων από τους ψαράδες και τους βοσκούς και η βόσκηση των κοπαδιών έχει σαν συνέπεια τη μείωση των χώρων αναπαραγωγής για χιλιάδες πουλιά. Επιπλέον υπάρχει σημαντικός κίνδυνος μεσοπρόθεσμης εξαφάνισης της λίμνης Βιστωνίδας, που οφείλεται στην σταδιακή επίχυσή της από τα φερτά που μεταφέρονται από τους ποταμούς Κόσυνθο και Κομψάτο.

Σχέδιο Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας Λεκάνης Απορροής GR08

Σύμφωνα με την Οδηγία 2007/60/EK για την αξιολόγηση και τη διαχείριση των κινδύνων πλημμύρας, με στόχο τη μείωση των αρνητικών συνεπειών στην ανθρώπινη υγεία, το περιβάλλον, την πολιτιστική κληρονομιά και τις οικονομικές δραστηριότητες, το κάθε κράτος-μέλος προβαίνει στις ακόλουθες δράσεις:

- Διεξαγωγή Προκαταρκτικής Αξιολόγησης Κινδύνου Πλημμύρας (ΠΑΚΠ) για κάθε Περιοχή Λεκάνης Απορροής Ποταμού (ΠΛΑΠ) ή τμήμα διεθνούς περιοχής λεκάνης απορροής ποταμού που βρίσκεται στην επικράτειά τους. Βάσει της ΠΑΚΠ προσδιορίζονται οι περιοχές για τις οποίες συμπεραίνεται ότι υπάρχουν δυνητικοί σοβαροί κίνδυνοι πλημμύρας ή είναι πιθανόν να σημειωθεί πλημμύρα. Η ΠΑΚΠ επανεξετάζεται ανά εξαετία.
- Κατάρτιση χαρτών επικινδυνότητας πλημμύρας και χαρτών κινδύνων πλημμύρας σε επίπεδο ΠΛΑΠ για τις ανωτέρω περιοχές. Στους χάρτες αυτούς εμφανίζονται οι δυνητικές αρνητικές συνέπειες που συνδέονται με διαφορετικά σενάρια πλημμύρας καθώς και πληροφορίες σχετικά με ενδεχόμενες πηγές περιβαλλοντικής ρύπανσης (π.χ. IPPC εγκαταστάσεις) ως συνέπεια πλημμύρας. Οι χάρτες επανεξετάζονται ανά εξαετία.
- Κατάρτιση Σχεδίων Διαχείρισης των Κινδύνων Πλημμύρας (ΣΔΚΠ) σε επίπεδο ΠΛΑΠ για τις περιοχές που υπάρχουν δυνητικοί σοβαροί κίνδυνοι πλημμύρας ή είναι πιθανόν να σημειωθεί πλημμύρα. Τα ΣΔΚΠ πρέπει να εστιάζονται στην πρόληψη, στην προστασία και στην ετοιμότητα. Προκειμένου να δοθεί στους ποταμούς περισσότερος χώρος, τα εν λόγω σχέδια θα πρέπει να εξετάζουν, όπου είναι δυνατόν, τη διατήρηση

ή/και αποκατάσταση πλημμυρικών περιοχών, καθώς και μέτρα πρόληψης και μείωσης των ζημιών που προκαλούνται από τις πλημμύρες στην υγεία και τη ζωή των ανθρώπων, στο περιβάλλον, στην πολιτιστική κληρονομιά, οικονομική δραστηριότητα και στις υποδομές.

Για κάθε Υδατικό Διαμέρισμα έχουν οριστεί οι Ζώνες Δυνητικά Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας (APSFR) συνδυάζοντας τα αποτελέσματα από τον προσδιορισμό των περιοχών όπου είναι πιθανόν να σημειωθεί πλημμύρα και των περιοχών με δυνητικά σημαντικές συνέπειες από μελλοντικές πλημμύρες, λαμβάνοντας επίσης υπόψη τις αναφορές των περιφερειακών φορέων και τις σημαντικές ιστορικές πλημμύρες.

Σύμφωνα με την Προκαταρκτική Αξιολόγηση των Κινδύνων Πλημμύρας για το σύνολο της ελληνικής επικράτειας, που συντάχθηκε τον Δεκέμβριο 2012 μελετώντας τα ιστορικά γεγονότα εμφάνισης πλημμυρικών φαινομένων ανά υδατικό διαμέρισμα και υιοθετώντας τα στοιχεία των αρμόδιων Δ/σεων Τεχνικών Έργων των ΠΕ Ροδόπης και Ξάνθης αναφέρονται ως ευάλωτες περιοχές για την εμφάνιση πλημμυρικών φαινομένων στην περιοχή μελέτης η παραλίμνια περιοχή της λίμνης Βιστωνίδας, οι παραποτάμιες περιοχές του π. Κομψάτου κατάντη της επαρχιακής οδού Κομοτηνής-Ιάσμου και οι πεδινές εκτάσεις μεταξύ Ξηροπόταμου και Ασπροπόταμου που εκβάλουν στη λ. Βιστωνίδα.

Η περιοχή μελέτης εντάσσεται στις Ζώνες Δυνητικά Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας του Υδατικού Διαμερίσματος Θράκης και ειδικότερα στη ζώνη με την ονομασία «Πεδιάδα Ξάνθης – Κομοτηνής, χαμηλές ζώνες ποταμών Νέστου, Κόσυνθου, Κομψάτου, Απροποτάμου, Μποσμπόζη, Φιλιουρή και παρόχθιες εκτάσεις λίμνης Βιστωνίδας και κωδικό GR12RAK0001.

Πίνακας 12.: Ζώνες Δυνητικά Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας-ΥΔ12 Θράκης

Συνολική έκταση ΥΔ: 11.243km²

α/α	Ονομασία	Κωδικός	Έκταση (km ²)
1	Πεδιάδα Ξάνθης – Κομοτηνής (χαμηλές ζώνες ποταμών Νέστου, Κόσυνθου, Κομψάτου, Απροποτάμου, Μποσμπόζη, Φιλιουρή και παρόχθιες εκτάσεις λίμνης Βιστωνίδας)	GR12RAK0001	1.927
2	Παρόχθιες περιοχές και δέλτα π. Έβρου	GR12RAK0002	1.447
3	Χαμηλές περιοχές από Αλεξανδρούπολη έως ρ. Ξυλά	GR12RAK0003	328
	ΣΥΝΟΛΟ		3.701
	Ποσοστό στο σύνολο του ΥΔ (%)		32,9%

ΣΤ.2.4.2 Υπόγεια Ύδατα

Στο Υδατικό Διαμέρισμα της Θράκης ΥΔ12. προσδιορίστηκαν και οριοθετήθηκαν δεκαοκτώ (18) Υπόγεια Υδατικά Συστήματα (ΥΥΣ) από τα οποία μόλις ένα ανήκει στην ΛΑΠ Ξάνθης – Ξηρορέματος.

Πίνακας 13. Υπόγεια υδάτινα σώματα (ΥΣ), στη ΛΑΠ Ξάνθης – Ξηρορέματος

α/α	Όνομασία ΥΥΣ	Κωδικός ΥΥΣ	Κατηγορία ΥΥΣ
1	Σύστημα Ξάνθης - Κομοτηνής	GR1200050	Κύριο ΥΥΣ

Πηγή: Σχέδιο Διαχείρισης ΥΔ Θράκης

Το προσχωματικό υπόγειο υδατικό σύστημα (ΥΥΣ) Ξάνθης - Κομοτηνής έχει κωδικό GR1200050, βρίσκεται κατά το μεγαλύτερο τμήμα του στη λεκάνη απορροής του Ρ. Ξάνθης – Ξηρορέματος (ΛΑΠ GR08) και ανήκει συνολικά στο Υδατικό Διαμέρισμα Θράκης (Υ.Δ.12). Ένα τμήμα του (ανατολικά) βρίσκεται στη λεκάνη απορροής Ρ. Κομοτηνής – Λουτρού Έβρου (ΛΑΠ GR09) και ένα (δυτικά) στη λεκάνη απορροής Νέστου (ΛΑΠ 07). Έχει έκταση 820,29km², μέγιστο μήκος 53Km, μέγιστο πλάτος 21Km και πάχος περίπου 45m. Με επιφανειακά ύδατα συσχετίζεται με τους ποταμούς Κόσυνθο και Κομφάτο, τους χειμάρρους Ασπροπόταμο - Βοσβόζη και τη λίμνη Βιστωνίδα. Με χερσαία οικοσυστήματα - προστατευόμενες περιοχές συσχετίζεται με το SCI GR1130009 (Λίμνες και Λιμνοθάλασσες της Θράκης-Ευρύτερη περιοχή και Παράκτια Ζώνη) και SPA GR1130010 (Λίμνες Βιστωνίδας, Ισμαρίς-Λιμνοθάλασσες Πόρτο Λάγος, Αλυκή, Πτελέα, Ξηρολίμνη, Καρατζά).

Το υπόγειο υδατικό σύστημα αποτελείται από τεταρτογενείς αποθέσεις και τριτογενή ιζήματα. Οι τεταρτογενείς αποθέσεις είναι γενικά λεπτομερείς και συνίστανται από άμμους, ιλύς και αργίλους. Στις εκβολές των ποταμών (Κόσυνθος - Κομφάτος) και των χειμάρρων (Ασπροπόταμος – Βοσβόζης) δημιουργούνται μεγάλοι κώνοι ριπιδίων. Οι τριτογενείς πλειοκαινικές αποθέσεις συνίστανται από άμμους και χαλίκια σε εναλλαγή με αργίλους, ψαμμίτες και κροκαλοπαγή. Στην περιοχή της Κομοτηνής εντοπίζονται και μικρές ασβεστολιθικές ενστρώσεις. Οι λιμναίες – ποτάμιες πλειοκαινικές αποθέσεις από κοκκομετρική άποψη στο βόρειο και κεντρικό τμήμα του συστήματος είναι πλούσιες σε κροκάλες και αδρομερή υλικά ενώ στο νότιο τμήμα μεταβαίνουν σε λεπτομερή υλικά.

Για την αξιολόγηση της χημικής κατάστασης του ΥΥΣ λαμβάνονται υπόψη τα υδροσημεία με υπερβάσεις των ποιοτικών παραμέτρων – ΑΑΤ που οφείλονται κυρίως σε ανθρωπογενείς πιέσεις. Από τα 29 υδροσημεία τα 11 παρουσιάζουν υπερβάσεις δηλαδή ποσοστό ~ 37% το οποίο είναι μεγαλύτερο από το 20% του συνόλου των υδροσημείων του συστήματος. Η ποιοτική (χημική) του κατάσταση του ΥΥΣ Ξάνθης – Κομοτηνής χαρακτηρίζεται κακή.

Τα ετήσια ανανεώσιμα αποθέματα του υπόγειου υδατικού συστήματος είναι περίπου $90 \cdot 10^6 \text{m}^3$ ενώ οι συνολικές απολήψεις εκτιμώνται συνολικά σε $70 \cdot 10^6 \text{m}^3/\text{έτος}$ (ΙΓΜΕ.,2010). Από τα διαγράμματα και για τη χρονική περίοδο 2000 – 2008 προκύπτει ότι η μεταβολή της στάθμης των υπόγειων υδροφόρων του προσχωματικού συστήματος στο δυτικό και ανατολικό τμήμα του ΥΥΣ παρουσιάζει πολύ μεγάλες εποχιακές διακυμάνσεις οι οποίες συνδέονται άμεσα με τις περιόδους υψηλής και χαμηλής στάθμης των υπόγειων υδάτων και την υπεράντληση του συστήματος κατά τη διάρκεια της αρδευτικής περιόδου. Πτώση στάθμης των γεωτρήσεων εντοπίζεται στο ανατολικό τμήμα του υπόγειου υδατικού συστήματος (ανατολικά της λίμνης Βιστωνίδας). Από την αξιολόγηση των μετρήσεων στάθμης των γεωτρήσεων, την εκτιμώμενη ποσότητα των συνολικών αντλήσεων που είναι μικρότερη από τα ετήσια ανανεώσιμα υδατικά αποθέματα προκύπτει ότι η ποσοτική κατάσταση στο σύνολο του ΥΥΣ Ξάνθης - Κομοτηνής είναι καλή. Τοπικά στο δυτικό και ανατολικό τμήμα του συστήματος λόγω των έντονων υπεραντλήσεων κατά τη διάρκεια της αρδευτικής περιόδου το ισοζύγιο είναι ελλειμματικό.

ΣΤ.2.5 Δάση

Σύμφωνα με την κατανομή των βασικών κατηγοριών χρήσης/κάλυψης (βάσει στοιχείων της ΕΣΥΕ – νυν ΕΛΣΤΑΤ για την περίοδο 1999-2000) για τον Δήμο Ιάσμου, οι δασικές περιοχές καλύπτουν το 56,8% της συνολικής έκτασής του. Από αυτές, τα δάση και οι δασικές εκτάσεις ανέρχονται σε ποσοστό 50,8% και οι βοσκότοποι καταλαμβάνουν το υπόλοιπο 6%.

Με τα στοιχεία της αρμόδιας δασικής υπηρεσίας, βάσει της διαχειριστικής μελέτης της περιόδου 2013-2022, το σύνολο των δασικών περιοχών διαιρείται σε δύο επιμέρους τμήματα, με το πρώτο να περιλαμβάνει τα δάση Πολύανθου – Σώστη – Ασωμάτων και το δεύτερο τα δάση Ιάσμου – Αμαξάδων (με διαχωριστικό όριο τον ποταμό Κομφάτο). Το συνολικό εμβαδόν των δασικών περιοχών ανέρχεται σε 29.991,32 εκτάρια, εκ των οποίων η δασοσκεπής έκταση καταλαμβάνει το 65,6%, η μερικώς δασοσκεπής το 23,2%, ενώ οι γυμνές εκτάσεις, οι γεωργικές γαίες και οι άγονες εκτάσεις περιορίζονται σε ποσοστά 7%, 2,7% και 1,5% αντίστοιχα.

Η κάλυψη των δασοσκεπών εκτάσεων περιλαμβάνει κατά το ήμισυ δάση δρυός, εκτεινόμενα κατά κύριο λόγο στις βορειότερες περιοχές του ορεινού όγκου, με τα δάση κωνοφόρων να ακολουθούν και τα δάση αειφυλλων-πλατύφυλλων να έπονται (κυρίως στα χαμηλότερα υψόμετρα των ΔΕ Ιάσμου και Αμαξάδων). Εκτεταμένες περιοχές έχουν κηρυχθεί αναδασωτέες, κυρίως βορείως των οικισμών της ΔΕ Σώστη καθώς και βόρεια του

οικισμού του Ιάσμου, προκειμένου να επιτευχθεί η δασική αναγέννηση η οποία επλήγη στο παρελθόν από την υπερβόσκηση, την παράνομη υλοτομία και τις πυρκαγιές.

ΣΤ.2.6 Περιοχές Προστασίας της Φύσης

Με το Ν.3937/2011 «Διατήρηση της βιοποικιλότητας και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 60Α/31-3-2011) θεσπίστηκε το Εθνικό Σύστημα Προστατευόμενων Περιοχών που αποτελείται από όλες τις περιοχές που υπάγονται σε μία ή περισσότερες κατηγορίες του άρθρου 19 του Ν.1650/1986 (ΦΕΚ 160Α/1986) με στόχο την αποτελεσματική προστασία της βιοποικιλότητας και των λοιπών οικολογικών αξιών. Παράλληλα, στον ίδιο στόχο αποβλέπει και ο Ν.998/1979 (όπως εκάστοτε ισχύει) «Περί προστασίας των δασών και των δασικών εν γένει εκτάσεων της χώρας» (ΦΕΚ 289Α/29-12-1979).

Ο Δήμος Ιάσμου καλύπτεται σε μεγάλο ποσοστό από περιοχές που εντάσσονται σε κάποιο καθεστώς προστασίας του περιβάλλοντος. Οι όροι προστασίας κάθε περιοχής ποικίλουν ανάλογα με τη σπουδαιότητα της βιοποικιλότητας που περιέχει, τους λόγους προστασίας της και των προβλέψεων του αντίστοιχου θεσμικού πλαισίου. Συγκεκριμένα, εντός των ορίων του Δήμου εντοπίζονται εξ ολοκλήρου ή εν μέρει οι ακόλουθες Προστατευόμενες Περιοχές:

- Το Εθνικό Πάρκο Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης (ΕΠΑΜΘ), μέρος του οποίου καλύπτει το νοτιοδυτικό χερσαίο και υδάτινο τμήμα του Δήμου.
- Τέσσερις (4) περιοχές του Δικτύου Natura 2000, εκ των οποίων η μια βρίσκεται εξ ολοκλήρου εντός του Δήμου και οι υπόλοιπες τρεις εν μέρει.
- Δύο (2) Καταφύγια Άγριας Ζωής, εκ των οποίων το ένα εξ ολοκλήρου εντός του Δήμου και το δεύτερο εν μέρει.

ΣΤ.2.6.1 Εθνικό Πάρκο Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης (ΕΠΑΜΘ)

Σύμφωνα με το άρθρο 19 του Ν. 1650/1986 (όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 5 του Ν. 3937/2011) ως Εθνικά Πάρκα (National Parks) «...*χαρακτηρίζονται περιοχές μεγάλης έκτασης που είτε λόγω της θέσης τους, όπως διασυννοριακές, είτε λόγω της εξέχουσας οικολογικής ή άλλης φυσικής σπουδαιότητάς τους θεωρούνται ως σημαντικές σε εθνικό επίπεδο*». Τα Εθνικά Πάρκα ανήκουν στην κατηγορία των Φυσικών Πάρκων (Natural Parks) στα οποία περιλαμβάνονται χερσαίες, υδάτινες ή μεικτού χαρακτήρα περιοχές, εφόσον παρουσιάζουν ιδιαίτερη αξία και ενδιαφέρον λόγω της ποιότητας και ποικιλίας των φυσικών και πολιτιστικών τους χαρακτηριστικών, ιδίως βιολογικών, οικολογικών, γεωλογικών,

γεωμορφολογικών και αισθητικών και παράλληλα προσφέρουν σημαντικές δυνατότητες για ανάπτυξη δραστηριοτήτων που εναρμονίζονται με την προστασία της φύσης και του τοπίου.

Το Εθνικό Πάρκο Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης (ΕΠΑΜΘ) θεσμοθετήθηκε αρχικά με την ΚΥΑ υπ' αριθμ. 5796/29-3-1996 (ΦΕΚ 854/Β/16-9-1996), η οποία αντικαταστάθηκε από την ΚΥΑ υπ' αριθμ. 44549/17-10-2008 (ΦΕΚ 497/Δ/17-10-2008) «Χαρακτηρισμός των υδροβιοτόπων Δέλτα Νέστου, Λίμνης Βιστωνίδας με λιμνοθάλασσα και λιμναία χαρακτηριστικά, Λίμνης Ισμαρίδας και της ευρύτερης περιοχής τους ως Εθνικό Πάρκο με Περιφερειακή Ζώνη». Η ανάγκη προστασίας του εκπορεύθηκε από την ένταξή του στον κατάλογο των Διεθνούς ενδιαφέροντος υδροτόπων της Σύμβασης Ραμσάρ το 1971. Αποτελεί ένα από τα μεγαλύτερα υδροτοπικά πάρκα της χώρας με συνολική έκταση 930.000 στρεμμάτων η οποία μοιράζεται μεταξύ των ΠΕ Ροδόπης, Ξάνθης και Καβάλας και περιλαμβάνει τις προστατευόμενες περιοχές των υδροτόπων Δέλτα Νέστου, Λίμνης Βιστωνίδας, Λίμνης Ισμαρίδας και της ευρύτερης περιοχής τους. Χαρακτηρίζεται από τη μεγάλη βιολογική, αισθητική, επιστημονική, γεωμορφολογική και παιδαγωγική του αξία. Ειδική η περιοχή της λίμνης Βιστωνίδας εμφανίζει το μοναδικό φαινόμενο το βόρειο τμήμα της να έχει γλυκό νερό, καθώς δέχεται τις εισροές των ποταμών Κόσυνθου, Κομπάτου και Ασπροπόταμου, ενώ το νότιο τμήμα της είναι υφάλμυρο καθώς δέχεται θαλασσινό νερό από τα στόμια επικοινωνίας με τη λιμνοθάλασσα του Πόρτο Λάγος. Η βλάστηση της λίμνης αποτελείται από αμμόφιλες και αλόφιλες φυτοκοινωνίες, λιβάδια, καλαμώνες και θαμνώνες, ενώ η σημασία της ως τόπου διαβίωσης της πανίδας είναι ιδιαίτερα μεγάλη δεδομένου ότι εκεί διαβιούν 21 είδη ψαριών, 264 είδη πουλιών εκ των οποίων φωλιάζουν τα 141, 11 είδη αμφιβίων, 19 είδη ερπετών και 20 τουλάχιστον είδη θηλαστικών.

Βάσει της ΚΥΑ 44549/2008, εντός του ΕΠΑΜΘ καθορίζονται Ζώνες προστασίας Α (Α1, Α2, Α3, Α4, Α5), Β (Β1, Β2, Β3, Β4, Β5) και Γ (Γ1, Γ2) καθώς και Περιφερειακή Ζώνη Δ1 εκτός του Εθνικού Πάρκου. Συγκεκριμένα:

- Ζώνη Α1 (Ποταμός Νέστος – παραποτάμιες διαπλάσεις, Λίμνη Βιστωνίδα, περιλίμνια ζώνη, Λίμνη Ισπαρίδα – περιλίμνια ζώνη). Περιοχή προστασίας της Φύσης.
- Ζώνη Α2 (Περιοχή λιμνοθαλασσών, ελωδών εκτάσεων μόνιμων ή εποχιακών). Περιοχή προστασίας της Φύσης.
- Ζώνη Α3 (Τμήματα και εκβολές λοιπών ποταμών και παραποτάμιων διαπλάσεων). Περιοχή προστασίας της Φύσης.
- Ζώνη Α4 (Άλσος φωλιάσματος ορνιθοπανίδας περιοχής Πόρτο Λάγος). Περιοχή Εικόνα προστασίας της Φύσης.
- Ζώνη Α5 (Θαλάσσια ζώνη). Περιοχή προστασίας της Φύσης.

- Ζώνη Β1 (Η περιβάλλουσα την κοίτη του ποταμού Νέστου -Ζώνη Α1- έκταση). Περιοχή προστατευόμενων φυσικών σχηματισμών, προστατευόμενων τοπίων και στοιχείων τοπίου.
- Ζώνη Β2 (τμήματα ποταμών και παραποτάμιων διαπλάσεων). Περιοχή προστατευόμενων φυσικών σχηματισμών, προστατευόμενων τοπίων και στοιχείων τοπίου.
- Ζώνη Β3 (Υπόλοιπη χερσαία έκταση). Περιοχή προστατευόμενων φυσικών σχηματισμών, προστατευόμενων τοπίων και στοιχείων τοπίου.
- Ζώνη Β4 (Θαλάσσια έκταση). Περιοχή προστατευόμενων φυσικών σχηματισμών, προστατευόμενων τοπίων και στοιχείων τοπίου.
- Ζώνη Β5 (Περιοχή γηπέδων πρώην «Φωνή Αμερικής»). Περιοχή προστατευόμενων φυσικών σχηματισμών, προστατευόμενων τοπίων και στοιχείων τοπίου.
- Ζώνη Γ1 (Χερσαία και Θαλάσσια έκταση). Περιοχή οικοανάπτυξης.
- Ζώνη Γ2 (Χερσαία περιοχή). Περιοχή οικοανάπτυξης.
- Ζώνη Δ1 – Περιφερειακή Ζώνη (Χερσαία περιοχή).

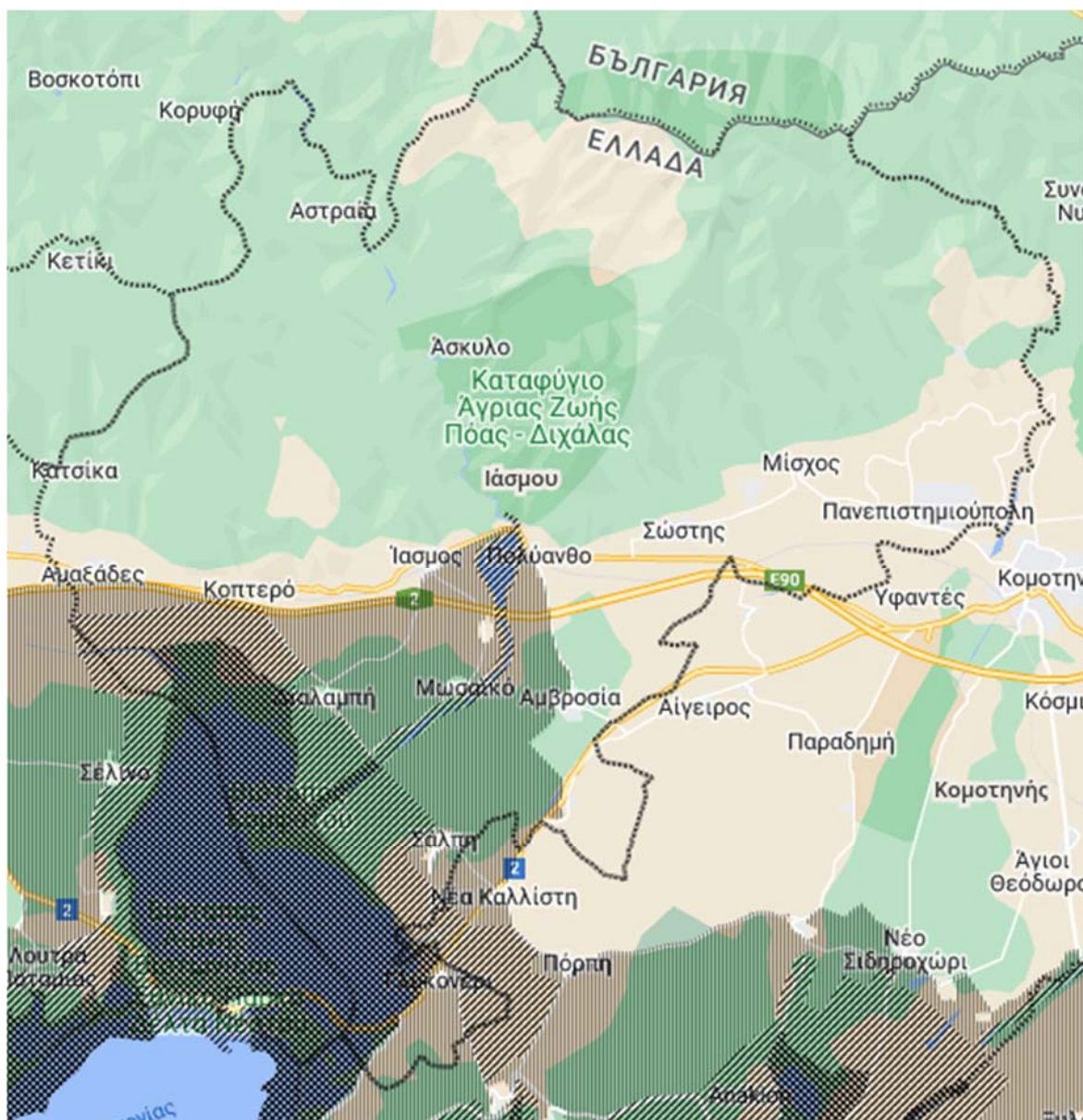
Εντός του Δήμου Ιάσμου βρίσκονται τμήματα των Ζωνών Α1, Α2, Α3, Β2, Β3 και Γ1 για τις οποίες καθορίζονται επιτρεπόμενες χρήσεις και δραστηριότητες.

Οι ανωτέρω Ζώνες του ΕΠΑΜΘ καταλαμβάνουν τις υδάτινες εκτάσεις της λίμνης Βιστωνίδας και τη μεγάλη πλειοψηφία των πεδινών εκτάσεων στις ΔΕ Ιάσμου και Αμαξάδων καθώς και περιορισμένη πεδινή έκταση της ΔΕ Σώστη. Επιπλέον, σημαντικό μέρος της έκτασης του Εθνικού Πάρκου που εμπίπτει στον Δήμο Ιάσμου ανήκει ταυτόχρονα και σε δύο περιοχές του Δικτύου Natura 2000 καθώς και σε ένα Καταφύγιο Άγριας Ζωής (βλ. παρακάτω).

Εικόνα 13. Η συνολική έκταση του Ε.Π.Α.Μ.Θ με την οριοθέτηση των ζωνών προστασίας

Εικόνα 14. Η έκταση του Ε.Π.Α.Μ.Θ εντός των ορίων του Δήμου Ιάσμου

Πηγή: <http://www.oikoskopio.gr>.

Η διαχείριση του ΕΠΑΜΘ γίνεται μέσω ειδικού φορέα ο οποίος ιδρύθηκε το 2003 με τίτλο «Φορέας Διαχείρισης Δέλτα Νέστου – Βιστωνίδας – Ισμαρίδας). Το 2008 με τον Ν. 4519/2008 (ΦΕΚ 25/Α/2008) οι αρμοδιότητές του επεκτάθηκαν και μετονομάστηκε σε «Φορέας Διαχείρισης Δέλτα Νέστου – Βιστωνίδας – Ισμαρίδας και Θάσου». Τελικά, το 2022 συγχωνεύθηκε με τον Φορέα Διαχείρισης Οροσειράς Ροδόπης για να αποτελέσει τη «Μονάδα Διαχείρισης Εθνικών Πάρκων Νέστου – Βιστωνίδας και Ροδόπης» η οποία εδρεύει στο Πόρτο Λάγος της ΠΕ Ξάνθης και έχει ενσωματωθεί στον Οργανισμό Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής (Ο.ΦΥ.ΠΕ.Κ.Α.).

ΣΤ.2.6.2 Περιοχές δικτύου Natura 2000

Το Ευρωπαϊκό οικολογικό δίκτυο Natura 2000 είναι ένα δίκτυο ζωνών προστασίας της φύσης που εκτείνεται σε ολόκληρη την Κοινότητα και έχει ως στόχο να διασφαλίσει τη μακροπρόθεσμη διατήρηση των πιο πολύτιμων και των πλέον απειλούμενων ειδών και ενδιαιτημάτων της σε ικανοποιητικό επίπεδο. Αποτελείται από δύο κατηγορίες περιοχών:

- τις «Ζώνες Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ)» (Special Protection Areas – SPA) για την Ορνιθοπανίδα, όπως ορίζονται στην Οδηγία 79/409/ΕΚ «για τη διατήρηση των άγριων πτηνών»
- τους «Τόπους Κοινοτικής Σημασίας (ΤΚΣ)» (Sites of Community Importance – SCI) όπως ορίζονται στην Οδηγία 92/43/ΕΟΚ. Για τον προσδιορισμό των ΤΚΣ λαμβάνονται υπόψη οι τύποι οικοτόπων και τα είδη των Παραρτημάτων I και II της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ καθώς και τα κριτήρια του Παραρτήματος III αυτής.

Οι ΖΕΠ, μετά το χαρακτηρισμό τους από τα Κράτη Μέλη, εντάσσονται αυτόματα στο Δίκτυο Natura 2000, και η διαχείρισή τους ακολουθεί τις διατάξεις του άρθρου 6 παρ. 2, 3, 4 της Οδηγίας 92/43/ΕΚ και τις διατάξεις του άρθρου 4 της Οδηγίας 79/409/ΕΟΚ. Αντίθετα, για την ένταξη των ΤΚΣ πραγματοποιείται επιστημονική αξιολόγηση και διαπραγμάτευση μεταξύ των Κρατών Μελών και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, σύμφωνα με τα αποτελέσματα των κατά οικολογική ενότητα Βιογεωγραφικών Σεμιναρίων. Οι ΤΚΣ υπόκεινται στις διατάξεις του άρθρου 6 παρ. 2, 3, 4 της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ.

Μετά την οριστικοποίηση του καταλόγου των ΤΚΣ, τα Κράτη Μέλη υποχρεούνται να κηρύξουν τις περιοχές αυτές ως «Ειδικές Ζώνες Διατήρησης (ΕΖΔ)» (Special Areas of Conservation – SAC)» το αργότερο μέσα σε μια εξαετία και να καθορίσουν τις προτεραιότητες για την διατήρηση σε ικανοποιητική κατάσταση των τύπων οικοτόπων και ειδών κοινοτικού ενδιαφέροντος εντός αυτών. Οι ΕΖΔ υπόκεινται στις διατάξεις του άρθρου 6 παρ. 1, 2, 3, 4 της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ.

Η Ελλάδα έχει χαρακτηρίσει σήμερα 202 Ζώνες Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) και 241 Τόπους Κοινοτικής Σημασίας (ΤΚΣ). Οι δύο κατάλογοι περιοχών παρουσιάζουν μεταξύ τους επικαλύψεις όσον αφορά τις εκτάσεις τους. Με τον Ν. 3937/2011 (ΦΕΚ 60/Α/31-3-2011) 239 Ελληνικοί Τόποι Κοινοτικής Σημασίας χαρακτηρίστηκαν ως Ειδικές Ζώνες Διατήρησης.

Εντός του Δήμου Ιάσμου καταγράφονται οι ακόλουθες τέσσερις περιοχές που ανήκουν στο Δίκτυο Natura 2000:

Πίνακας 14. Περιοχές του Δικτύου Natura 2000 στον Δήμο Ιάσμου

α/α	Κωδικός	Κατηγορία	Όνομασία	Έκταση (ha)
1	GR1130007	ΕΖΔ	ΠΟΤΑΜΟΣ ΚΟΜΨΑΤΟΣ (ΝΕΑ ΚΟΙΤΗ)	423,65
2	GR1130009	ΕΖΔ	ΛΙΜΝΕΣ ΚΑΙ ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΕΣ ΤΗΣ ΘΡΑΚΗΣ – ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΠΕΡΙΟΧΗ ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΖΩΝΗ	29.455,98
3	GR1130010	ΖΕΠ	ΛΙΜΝΕΣ ΒΙΣΤΩΝΙΣ, ΙΣΜΑΡΙΣ – ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΕΣ ΠΟΡΤΟ ΛΑΓΟΣ, ΑΛΥΚΗ ΠΤΕΛΕΑ, ΞΗΡΟΛΙΜΝΗ, ΚΑΡΑΤΖΑ	18.217,14
4	GR1130012	ΖΕΠ	ΚΟΙΛΑΔΑ ΚΟΜΨΑΤΟΥ	16.600,86

Πηγή: Ν. 3937/2011 (ΦΕΚ 60/Α/31-3-2011)

Από τις εν λόγω περιοχές, οι 2 έχουν καθεστώς Ειδικών Ζωνών Διατήρησης και οι άλλες 2 καθεστώς Ζωνών Ειδικής Προστασίας. Η ΕΖΔ «Ποταμός Κομψάτος (Νέα κοίτη)» επικαλύπτεται στο σύνολό της από τη ΖΕΠ «Κοιλάδα Κομψάτου», ενώ η ΖΕΠ «Λίμνες Βιστωνίς, Ισμαρίς – Λιμνοθάλασσες Πόρτο Λάγος, Αλυκή Πτελέα, Ξηρολίμνη, Καρατζά» επικαλύπτεται επίσης στο σύνολό της από την ΕΖΔ «Λίμνες και Λιμνοθάλασσες της Θράκης – Ευρύτερη περιοχή και παράκτια ζώνη».

ΕΖΔ Ποταμός Κομψάτος (Νέα Κοίτη) (Κωδικός GR1130007)

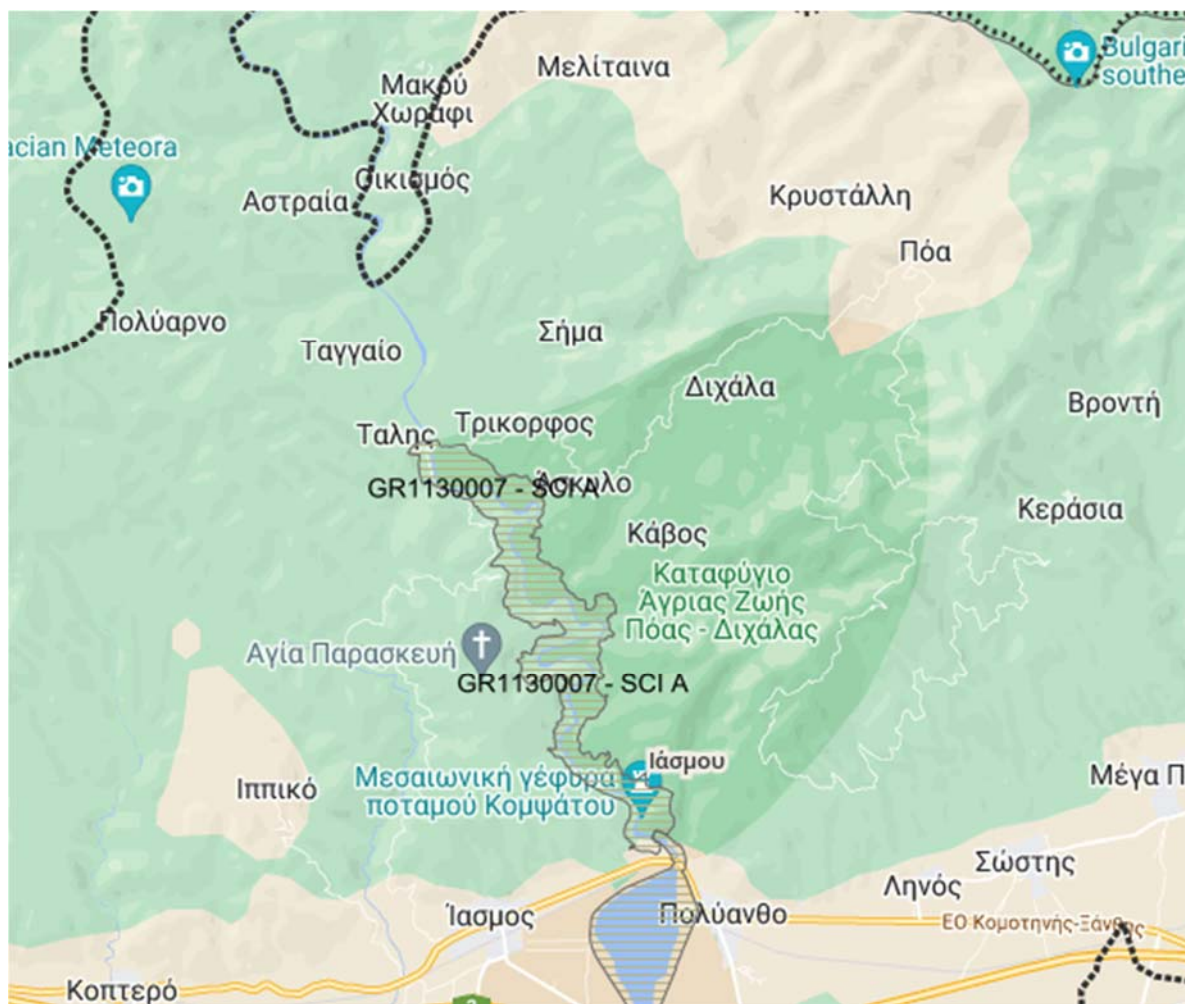
Πρόκειται για Ειδική Ζώνη Διατήρησης έκτασης 468,26 εκταρίων η οποία βρίσκεται εξολοκλήρου εντός του Δήμου Ιάσμου και συγκεκριμένα στο κεντρικό τμήμα του. Καταλαμβάνει την κοίτη του ποταμού Κομψάτου και την εγγύς παραποτάμια περιοχή ανάντι του οικισμού Πολύανθος σε μήκος περίπου 7χλμ. (σε ευθεία γραμμή).

Ο ποταμός Κομψάτος αποτελεί μεγάλη πηγή γλυκού νερού και τροφοδοτεί τη λίμνη Βιστωνίδα. Στην περιοχή κυριαρχούν τα Παννονικά – Βαλκανικά δάση Βελανιδιάς ενώ εντοπίζεται ένα σημαντικό είδος χλωρίδας (*Salix xanthicola*). Τα είδη πανίδας που εμφανίζονται περιλαμβάνουν 4 είδη ψαριών, 3 είδη αμφίβιων, 3 είδη θηλαστικών και 3 είδη ερπετών. Η οικολογική σημασία της εν λόγω ΕΖΔ έγκειται στο ότι αποτελεί μέρος μιας από τις τρεις σημαντικές περιοχές για τα αρπακτικά πτηνά στην Ελλάδα και η ποικιλία των πτηνών εμπλουτίζεται από την εγγύτητα των υγροτόπων της Βιστωνίδας λίμνης. Η περιοχή, είτε ως μεμονωμένη οικολογική μονάδα είτε σε συνδυασμό με τη Βιστωνίδα, διατηρεί μεγάλη

οικολογική αξία η οποία εμπλουτίζεται από τις παραδοσιακές χρήσεις γης (κτηνοτροφία, δασοκομία).

Αποτελεί μέρος μιας από τις τρεις σημαντικές περιοχές για τα αρπακτικά πτηνά στην Ελλάδα και η ποικιλότητα των ειδών εμπλουτίζεται από την εγγύτητα των υγροτόπων της Βιστωνίδας. Οι παραδοσιακές χρήσεις γης συμβάλλουν στην αξία της περιοχής. Ο υπό εξέταση υγρότοπος είτε φαίνεται ως μία οικολογική ενότητα μαζί με τη λίμνη Βιστωνίδα είτε από μόνος του εξακολουθεί να έχει μεγάλη οικολογική αξία για την Ελλάδα. Αξιοσημείωτη είναι η μεγάλη ποικιλία βιοτόπων και ειδών άγριας ζωής, καθώς και οι σημαντικοί πληθυσμοί πουλιών που υπάρχουν ακόμα. Αρκετά είδη πουλιών έχουν την εθνική τους ισχύ εδώ και μερικά αναπαράγονται στον συνολικό ελληνικό και ευρωπαϊκό πληθυσμό τους σε αυτούς τους υγροτόπους.

Εικόνα 15. Η θέση της ΕΖΔ GR1130007 στον Δήμο Ιάσμου

Πηγή: <http://www.oikoskopio.gr>.

Οι σημαντικοί τύποι Οικοτόπων που συναντώνται εντός της ΕΖΔ είναι:

Πίνακας 15. Τύποι Οικοτόπων εντός της ΕΖΔ GR1130007

α/α	Κωδικός	Ονομασία	Έκταση (ha)
1	3130	Στάσιμα, oligotroφικά έως mesotroφικά ύδατα με βλάστηση <i>Littorelletea uniflorae</i> και/ή <i>Isoëto-Nanojuncetea</i>	0
2	3280	Ποταμοί της Μεσογείου με μόνιμη ροή του <i>Paspalo-Agrostidion</i> και πυκνή βλάστηση με μορφή παραπετάσματος από <i>Salix</i> και <i>Populus alba</i> στις όχθες τους	63,71
3	5210	Δενδροειδή <i>Juniperus</i> spp.	0,35
4	8220	Πυριτικά βραχώδη πρανή με χασμοφυτική βλάστηση	1,75
5	91M0	Πανωνικά-βαλκανικά δάση τουρκικής δρυός – κοινής δρυός	231,23
6	92C0	Δάση <i>Platanus orientalis</i> και <i>Liquidambar orientalis</i> (<i>Platanion orientalis</i>)	16,04

Πηγή: Μελέτη «Εκπόνηση ΕΠΜ και ΣΔ για τις περιοχές Natura 2000 της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης» (Τελικό Προσχέδιο ΕΠΜ 2^{ης} Ομάδας Περιοχών)

Οι κυριότερες απειλές είναι οι ανθρώπινες δραστηριότητες που περιλαμβάνουν κατά κύριο λόγο την κτηνοτροφία και το κυνήγι.

Αξιόλογα Θηλαστικά

α/α	Ονομασία
1	<i>Canis lupus</i> (Λύκος)
2	<i>Lutra lutra</i> (Βίδρα)
3	<i>Mustela nivalis galinthias</i> (Νυφίτσα)
4	<i>Nyctalus leisleri</i> (Μικρός νυχτοβάτης)
5	<i>Sus scrofa</i> (Αγριογούρουνο)

Πηγή: Βάση δεδομένων Φιλότης

Αξιόλογα Αμφίβια / Ερπετά

α/α	Ονομασία
1	<i>Bombina variegata scabra</i> (Κιτρινοβομβίνα)
2	<i>Elaphe quatuorlineata quatuorlineata</i> (Λαφίτης)
3	<i>Hyla arborea arborea</i> (Δεντροβάτραχος)
4	<i>Lacerta viridis meridionalis</i> (Πρασινόσαυρα)
5	<i>Natrix tessellata tessellata</i> (Κυβόφιδο)
6	<i>Ophisaurus apodus thracicus</i> (Τυφλίτης)
7	<i>Rana ridibunda ridibunda</i> (Λιμνοβάτραχος Δ. Ελλάδας)
8	<i>Testudo graeca iberica</i> (Γραικοχελώνα)
9	<i>Testudo hermanni hermanni</i> (Ονυχοχελώνα)
10	<i>Triturus vulgaris graecus</i> (Κοινός Τρίτωνας)
11	<i>Vipera ammodytes meridionalis</i> (Οχιά)

Πηγή: Βάση δεδομένων Φιλότης

Αξιόλογα Ψάρια

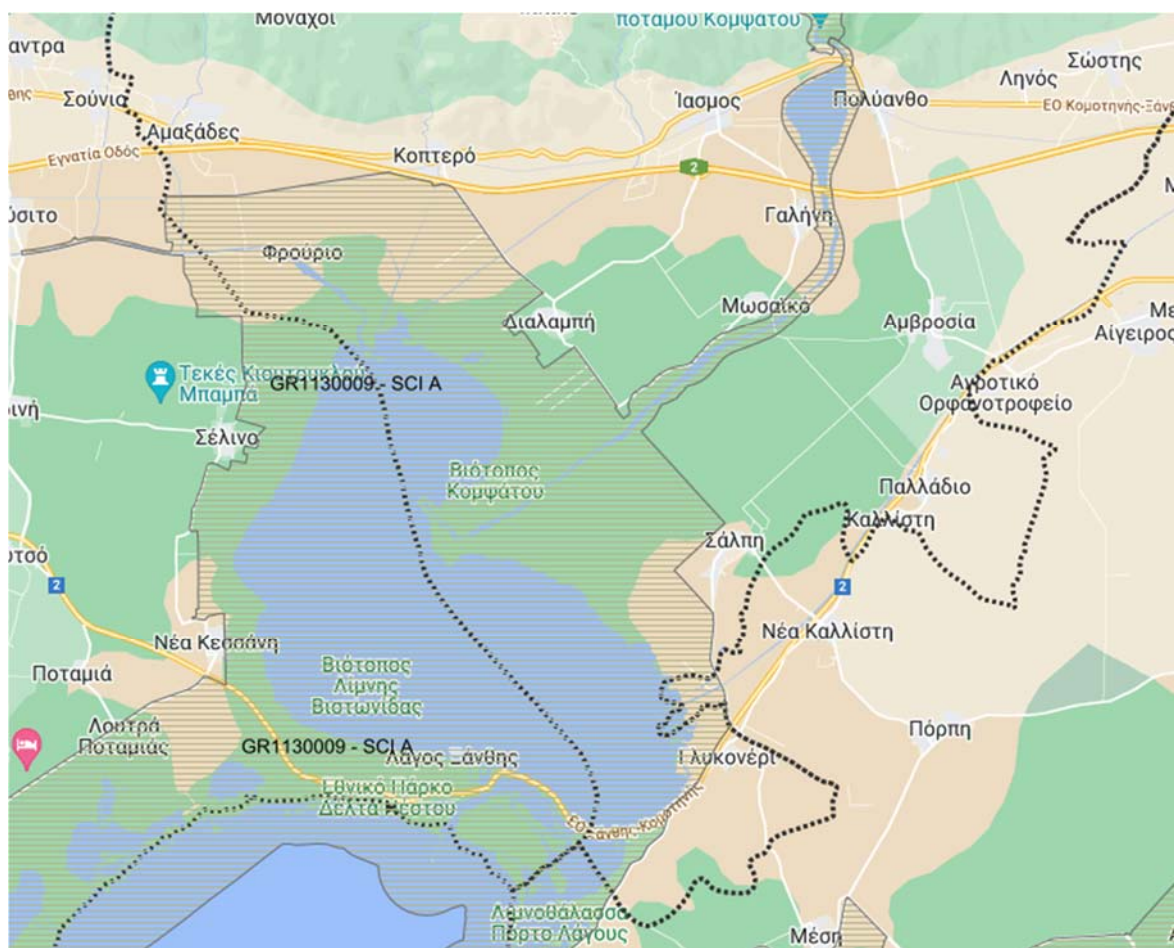
α/α	Ονομασία
1	<i>Chalcalburnus chalcoides macedonicus</i> (Γκελάρτζα)
2	<i>Gasterosteus aculeatus</i> (Αγκαθερό)
3	<i>Leuciscus cephalus albus</i> (Τυλινάρι)

Πηγή: Βάση δεδομένων Φιλότης

ΕΖΔ Λίμνες και Λιμνοθάλασσες της Θράκης – Ευρύτερη περιοχή και Παράκτια Ζώνη (Κωδικός GR1130009)

Πρόκειται για Ειδική Ζώνη Διατήρησης έκτασης 28.605,99 εκταρίων η οποία εκτείνεται σε τέσσερις Δήμους (Μαρώνας – Σαπών, Κομοτηνής, Ιάσμου, Αβδήρων). Η επιφάνεια που καταλαμβάνει στον Δήμο Ιάσμου φτάνει τα 6.370 εκτάρια και εντοπίζεται στο νοτιοδυτικό τμήμα του περιλαμβάνοντας την υδάτινη επιφάνεια της λίμνης Βιστωνίδας και μεγάλο τμήμα της πεδινής παραλίμνιας περιοχής σε ικανό βάθος από την ακτή, καθώς και την κοίτη και παράκτια ζώνη του ποταμού Κομφάτου από τον οικισμό Πολύανθο έως τις εκβολές του.

Εικόνα 16.. Η θέση της ΕΖΔ GR1130009 στον Δήμο Ιάσμου

Πηγή: <http://www.oikoskopio.gr>, ίδια επεξεργασία

Οι τύποι Οικοτόπων που συναντώνται εντός της ΕΖΔ είναι:

Πίνακας 16. Τύποι Οικοτόπων εντός της ΕΖΔ GR1130009

α/α	Κωδικός	Όνομασία	Έκταση (ha)
1	1110	Αμμοσύρσεις που καλύπτονται διαρκώς από θαλάσσιο νερό μικρού βάθους	3.151,79
2	1120	Εκτάσεις θαλάσσιας βλάστησης με <i>Posidonia</i> (<i>Posidonium oceanicae</i>)	41,24
3	1130	Εκβολές ποταμών	31,58
4	1140	Λασπώδεις και αμμώδεις επίπεδες εκτάσεις που αποκαλύπτονται κατά την άμπωτη	430,06
5	1150	Παράκτιες λιμνοθάλασσες	6.437,18
6	1170	Ύφαλοι	-
7	1210	Μονοετής βλάστηση μεταξύ των ορίων πλημμυρίδας και άμπωτης	15,59
8	1310	Πρωτογενής βλάστηση με <i>Salicornia</i> και άλλα μονοετή είδη των λασπωδών και αμμωδών ζωνών	17,50
9	1410	Μεσογειακά αλίπεδα (<i>Juncetalia maritimi</i>)	1.225,42
10	1420	Μεσογειακές και θερμοατλαντικές αλόφιλες λόχμες (<i>Sarcocornetea fruticosi</i>)	1.521,06
11	2110	Υποτυπώδεις κινούμενες θίνες	17,63
12	2120	Κινούμενες θίνες της ακτογραμμής με <i>Ammophila arenaria</i> («λευκές θίνες»)	45,08
13	2190	Υγρές κοιλότητες μεταξύ των θινών	5,61
14	2220	Θίνες με <i>Euphorbia terracina</i>	35,50
15	3130	Στάσιμα, oligοτροφικά έως μεσοτροφικά ύδατα με βλάστηση <i>Littorelletea uniflorae</i> και/ή <i>Isoëto-Nanojuncetea</i>	0,59
16	3150	Ευτροφικές φυσικές λίμνες με βλάστηση τύπου <i>Magnopotamion</i> ή <i>Hydrocharition</i>	70,89
17	3280	Ποταμοί της Μεσογείου με μόνιμη ροή του <i>Paspalo-Agrostidion</i> και πυκνή βλάστηση με μορφή παραπετάσματος από <i>Salix</i> και <i>Populus alba</i> στις όχθες τους	253,72
18	6420	Υγροί μεσογειακοί λειμώνες με υψηλές πόες από <i>Molinio-Holoschoenion</i>	685,86
19	91M0	Παννωνικά-βαλκανικά δάση τουρκικής δρυός – κοινής δρυός	136,66
20	92A0	Δάση-στοές με <i>Salix alba</i> και <i>Populus alba</i>	179,37

α/α	Κωδικός	Όνομασία	Έκταση (ha)
21	92D0	Νότια παρόχθια δάση-στοές και λόχμες (Nerio-Tamaricetea και Securinegion tinctoriae)	1.942,63

Πηγή: Μελέτη «Εκπόνηση ΕΠΜ και ΣΔ για τις περιοχές Natura 2000 της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης» (Τελικό Προσχέδιο ΕΠΜ 2^{ης} Ομάδας Περιοχών)

Η πλειοψηφία των εκτάσεων καταλαμβάνεται από παράκτιες λιμνοθάλασσες και αμμοσύρσεις. Εμφανίζονται δύο σημαντικά είδη χλωρίδας (*Amsonia orientalis*, *Salix xanthicola*) και 28 είδη πανίδας, εκ των οποίων 8 είδη θηλαστικών, 7 είδη ερπετών, 8 είδη ψαριών 3 είδη αμφίβιων και 2 είδη ασπόνδυλων. Η συγκεκριμένη ΕΖΔ παρουσιάζει σημαντική ποικιλομορφία σε βιότοπους και είδη άγριας ζωής καθώς και πολλά είδη πουλιών που φωλιάζουν σε αυτήν, με την σημασία της να είναι μεγάλη για την αναπαραγωγή διαφόρων ειδών της ελληνικής και ευρωπαϊκής πανίδας.

Η υποβάθμιση των παράκτιων υδροτόπων από τις ανθρώπινες δραστηριότητες που λαμβάνουν χώρα στην παράκτια ζώνη απειλεί την σπάνια χλωρίδα έχοντας αντίκτυπο και στην πανίδα των αρπακτικών. Η σημασία της περιοχής ως χώρος διαχείμασης υδρόβιων πτηνών μειώνεται με το κυνήγι και την συστηματική αλιεία. Η Βιστωνίδα με τη λίμνη Μητρικού και τις άλλες λιμνοθάλασσες έχουν επηρεαστεί αρνητικά λόγω της ρύπανσης από γεωργικές και οικιακές πηγές και σε μικρότερο βαθμό από βιομηχανικές πηγές. Επιπλέον οι παρατεταμένοι περίοδοι λειψυδρίας επιδεινώνουν την κατάσταση.

Αξιόλογα Θηλαστικά

α/α	Όνομασία
1	<i>Canis aureus moreoticus</i> (Τσακάλι)
2	<i>Canis lupus</i> (Λύκος)
3	<i>Felis silvestris morea</i> (Αγριόγατος του Μωριά)
4	<i>Lutra lutra</i> (Βίδρα)
5	<i>Martes foina</i> (Κουνάβι)
6	<i>Meles meles</i> (Ασβός)
7	<i>Mustela nivalis galinthias</i> (Νυφίτσα)
8	<i>Nyctalus lasiopterus</i> (Μεγάλος νυχτοβάτης)
9	<i>Nyctalus leisleri</i> (Μικρός νυχτοβάτης)
10	<i>Vespertilio murinus</i> (Παρδαλονυχτερίδα)
11	<i>Vormela peregusna</i> (Στικτοϊκτίδα)

Πηγή: Βάση δεδομένων Φιλότης

Αξιόλογα Φυτά

α/α	Όνομασία
1	<i>Fraxinus angustifolia oxycarpa</i> (Νερόφραξος)
2	<i>Groenlandia densa</i>
3	<i>Pancratium maritimum</i>
4	<i>Salvinia natans</i>
5	<i>Trapa natans</i> (Τράπα η πλέουσα)

Πηγή: Βάση δεδομένων Φιλότης

Αξιόλογα Αμφίβια / Ερπετά

α/α	Όνομασία
1	<i>Bombina variegata scabra</i> (Κιτρινοβομβίνα)
2	<i>Bufo bufo bufo</i> (Χωματοφρυνος)
3	<i>Bufo viridis viridis</i> (Πρασινόφρυνος)
4	<i>Coluber caspius</i> (Ζαμενής (Αστραπόφιδο))
5	<i>Cyrtodactylus kotschy adelphiensis</i> (Κυρτοδάκτυλος των νησιών Αδέλφια)
6	<i>Elaphe longissima longissima</i> (Γιατρόφιδο)
7	<i>Elaphe quatuorlineata quatuorlineata</i> (Λαφίτης)
8	<i>Elaphe situla</i> (Σπιτόφιδο)
9	<i>Emys orbicularis</i> (Βαλτοχελώνα)
10	<i>Hyla arborea arborea</i> (Δεντροβάτραχος)
11	<i>Lacerta viridis meridionalis</i> (Πρασινόσαυρα)
12	<i>Malpolon monspessulanus insignitus</i> (Σαπίτης)
13	<i>Mauremys caspica rivulata</i> (Ποταμοχελώνα)
14	<i>Natrix natrix persa</i> (Ντρόφιδο το Περσικό)
15	<i>Natrix tessellata tessellata</i> (Κυβόφιδο)
16	<i>Ophisaurus apodus thracicus</i> (Τυφλίτης)
17	<i>Pelobates syriacus balcanicus</i> (Πηλοβάτης)
18	<i>Podarcis taurica ionica</i> (Γουστέρα του Ιονίου)
19	<i>Rana dalmatina</i> (Ευκίνητος Βάτραχος)
20	<i>Rana ridibunda ridibunda</i> (Λιμνοβάτραχος Δ. Ελλάδας)
21	<i>Salamandra salamandra salamandra</i> (Σαλαμάνδρα)
22	<i>Testudo graeca ibera</i> (Γραικοχελώνα)
23	<i>Testudo hermanni hermanni</i> (Ονυχοχελώνα)
24	<i>Triturus vulgaris graecus</i> (Κοινός Τρίτωνας)
25	<i>Vipera ammodytes meridionalis</i> (Οχιά)

Πηγή: Βάση δεδομένων Φιλότης

Αξιόλογα Ψάρια

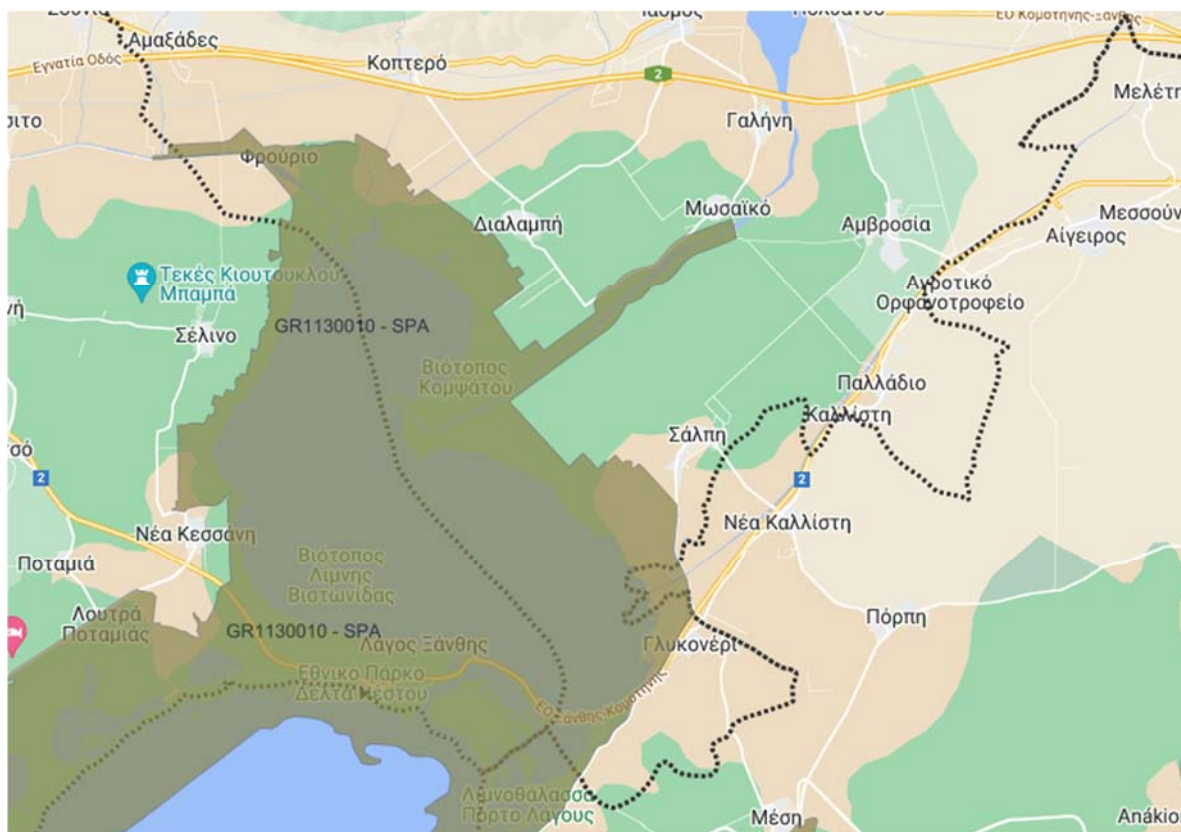
α/α	Όνομασία
1	Alosa caspia vistonica (Θρίτσα (Κασπιολόζα))
2	Alosa fallax nilotica (Σαρδελομάνα)
3	Aphanius fasciatus (Ζαχαριάς)
4	Chalcalburnus chalcoides macedonicus (Γκελάρτζα)
5	Leuciscus cephalus albus (Τυλινάρι)
6	Rhodeus sericeus amarus (Μουρμουρίτσα)
7	Syngnathus abaster (Σακοράφα)

Πηγή: Βάση δεδομένων Φιλότης

ΖΕΠ Λίμνες Βιστωνίς, Ισμαρίς – Λιμνοθάλασσες Πόρτο Λάγος, Αλυκή Πτελέα, Ξηρολίμνη, Καρατζά (Κωδικός GR1130010)

Πρόκειται για Ζώνη Ειδικής Προστασίας συνολικής έκτασης 17.697,92 εκταρίων η οποία εκτείνεται σε τέσσερις Δήμους (Μαρώνειας – Σαπών, Κομοτηνής, Ιάσμου, Αβδήρων). Εντός του Δήμου Ιάσμου καταλαμβάνει επιφάνεια 3.920 εκταρίων και εντοπίζεται στο νοτιοδυτικό τμήμα του περιλαμβάνοντας τη λίμνη Βιστωνίδα και μεγάλο τμήμα της εγγύς παραλίμνιας περιοχής, καθώς και την κοίτη και παρόχθια ζώνη του ποταμού Κομφάτου από τον οικισμό Μωσαϊκό έως τις εκβολές του.

Τα σημαντικά είδη ορνιθοπανίδας που εμφανίζονται ανέρχονται σε 188. Η οικολογική αξία της συγκεκριμένης ΖΕΠ έγκειται στην πληθώρα των ειδών που διαβιούν εντός αυτής αλλά και στο ότι είναι σημαντική για την αναπαραγωγή, διέλευση και διαχείμαση υδρόβιων πτηνών και αρπακτικών καθώς και για την αναπαραγωγή ειδών που σχετίζονται με καλαμιώνες. Αξίζει να σημειωθεί ότι η λίμνη Βιστωνίδα αποτελεί πολύ σημαντικό υγρότοπο στην Ευρώπη για τη διαχείμαση του Κεφαλουδιού (*Oxyoura leucocerphala*).

Πηγή: <http://www.oikoskopio.gr>.

Αξιόλογα Πτηνά (Πηγή: Βάση δεδομένων Φιλότης)

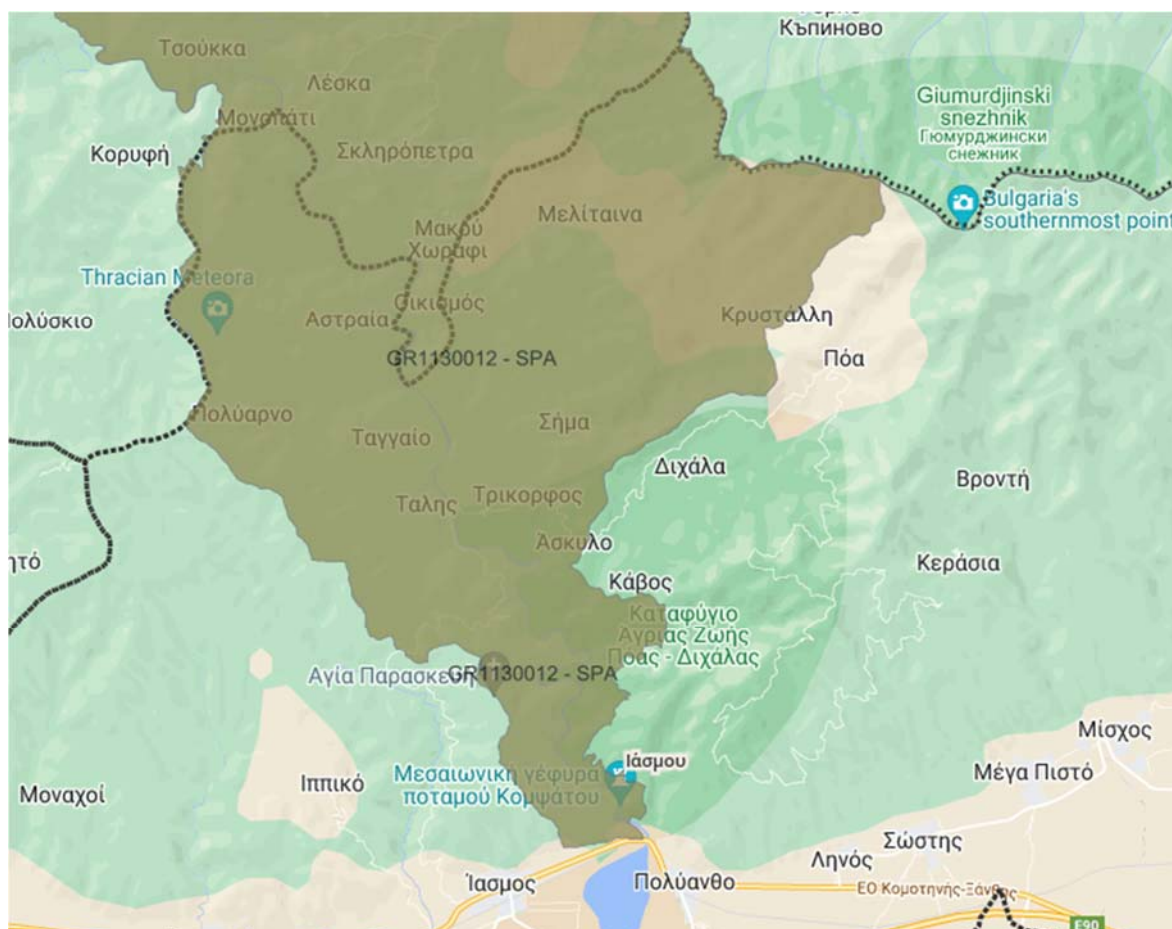
Accipiter brevipes (Σαΐνι), *Accipiter gentilis butoides* (Διπλοσάινο), *Accipiter nisus nisus* (Τσιχλογέρακο), *Acrocephalus arundinaceus* (Τσιχλοποταμίδα), *Acrocephalus schoenobaenus* (Βουρλοποταμίδα), *Acrocephalus scirpaceus* (Καλαμποποταμίδα), *Actitis hypoleucos* (Ποταμότριγγας), *Alauda arvensis arvensis* (Σταρήθρα), *Alcedo atthis* (Αλκυόνα), *Anas acuta* (Ψαλίδα), *Anas clypeata* (Χουλιάρόπαπια), *Anas crecca* (Κιρκίρι), *Anas penelope* (Σφυριχτάρι), *Anas platyrhynchos* (Πρασινοκέφαλη), *Anas querquedula* (Σαρσέλα), *Anas strepera* (Καπακλής), *Anser albifrons* (Ασπρομέτωπη χήνα), *Anser anser anser* (Σταχτόχηνα), *Anser erythrorus* (Νανόχηνα), *Anthus campestris campestris* (Χαμοκελάδα), *Anthus pratensis pratensis* (Λιβαδοκελάδα), *Anthus spinoletta littoralis* (Νεροκελάδα), *Anthus trivialis trivialis* (Δενδροκελάδα), *Arus arus arus* (Σταχτάρα), *Arus melba melba* (Σκεπαρνάς), *Aquila chrysaetos chrysaetos* (Χρυσαιτός), *Aquila clanga* (Στικταητός), *Aquila romana* (Κραυγαητός), *Ardea cinerea* (Σταχτοτσικνιάς), *Ardea purpurea* (Πορφυροτσικνιάς), *Ardeola ralloides* (Κρυπποτσικνιάς), *Arenaria interpres* (Χαλικοκυλιστής), *Asio flammeus* (Βαλτόμπουφος), *Aythya ferina* (Γκισάρι), *Aythya fuligula* (Μαυροκέφαλη), *Aythya marila* (Μαριλόπαπια), *Aythya nyroca* (Βαλτόπαπια), *Botaurus stellaris* (Ηταυρος), *Branta ruficollis* (Κοκκινόχηνα), *Bucephala clangula* (Βουκεφάλας), *Burhinus oedipnemos oedipnemos* (Πετροτριλίδα), *Buteo buteo buteo* (Γερακίνα), *Buteo lagopus lagopus* (Χιονογερακίνα), *Buteo rufinus rufinus* (Αητογερακίνα), *Calandrella brachydactyla* (Μικρογαλιάντρα), *Calidris alba* (Λευκοσκαλήθρα),

Calidris alpina alpina (Λασποσκαλήθρα), *Calidris canutus* (Χοντροσκαλήθρα), *Calidris ferruginea* (Δρεπανοσκαλήθρα), *Calidris minuta* (Νανοσκαλήθρα), *Calidris temminckii* (Σταχτοσκαλήθρα), *Calonectris diomedea* (Αρτέμης), *Caprimulgus europaeus* (Γυδοβυζάχτρα), *Carduelis spinus* (Λούγαρο), *Charadrius alexandrinus* (Θαλασσοσφυριχτής), *Charadrius dubius* (Ποταμοσφυριχτής), *Charadrius hiaticula* (Αμμοσφυριχτής), *Chlidonias hybridus* (Μουστακογλάρονο), *Chlidonias leucopterus* (Αργυρογλάρονο), *Chlidonias niger* (Μαυρογλάρονο), *Ciconia ciconia* (Λευκοπελαργός), *Ciconia nigra* (Μαυροπελαργός), *Circaetus gallicus* (Φιδαητός), *Circus aeruginosus* (Καλαμόκιρκος), *Circus cyaneus* (Βαλτόκιρκος), *Circus macrourus* (Στεπόκιρκος), *Circus pygargus* (Λιβαδόκιρκος), *Clamator glandarius* (Κισσόκουκος), *Clangula hyemalis* (Χιονόπαπια), *Coccothraustes coccothraustes* (Κοκκοθραύστης), *Columba oenas oenas* (Φασσοπερίστερο), *Columba palumbus palumbus* (Φάσσα), *Coracias garrulus* (Χαλκοκουρούνα), *Corvus frugilegus frugilegus* (Χαβαρόνι), *Coturnix coturnix* (Ορτύκι), *Cuculus canorus* (Κούκος), *Cygnus cygnus* (Αγριόκυκνος), *Cygnus olor* (Κύκνος), *Delichon urbica urbica* (Σπιτοχελίδο), *Dendrocopos medius medius* (Μεσοσικλητάρα), *Dendrocopos syriacus* (Βαλκανοσικλητάρα), *Egretta alba* (Αργυροσικινιάς), *Egretta garzetta* (Λευκοσικινιάς), *Emberiza citrinella* (Χιρλοσίχλο), *Emberiza hortulana* (Βλάχος), *Emberiza melanocephala* (Αμπελουργός), *Emberiza schoeniclus intermedia* (Καλαμοσίχλο), *Erethacus rubecula balcanica* (Κοκκινολαίμης των Βαλκανίων), *Falco biarmicus feldeggii* (Χρυσογέρακο), *Falco columbarius* (Νανογέρακο), *Falco eleonorae* (Μαυροπετρίτης), *Falco naumanni* (Κιρκινέζι), *Falco peregrinus brookei* (Πετρίτης), *Falco subbuteo* (Δεντρογέρακο), *Falco vespertinus* (Μαυροκιρκινέζο), *Ficedula albicollis* (Κρικομυγοχάφτης), *Fringilla coelebs coelebs* (Σπίνος), *Fringilla montifringilla* (Χειμωνόσπινος), *Fulica atra* (Φαλαρίδα), *Gallinago gallinago* (Μεκατσίνι), *Gavia arctica arctica* (Λαμπροβούτι), *Gavia stellata stellata* (Κηλιδοβούτι), *Gelochelidon nilotica* (Γελογλάρονο), *Glareola pratincola* (Νεροχελίδο), *Gypaetus barbatus aureus* (Γυπαητός), *Gyps fulvus* (Όρνιο), *Haematorpus ostralegus* (Στρειδοφάγος), *Haliaeetus albicilla* (Θαλασσητός), *Hieraaetus pennatus* (Σταυραητός), *Himantopus himantopus* (Καλαμοκανάς), *Hippolais icterina* (Κιτρινοστριτισίδα), *Hippolais olivetorum* (Λιοστριτισίδα), *Hippolais pallida elaeica* (Ωχροστριτισίδα), *Hirundo daurica rufula* (Δεντροχελίδο), *Hirundo rustica rustica* (Χελιδόνι), *Horlopterus spinosus* (Αγκαθοκαλημάνα), *Ixobrychus minutus* (Μικροσικινιάς), *Jynx torquilla torquilla* (Στραβολαίμης), *Lanius collurio collurio* (Αητόμαχος), *Lanius minor* (Γαϊδουροκεφαλός), *Lanius nubicus* (Παρδαλοκέφαλος), *Lanius senator senator* (Κοκκινοκέφαλος), *Larus canus canus* (Θυελόγλαρος), *Larus fuscus* (Μελανόγλαρος), *Larus genei* (Λεπτόραμφος γλάρος), *Larus melanocephalus* (Μαυροκέφαλος γλάρος), *Larus minutus* (Νανόγλαρος), *Larus ridibundus* (Καστανοκέφαλος γλάρος), *Limicola falcinellus* (Ραβδοσκαλήθρα), *Limosa lapponica lapponica* (Ακτοτούρλι), *Limosa limosa limosa* (Λιμόζα), *Locustella luscinioides* (Καλαμοτριλιστής), *Lullula arborea arborea* (Δεντροσταρήθρα), *Luscinia megarhynchos* (Αηδόνι), *Melanitta nigra* (Μαυρόπαπια), *Melanocorypha calandra calandra* (Γαλιάντρα), *Mergus albellus* (Νανοπρίστης), *Mergus serrator* (Σκουφοπρίστης), *Merops apiaster* (Μελισσοφάγος), *Milvus migrans aegypticus* (Τσίφτης Αιγυπτιακός), *Milvus milvus* (Ψαλιδιάρης), *Monticola saxatilis* (Πετροκότσυφας), *Motacilla alba alba* (Λευκοσουσουράδα), *Motacilla cinerea* (Σταχτοσουσουράδα), *Motacilla flava beema* (Κιτρινοσουσουράδα), *Muscicapa striata neumanni* (Σταχτομυγοχάφτης), *Neophron percnopterus* (Ασπροπάρης), *Netta rufina* (Φερεντί), *Numenius arquata arquata* (Τουρλίδα),

Numenius phaeopus (Σιγλίγουρος), *Numenius tenuirostris* (Στενόραμφη τουρλίδα), *Nycticorax nycticorax* (Νυχτοκόρακας), *Oenanthe hispanica* (Ασπροκώλα), *Oenanthe isabellina* (Αμμοπετρόκλης), *Oenanthe oenanthe oenanthe* (Σταχτοπετρόκλης), *Oriolus oriolus oriolus* (Συκοφάγος), *Otus scops* (Γκιώνης), *Oxyura leucocephala* (Κεφαλούδι), *Pandion haliaetus* (Ψαραητός), *Panurus biarmicus biarmicus* (Μουστακαλής), *Pelecanus crispus* (Αργυλοπελεκάνος), *Pelecanus onocrotalus* (Ροδοπελεκάνος), *Pernis apivorus* (Σφηκιάρης), *Phalacrocorax carbo sinensis* (Κορμοράνος), *Phalacrocorax rygmeus* (Λαγγόνα), *Philomachus rugnax* (Μαχητής), *Phoenicopterus ruber roseus* (Φοινικόπτερος), *Phoenicurus ochruros* (Καρβουνιάρης), *Phoenicurus phoenicurus phoenicurus* (Κοκκινόουρης), *Phylloscopus bonelli orientalis* (Βουνοφυλλοσκόπος), *Phylloscopus collybita abietinus* (Δενδροφυλλοσκόπος των ελάτων), *Phylloscopus sibilatrix* (Δασοφυλλοσκόπος), *Phylloscopus trochilus acredula* (Θαμνοφυλλοσκόπος), *Platalea leucorodia* (Χουλιανομούττα), *Plegadis falcinellus*, *Pluvialis apricaria albifrons* (Βροχοπούλι), *Pluvialis squatarola* (Αργυροβροχοπούλι), *Podiceps auritus auritus* (Χειμωνοβροχοπούλι), *Podiceps cristatus* (Σκουροβουτηχτάρι), *Podiceps grisegena* (Κοκκινοβουτηχτάρι), *Podiceps nigricollis* (Μαυροβουτηχτάρι), *Porzana parva* (Μικροπουλάδα), *Prunella modularis* (Θαμνοψάλτης), *Puffinus puffinus puffinus* (Μύχος), *Recurvirostra avosetta* (Αβοκέττα), *Regulus regulus* (Χρυσοβασιλίσκος), *Riparia riparia riparia* (Οχθοχελίδο), *Saxicola rubetra* (Καστανολαίμης), *Scolopax rusticola* (Μπεκάτσα), *Sterna albifrons* (Νανογάρνο), *Sterna caspia* (Καρατζάς), *Sterna hirundo* (Ποταμογάρνο), *Sterna sandvicensis* (Χειμωνογάρνο), *Streptopelia turtur* (Τριγώνι), *Sturnus roseus* (Αγιοπούλι), *Sturnus vulgaris tauricus* (Ψαρόνι του Ταύρου), *Sylvia atricapilla* (Μαυροσκούφης), *Sylvia cantillans albistriata* (Κοκκινοτσιροβάκος), *Sylvia communis communis* (Θαμνοτσιροβάκος), *Sylvia conspicillata* (Ισπανοτσιροβάκος), *Sylvia curruca curruca* (Λαλοτσιροβάκος), *Sylvia hortensis crassirostris* (Δεντροτσιροβάκος), *Tachybaptus ruficollis* (Νανοβουτηχτάρι), *Tadorna ferruginea* (Καστανόχηνα), *Tadorna tadorna* (Βαρβάρα), *Tringa erythropus* (Μαυρότριγγας), *Tringa glareola* (Λασπότριγγας), *Tringa nebularia* (Πρασινοσκέλης), *Tringa ochropus* (Δασότριγγας), *Tringa stagnatilis* (Βαλτότριγγας), *Tringa totanus totanus* (Κοκκινοσκέλης), *Turdus iliacus iliacus* (Κοκκινότσιχλα), *Turdus philomelos* (Τσίχλα), *Turdus pilaris* (Κεδρότσιχλα), *Urupa erops erops* (Τσαλαπετεινός), *Vanellus vanellus* (Καλημάννα), *Xenus cinereus* (Ρωσότριγγας).

Πρόκειται για Ζώνη Ειδικής Προστασίας έκτασης 16.492,95 εκταρίων η οποία εκτείνεται στους Δήμους Ιάσμου και Μύκης. Εντός της περιοχής μελέτης καταλαμβάνει έκταση 8.330 εκταρίων και εντοπίζεται στο κεντρικό και βόρειο τμήμα αυτής περιλαμβάνοντας την κοιλάδα του ποταμού Κομφάτου και ορεινές εκτάσεις ως τα όρια με τον όμορο Δήμο Μύκης και τα ελληνοβουλγαρικά σύνορα.

Εικόνα 18..Η θέση της ΖΕΠ GR1130012 στον Δήμο Ιάσμου

Πηγή: <http://www.oikoskopio.gr>.

Στη συγκεκριμένη ΖΕΠ κυριαρχούν τα φυλλοβόλα δάση (κυρίως ώριμο δάσος βελανιδιάς), οι θάμνοι και τα λιβάδια με κύρια ανθρώπινη δραστηριότητα την κτηνοτροφία. Τα σημαντικά είδη της ορνιθοπανίδας ανέρχονται σε 45. Η μεγάλη οικολογική σημασία της εν λόγω Ζώνης έγκειται στο ότι αποτελεί τοποθεσία για την αναπαραγωγή και διέλευση αρπακτικών και δασικών πτηνών, θεωρούμενη (ως προς την παρουσία αρπακτικών ειδών) από τις σημαντικότερες σε εθνικό επίπεδο.

Αποτελεί μια πολύ σημαντική περιοχή για την αναπαραγωγή και διέλευση αρπακτικών. Τα απειλούμενα είδη είναι: *Haliaeetus albicilla*, *Gyps fulvus*, *Aegyptus*

monachus, Aquila heliaca, Dendrocopos syriacus, Dendrocopos medius, Ficedula semitorquata, Emveriza hortulana.

Οι κύριες απειλές είναι από την παράνομη χρήση δηλητηριασμένων δολωμάτων για αρπακτικά, την αποψίλωση και την εντατική διαχείριση των δασών.

Αξιόλογα Πτηνά (Πηγή: Βάση δεδομένων Φιλότης)

Accipiter brevipes (Σαΐνι), Accipiter gentilis butoides (Διπλοσάινο), Alcedo atthis (Αλκούνα), Apus melba melba (Σκεπαρνάς), Aquila chrysaetos chrysaetos (Χρυσαιτός), Aquila pomarina (Κραυγαητός), Bubo bubo bubo (Μπούφος), Buteo rufinus rufinus (Αητογερακίνα), Charadrius dubius (Ποταμοσφουριχτής), Ciconia nigra (Μαυροπελαργός), Circaetus gallicus (Φιδαητός), Columba oenas oenas (Φασσοπερίστερο), Corvus frugilegus frugilegus (Χαβαρόνι), Delichon urbica urbica (Σπιτοχελίδο), Dendrocopos medius medius (Μεσοσικλητάρα), Dendrocopos syriacus (Βαλκανοσικλητάρα), Emberiza hortulana (Βλάχος), Falco peregrinus brookei (Πετρίτης), Falco subbuteo (Δεντρογέρακο), Fringilla coelebs coelebs (Σπίνος), Gyps fulvus (Όρνιο), Haliaeetus albicilla (Θαλασσαητός), Hieraaetus pennatus (Σταυραητός), Hippoboscus olivatorum (Λιοστριτίδα), Hirundo daurica rufula (Δεντροχελίδο), Hirundo rustica rustica (Χελιδόνι), Lanius collurio collurio (Αητόμαχος), Lanius minor (Γαϊδουροκεφαλός), Larus ridibundus (Καστανοκέφαλος γλάρος), Lullula arborea arborea (Δεντροσταρήθρα), Merops apiaster (Μελισσοφάγος), Motacilla alba alba (Λευκοσουσουράδα), Motacilla cinerea (Σταχτοσουσουράδα), Muscicapa striata neumanni (Σταχτομουγοχάφτης), Neophron percnopterus (Ασπροπάρης), Nycticorax nycticorax (Νυχτοκόρακας), Oriolus oriolus oriolus (Συκοφάγος), Pernis ptilorhynchus (Σφηκιάρης), Phylloscopus collybita abietinus (Δενδροφυλλοσκόπος των ελάτων), Sturnus vulgaris tauricus (Ψαρόνι του Ταύρου), Uruba erythrorhynchos (Τσαλαπετεινός).

Επισημαίνεται ότι, σύμφωνα με το άρθρο 9 του Ν. 3937/2011, στις περιοχές του Δικτύου Natura 2000 ισχύουν οι εξής περιορισμοί:

- α) Απαγορεύεται η εγκατάσταση ιδιαιτέρως οχλουσών και επικίνδυνων βιομηχανικών εγκαταστάσεων που εμπίπτουν στις διατάξεις της Οδηγίας 96/82/ΕΚ (L 10).
- β) Απαγορεύεται η εγκατάσταση βιομηχανικών εγκαταστάσεων υψηλής όχλησης, όπως αυτές ορίζονται στο Παράρτημα της κοινής υπουργικής απόφασης των Υπουργών Ανάπτυξης, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων 13727/724/2003 (ΦΕΚ 1087/Β/2003).
- γ) Απαγορεύεται η αλιεία με δίχτυα τράτας, δράγες, πεζότρατες ή παρόμοια δίχτυα και με στατικά δίχτυα πάνω από κοραλλιογενή ενδιαιτήματα και ασβεστοφυκικούς βυθούς.
- δ) Απαγορεύεται η εγκατάσταση και λειτουργία ιχθυοκαλλιεργειών σε λιβάδια ποσειδωνίας.

- ε) Απαγορεύεται η τοποθέτηση διαφημιστικών πινακίδων, πλην εκείνων που ενημερώνουν τον επισκέπτη για την περιοχή ή προωθούν τις ήπιες φυσιολατρικές δραστηριότητες.

Επιπλέον, στις περιοχές που βρίσκονται εκτός εγκεκριμένων σχεδίων πόλεως ή εκτός ορίων οικισμών νομίμως προϋφιστάμενων του 1923 ή εκτός ορίων οικισμών με πληθυσμό μέχρι 2.000 κατοίκους και εμπίπτουν σε ΕΖΔ ή ΖΕΠ, το ελάχιστο όριο αρτιότητας και κατάτμησης των γηπέδων ορίζεται σε 10.000τ.μ., εφαρμοζομένης κατά τα λοιπά όπως ισχύει της παρ. 1 του άρθρου 1 του Π.Δ. της 24-31.5.1985 (ΦΕΚ 270/Δ/1985). Κατ' εξαίρεση, θεωρούνται άρτια και οικοδομήσιμα κατά παρέκκλιση, γήπεδα έκτασης τουλάχιστον 4.000τ.μ., τα οποία, κατά τη δημοσίευση του Ν. 3937/2011, θεωρούνται άρτια και οικοδομήσιμα, σύμφωνα με τις οικείες πολεοδομικές διατάξεις. Το καθοριζόμενο ελάχιστο εμβαδόν γηπέδων δεν ισχύει για την ανόρυξη φρεάτων, την κατασκευή αντλητικών εγκαταστάσεων, μικρών γεωργικών αποθηκών και υδατοδεξαμενών και την εγκατάσταση συνοδών έργων σταθμών ηλεκτροπαραγωγής από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

Για τον ακριβή καθορισμό των επιτρεπόμενων ανθρωπογενών δραστηριοτήτων στο σύνολο των περιοχών του Δικτύου Natura 2000 της χώρας το Υπουργείο Ενέργειας, Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής ανέθεσε έως το έτος 2019 την εκπόνηση 23 συνολικά Ειδικών Περιβαλλοντικών Μελετών (ΕΠΜ) και Σχεδίων Διαχείρισης (ΣΔ). Η μελέτη με τίτλο «Εκπόνηση ΕΠΜ και ΣΔ για τις περιοχές Natura 2000 της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης», στην οποία περιλαμβάνονται οι τέσσερις περιοχές του Δικτύου που καταγράφονται στον Δήμο Ιάσμου, τέθηκε σε δημόσια διαβούλευση τον Ιανουάριο του 2022. Βάσει αυτής, προτείνεται η δημιουργία επιμέρους ζωνών εντός κάθε περιοχής του Δικτύου Natura 2000 στις οποίες καθορίζονται οι επιτρεπόμενες ανθρωπογενείς δραστηριότητες. Για κάθε προστατευόμενη περιοχή θα ακολουθήσει η εκπόνηση Σχεδίου Διαχείρισης και η έκδοση του αντίστοιχου Προεδρικού Διατάγματος. Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με την εν λόγω μελέτη, η έκταση της ΕΖΔ «Λίμνες και Λιμνοθάλασσες της Θράκης – Ευρύτερη περιοχή και Παράκτια Ζώνη» (Κωδικός GR1130009) που βρίσκεται εντός του Δήμου Ιάσμου προβλέπεται να αυξηθεί και να ταυτιστεί με την αντίστοιχη του Εθνικού Πάρκου Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης (ΕΠΑΜΘ). Επιπλέον, για την υποβοήθηση της κατάρτισης των προαναφερθέντων Σχεδίων Διαχείρισης έχουν εκδοθεί:

- Η Υ.Α. υπ' αριθμ. ΥΠΕΝ/ΔΔΦΠΒ/24776/985/7-3-2023 (ΦΕΚ 1807 / Β / 22-3-2023) «Καθορισμός στόχων διατήρησης φυσικών τύπων οικοτόπων του Παραρτήματος Ι και ειδών του Παραρτήματος ΙΙ της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ σε Ειδικές Ζώνες Διατήρησης και

Τόπους Κοινοτικής Σημασίας του εθνικού οικολογικού δικτύου NATURA 2000» η οποία περιλαμβάνει 263 περιοχές του Δικτύου (μεταξύ αυτών τις δύο ΕΖΔ του Δήμου Ιάσμου),

➤ Δύο Υ.Α. {η υπ' αριθμ. ΥΠΕΝ/ΔΔΦΠΒ/24776/985/7-3-2023 (ΦΕΚ 1807/Β/22-3-2023) και η υπ' αριθμ. ΥΠΕΝ/ΔΔΦΠΒ/27952/1121/29-3-2023 (ΦΕΚ 2007/Β/29-3-2023)} με αντικείμενο τον «Καθορισμό και έγκριση στόχων διατήρησης για είδη ορνιθοπανίδας του άρθρου 4, παράγραφοι 1 και 2, της Οδηγίας 2009/147/ΕΚ στις Ζώνες Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) του εθνικού οικολογικού δικτύου NATURA 2000» οι οποίες αφορούν σε 8 περιοχές του Δικτύου (δεν περιλαμβάνονται οι δύο ΖΕΠ εντός του Δήμου Ιάσμου), με την ανάλογη διαδικασία για τις εναπομείναντες 175 ΖΕΠ να ακολουθεί.

ΣΤ.2.6.3 Βιότοποι Corine

Οι βιότοποι αυτοί περιλαμβάνουν την υφάλμυρη λίμνη Βιστωνίδα στην πεδινή περιοχή και βορειότερα προς την ημιορεινή περιοχή και τον ορεινό όγκο και με διεύθυνση Δ-Α την κοιλάδα του π. Κομφάτου, το όρος Παπίκιο και μικρό τμήμα της οροσειράς ανατολικής Ροδόπης .

Η Βιστωνίδα με έκταση του ανέρχεται σε 7.273,98 εκτάρια διακρίνεται για τις εκτεταμένες ζώνες με καλαμιώνες, τα αρμυρίκια και τα υγρολίβαδα γύρω από τη λίμνη. Αποτελεί πολύ σημαντική περιοχή για αρπακτικά πουλιά που τρέφονται γύρω από τη λίμνη..

Εκτιμάται ότι υποβαθμίζεται με ταχύ ρυθμό λόγω παράνομης υλοτόμησης αποστράγγισης για καλλιέργειες, τουριστικής ανάπτυξης, έντονο κυνήγι, ρίψης απορριμμάτων πλησίον των οικισμών, ρύπανσης από υγρά απόβλητα σε αγροχημικές - αστικές - βιομηχανικές πηγές και ιζηματοαπόθεσης του π. Κομφάτου.

Η κοιλάδα του π. Κομφάτου με έκταση του ανέρχεται σε 19.894,41 εκτάρια περιλαμβάνει λόφους με δάση βελανιδιάς κατά μήκος της στενής κοιλάδας του ποταμού. Σημαντική περιοχή για αρπακτικά πτηνά που εμπλουτίζεται λόγω της εγγύτητάς της στους υγρότοπους της Βιστωνίδας. Οι παραδοσιακές πρακτικές χρήσης της γης συνεισφέρουν στην αξία της περιοχής. Η κατάσταση της περιοχής χαρακτηρίζεται ως καλή με αργή υποβάθμιση. Η υλοτόμηση, η δεντροφύτευση πεύκων και το παράνομο κυνήγι αποτελούν τις κύριες απειλές.

Το όρος Παπίκιο με έκταση 4.654,14 εκτάρια αποτελεί το πλέον ανατολικό βουνό της κεντρικής Ροδόπης. Είναι κυρίως δασώδες βουνό και κατά τόπους γυμνό στα Ελληνοβουλγαρικά σύνορα Διαθέτει ένα χαρακτηριστικό κωνικό σχήμα και οι δύο κορυφές του που βρίσκονται επί ελληνικού εδάφους έχουν υψόμετρο 1.510μ. και 1.460μ. Στη μέση

και κατώτερη περιοχή του όρους έως τα 1.000μ. εντοπίζονται δάση φυλλοβόλων δρυών και διάφορα είδη πεύκων. Στην ανώτερη περιοχή πάνω από τα 1.000μ. κυριαρχούν τα δάση οξιάς ενώ περιλαμβάνει σπάνια είδη χλωρίδας. Το οικοσύστημα του Παπίκιου έχει υποβαθμιστεί από την υπερβόσκηση και τις πυρκαγιές. Έτσι, τα πλούσια δάση βελανιδιάς και οξιάς του παρελθόντος έχουν περιοριστεί σημαντικά. Οι αναδασώσεις που επιχειρήθηκαν στη δεκαετία του 1980 είχαν σαν αποτέλεσμα να αλλάξει η χλωριδική σύνθεση του οικοσυστήματος και να κυριαρχήσουν κωνοφόρα είδη. Το Παπίκιο υπήρξε ένα από τα πλέον σημαντικά μοναστικά κέντρα του Βυζαντίου, που αναπτύχθηκαν στο βαλκανικό χώρο. Οι κυριότερες απαλές είναι η επέκταση της υλοτομίας και του αντίστοιχου οδικού δικτύου. Επιπλέον το παράνομο κυνήγι και η αντικατάσταση του φυλλοβόλου δάσους από φυτείες πεύκου.

Εικόνα 19. Πανοραμική άποψη του Παπίκιου όρους

Ανατολικότερα της περιοχής μελέτης εκτείνεται η ανατολική Ροδόπη ως συνέχεια της κεντρικής οροσειράς. Στο Δήμο Ιάσμου καλύπτει ένα πολύ μικρό τμήμα στο ανατολικό του άκρο.

ΣΤ.2.6.4 Καταφύγια Άγριας Ζωής

Σύμφωνα με το άρθρο 19 του Ν. 1650/1986 (όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 5 του Ν. 3937/2011) ως Καταφύγια Άγριας Ζωής χαρακτηρίζονται φυσικές περιοχές (χερσαίες, υγροτοπικές ή θαλάσσιες), που έχουν ιδιαίτερη σημασία ως σημαντικοί τόποι ανάπτυξης της άγριας χλωρίδας ή ως βιότοποι αναπαραγωγής, διατροφής, διαχείμασης ειδών της

άγριας πανίδας, ή ως περιοχές αναπαραγωγής ψαριών και συγκέντρωσης γόνου, ή, τέλος, ως σημαντικοί θαλάσσιοι οικότοποι.

Στον Δήμο Ιάσμου εντοπίζονται δύο Καταφύγια Άγριας Ζωής, το πρώτο στην περιοχή «Πόας – Διχάλας» και το δεύτερο στην περιοχή «Κομφάτου». Αμφότερα βρίσκονται εξολοκλήρου εντός της περιοχής μελέτης.

Καταφύγιο Άγριας Ζωής περιοχής «Πόας – Διχάλας»

Ιδρύθηκε με την υπ' αριθμ. 2696/15-6-2001 (ΦΕΚ 842/Β/3-7-2001) Απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας ΑΜ-Θ και καταλαμβάνει έκταση 27.800 στρεμμάτων (2.780 εκταρίων). Εντοπίζεται στην κεντρική ορεινή περιοχή του Δήμου, βόρεια του οικισμού Πολύανθος.

Εικόνα 20. Η θέση του Καταφυγίου Άγριας Ζωής «Πόας – Διχάλας» στον Δήμο Ιάσμου

Πηγή: <http://geodata.gov.gr>.

Η έκταση του Καταφυγίου καταλαμβάνει το μεγαλύτερο μέρος της περιοχής του Δικτύου Natura 2000 «Ποταμός Κομφάτος (Νέα Κοίτη)» (ΕΖΔ με Κωδικό GR1130007) και μικρό τμήμα της περιοχής «Κοιλάδα Κομφάτου» (ΖΕΠ με Κωδικό GR1130012), ενώ προς νότο βρίσκεται σε επαφή (και με οριακή επικάλυψη) με το ΕΠΑΜΘ και την περιοχή «Λίμνες και Λιμνοθάλασσες της Θράκης – Ευρύτερη περιοχή και Παράκτια Ζώνη» (ΕΖΔ, Κωδικός

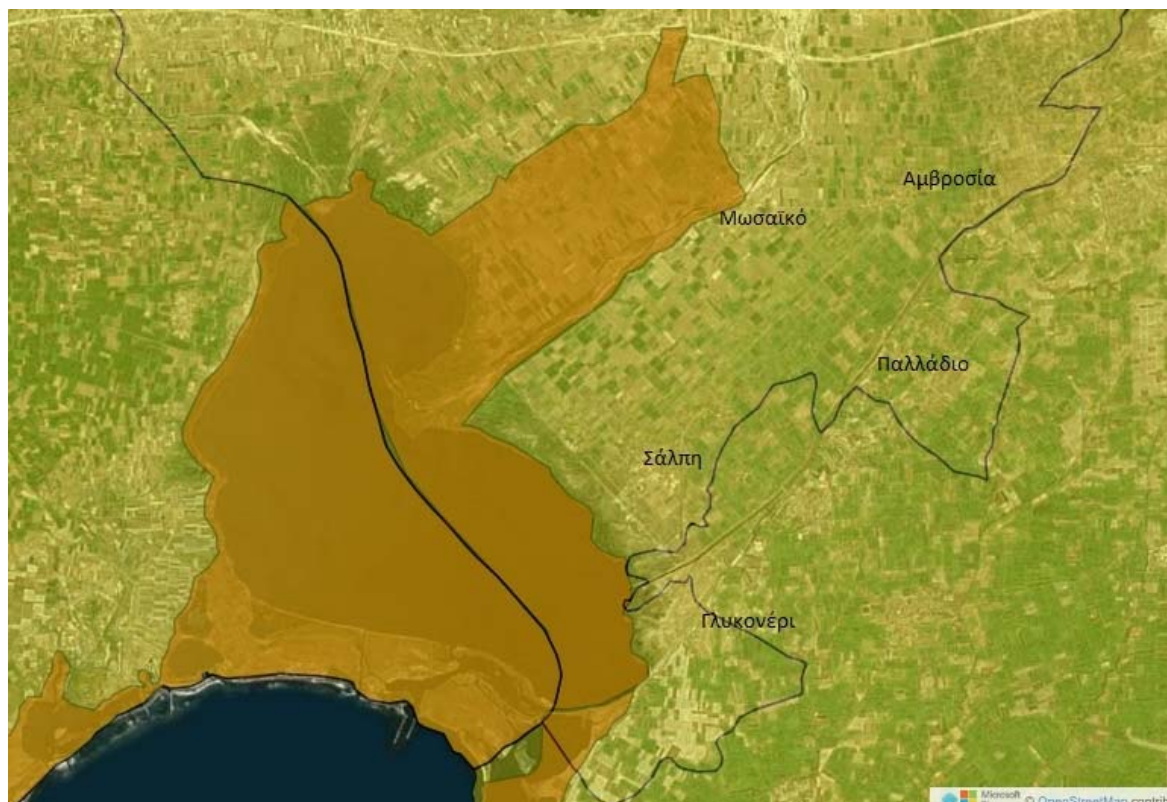
GR1130009). Σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 2696/15-6-2001 (ΦΕΚ 842/Β/3-7-2001) Απόφαση, εντός του Καταφυγίου:

- Απαγορεύονται επ' αόριστον η θήρα κάθε θηράματος και κάθε είδους άγριας πανίδας, η σύλληψη κάθε είδους της άγριας πανίδας για μη ερευνητικούς σκοπούς, η καταστροφή κάθε είδους ζώνης με φυσική βλάστηση, η καταστροφή των ζωντανών φυτοφρακτών, η αμμοληψία, η αποστράγγιση και αποξήρανση ελωδών εκτάσεων, η ρύπανση των υδατικών πόρων και η ένταξη έκτασης καταφυγίου άγριας ζωής σε πολεοδομικό ή ρυμοτομικό σχεδιασμό.
- Επιτρέπεται η εκτέλεση έργων ή εργασιών και ιδίως, αλιευτικά έργα, έργα αναδάσμου, τουριστικές και βιομηχανικές εγκαταστάσεις, κατασκηνώσεις, λατομεία, μεταλλεία και δρόμοι, αφού προηγουμένως έχει υποβληθεί Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων και χορηγηθεί Έγκριση Περιβαλλοντικών Όρων.
- Επιτρέπεται κατ' εξαίρεση η σύλληψη ειδών της άγριας πανίδας και η μεταφορά τους προς εμπλουτισμό άλλων κατάλληλων περιοχών μόνον από τη Δασική Υπηρεσία.
- Μπορεί να απαγορευθεί ή να τεθούν όροι ή περιορισμοί στην άσκηση της αλιείας, γεωργίας, βοσκής, υλοτομίας, χρήσης των φυτοπροστατευτικών προϊόντων και της συλλογής και κοπής αρωματικών, βαφικών, μελισσοκομικών και ανθοκομικών – διακοσμητικών φυτών για εμπορικούς σκοπούς.

Καταφύγιο Άγριας Ζωής περιοχής «Κομψάτου»

Ιδρύθηκε με την υπ' αριθμ. 30337/1574/19-4-1976 (ΦΕΚ 601/Β/30-4-1976) Απόφαση Υπουργού Γεωργίας «Περί ιδρύσεως μονίμων καταφυγίων θηραμάτων εις περιοχή Νομοδασαρχείου Ροδόπης», με την ονομασία «Κουρού Τσάι» σε έκταση 24.500 στρεμμάτων. Ακολούθησε η τροποποίηση του ανατολικού ορίου του και η μείωση της έκτασής του σε 22.000 στρέμματα με την υπ' αριθμ. 160459/6-9-1982 (ΦΕΚ 708/Β/27-9-1982) Απόφαση Υπουργού Γεωργίας «Τροποποίηση ανατολικών ορίων καταφυγίου θηραμάτων στην θέση ΚΟΥΡΟΥ ΤΣΑΪ περιοχής Κοινοτήτων Αμβροσίας, Σάλπης και Ιάσμου Νομού Ροδόπης». Το έτος 2001 έλαβε χώρα μια ακόμη τροποποίηση του Καταφυγίου (καλούμενου πλέον 'Περιοχής «Κομψάτου»), αυξάνοντας την έκτασή του σε 30.600 στρέμματα (3.600 εκτάρια), βάσει της υπ' αριθμ. 2701/15-6-2001 (ΦΕΚ 842/Β/3-7-2001) Απόφασης του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας ΑΜ-Θ «Τροποποίηση ορίων μονίμου καταφυγίου άγριας ζωής στην περιοχή Κομψάτου Δήμου Ιάσμου Ν. Ροδόπης Περιφέρειας Ανατ. Μακεδ.-Θράκης». Το Καταφύγιο εντοπίζεται στη νοτιοδυτική περιοχή του Δήμου περιλαμβάνοντας τμήμα της λίμνης Βιστωνίδας και πεδινές εκτάσεις της παραλίμνιας περιοχής, προεκτεινόμενο βορειοανατολικά έως τον οικισμό του Μωσαϊκού.

Εικόνα 21. Η θέση του Καταφυγίου Άγριας Ζωής «Κομπάτου» στον Δήμο Ιάσμου

Πηγή: <http://geodata.gov.gr>.

Η έκταση του Καταφυγίου βρίσκεται στο σύνολό της εντός του ΕΠΑΜΘ και κατά το μεγαλύτερο μέρος της εντός των περιοχών του Δικτύου Natura 2000 «Λίμνες και Λιμνοθάλασσες της Θράκης – Ευρύτερη περιοχή και Παράκτια Ζώνη» (ΕΖΔ, Κωδικός GR1130009) και «Λίμνες Βιστωνίς, Ισμαρίς – Λιμνοθάλασσες Πόρτο Λάγος, Αλυκή Πτελέα, Ξηρολίμνη, Καρατζά» (ΖΕΠ, Κωδικός GR1130010). Σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 2701/15-6-2001 (ΦΕΚ 842/Β/3-7-2001) Απόφαση, εντός του Καταφυγίου:

- Απαγορεύονται επ' αόριστον η θήρα κάθε θηράματος και κάθε είδους άγριας πανίδας, η σύλληψη κάθε είδους της άγριας πανίδας για μη ερευνητικούς σκοπούς, η καταστροφή κάθε είδους ζώνης με φυσική βλάστηση, η καταστροφή των ζωντανών φυτοφρακτών, η αμμοληψία, η αποστράγγιση και αποξήρανση ελωδών εκτάσεων, η ρύπανση των υδατικών πόρων και η ένταξη έκτασης καταφυγίου άγριας ζωής σε πολεοδομικό ή ρυμοτομικό σχεδιασμό.
- Επιτρέπεται η εκτέλεση έργων ή εργασιών και ιδίως, αλιευτικά έργα, έργα αναδασμού, τουριστικές και βιομηχανικές εγκαταστάσεις, κατασκηνώσεις, λατομεία, μεταλλεία και δρόμοι, αφού προηγουμένως έχει υποβληθεί Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων και χορηγηθεί Έγκριση Περιβαλλοντικών Όρων.
- Επιτρέπεται κατ' εξαίρεση η σύλληψη ειδών της άγριας πανίδας και η μεταφορά τους προς εμπλουτισμό άλλων κατάλληλων περιοχών μόνον από τη Δασική Υπηρεσία.

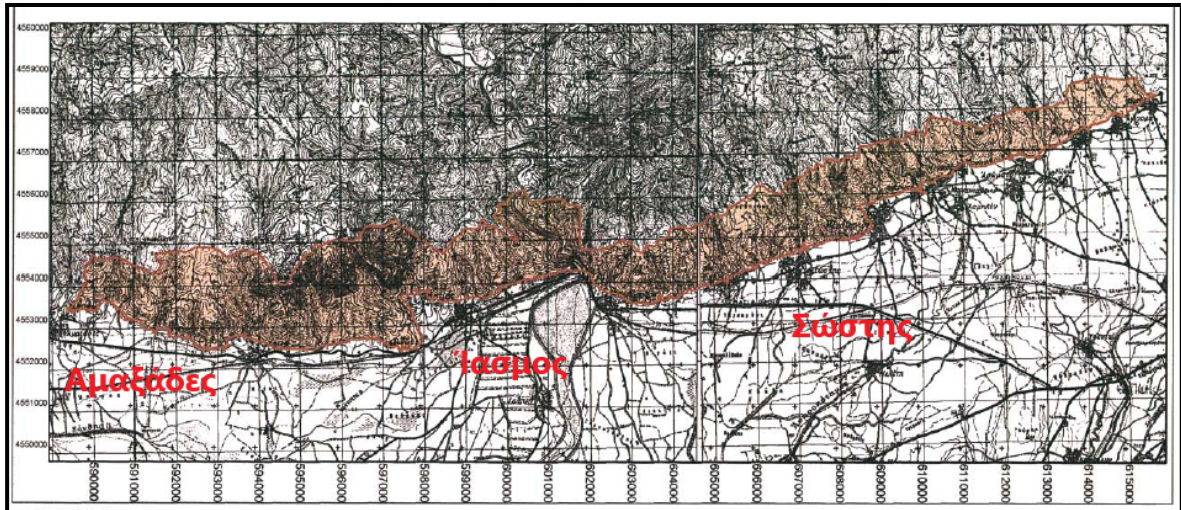
- Μπορεί να απαγορευθεί ή να τεθούν όροι ή περιορισμοί στην άσκηση της αλιείας, γεωργίας, βοσκής, υλοτομίας, χρήσης των φυτοπροστατευτικών προϊόντων και της συλλογής και κοπής αρωματικών, βαφικών, μελισσοκομικών και ανθοκομικών – διακοσμητικών φυτών για εμπορικούς σκοπούς.

ΣΤ.2.6.5 Προστατευτικά Δάση

Τα Προστατευτικά Δάση αποτελούν ιδιαίτερης σημασίας δασικό πόρο, καθώς *«...ασκούν ιδιαιτέραν προστατευτικήν επίδρασιν επί των εδαφών και των υπογείων υδάτων, ως αι κείμεναι εντός λεκανών απορροής χειμάρρων, αι υπερκείμεναι πόλεων, χωρίων ή οικισμών, αι ασκούσαι προστασίαν επί παρακειμένων φυσικών ή πολιτιστικών μνημείων ή σημαντικών τεχνικών έργων (προστατευτικά δάση και δασικά εκτάσεις)»* (άρθρο 4, παρ. 1β του Ν. 998/1979) και έχουν αυστηρότερους όρους προστασίας από τα υπόλοιπα δάση (π.χ. μικρότερο επιτρεπόμενο ποσοστό διαχειριστικής επέμβασης). Στις περιπτώσεις που αναπτύσσονται σε λοφώδεις περιοχές γεινιάζουσες οικισμών, το όφελος προς το εγγύς ανθρωπογενές περιβάλλον έγκειται όχι μόνο στη λειτουργία τους ως τόπων αναψυχής και επαφής με τη φύση, αλλά κυρίως στην προστασία του δομημένου περιβάλλοντος από τη διάβρωση του εδάφους. Λόγω της θέσης τους αποτελούν συνήθως σημεία αναφοράς για κατοίκους και επισκέπτες.

Στον Δήμο Ιάσμου καταγράφεται η παρουσία ενός εκτεταμένου Προστατευτικού Δάσους (η θέση του προσδιορίζεται στη Δυτική Ροδόπη) το οποίο βρίσκεται εξ ολοκλήρου εντός της περιοχής μελέτης, έχοντας έκταση 40.862 στρεμμάτων (4.086,2 εκταρίων). Έχει χαρακτηριστεί, βάσει της υπ' αριθμ. 1842/15-3-2006 (ΦΕΚ 253/Δ/3-4-2006) Απόφασης Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας ΑΜ-Θ, ως Απολύτως Προστατευτικό Δάσος της παρ. 2 του άρθρου 69 του Ν.Δ. 86/1969.

Εικόνα 22. Η θέση του Προστατευτικού Δάσους Δυτικής Ροδόπης στον Δήμο Ιάσμου

Πηγή: ΦΕΚ 253/Δ/2006

Η έκταση που καταλαμβάνει εκτείνεται σε μήκος άνω των 26χλμ., με μέσο εύρος περί τα 1.000μ., εκκινώντας από το ανατολικό άκρο του Δήμου και τον οικισμό της Δύμης και φτάνοντας έως το δυτικό άκρο και τον οικισμό των Αμαξάδων. Σχηματίζεται έτσι μια ζώνη δασικής βλάστησης η οποία διατρέχει την περιοχή μελέτης από ανατολάς προς δυσμάς και η οποία βρίσκεται αμέσως βορειότερα της νοητής γραμμής που σχηματίζουν οι οικισμοί στις παρυφές του ορεινού όγκου. Το εν λόγω Προστατευτικό Δάσος δικαιολογεί απολύτως τον χαρακτηρισμό του καθώς διαδραματίζει καίριο ρόλο στην αντιπλημμυρική και αντιδιαβρωτική προστασία των ορεινών εδαφών που βρίσκονται σε άμεση επαφή με τους οικισμούς του Δήμου.

Στον όμορο Δήμο Κομοτηνής έχει επίσης θεσμοθετηθεί Προστατευτικό δάσος συνολικής έκτασης 7.766 στρ., ένα πολύ μικρό μέρος της οποίας βρίσκεται εντός της περιοχής μελέτης, βόρεια του οικισμού της Φωλέας

ΣΤ.3 Υφιστάμενες απειλές – πιέσεις στο φυσικό περιβάλλον

ΣΤ.3.1 Υποβάθμιση δασικών πόρων, φυσικών οικοσυστημάτων

Η συστηματική εντατική καλλιέργεια των εδαφών στο σύνολο της πεδινής περιοχής του Δήμου και η υπερβόσκηση λόγω της εκτατικής άσκησης της κτηνοτροφίας στον ημιορεινό και ορεινό χώρο επιδρά αρνητικά στη διατήρηση και ανανέωση των φυτικών ειδών. Οι εναπομείνουσες φυσικές εκτάσεις στην παραλίμνια ζώνη, κατά μήκος της κοίτης των ρεμάτων και στο δασικό ορεινό χώρο χαρακτηρίζονται από έντονα εξελισσόμενο βαθμό υποβάθμισης.

ΣΤ.3.2 Κίνδυνος πλημμυρικών φαινομένων

Η περιοχή μελέτης εντάσσεται στη Ζώνη Δυνητικά Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας (ΖΔΥΚΠ) του οικείου Σχεδίου Διαχείρισης Κινδύνου Πλημμύρας.

Οι πεδινές εκτάσεις της περιοχής μελέτης που εντάσσονται στη ΖΔΥΚΠ και βρίσκονται κάθε φορά σε κίνδυνο παραμένουν σταθερές και στην συντριπτική πλειοψηφία τους αποτελούν γεωργικές εκτάσεις και παρυφές οικισμών της πεδινής παραλίμνιας περιοχής.

Συνεπακόλουθα οι κυριότερες επιπτώσεις αναμένονται και στο μέλλον να επηρεάσουν τους ακόλουθους τομείς κατά σειρά προτεραιότητας:

- την αγροτική παραγωγή και τις υποδομές του γεωργικού τομέα,
- τις τεχνικές υποδομές (π.χ. αγροτικό δίκτυο)
- τον οικιστικό ιστό των πεδινών οικισμών

ΣΤ.3.3 Διαχείριση υδατικών πόρων

Το υδατικό πρόβλημα στην περιοχή μελέτης είναι πλέον έντονο και με περαιτέρω τάσεις όξυνσης όπως επιβεβαιώνεται από τις παρακάτω διαπιστώσεις:

1. Η μείωση των ατμοσφαιρικών κατακρημνισμάτων (βροχές και χιόνια) είναι εμφανής.
2. Τα φαινόμενα της λειψυδρίας γίνονται εντονότερα.
3. Οι υδρευτικές και αρδευτικές ανάγκες είναι υψηλές και συνεχώς αυξανόμενες.
4. Οι επιπτώσεις στο φυσικό περιβάλλον είναι άμεσες και υπάρχει κίνδυνος να επηρεάσουν το οικοσύστημα της περιοχής.
5. Η διαχείριση του υδατικού δυναμικού της περιοχής είναι ελλιπής.

Η εκτεταμένη άντληση υπόγειων υδάτων για υδρευτικούς και αρδευτικούς σκοπούς μειώνει σταδιακά τα υδατικά αποθέματα και υποβιβάζει την ποιοτική (χημική) σύσταση του αντλούμενου ύδατος.

Το σύνολο των επιφανειακών και υπόγειων υδάτων επιβαρύνεται από την έντονη δραστηριοποίηση του αγροτικού και του μεταποιητικού κλάδου εντός της περιοχής μελέτης

Το πρόβλημα της υπαλμύρινσης των υπόγειων υδάτων είναι πλέον πολύ έντονο και επηρεάζει την υδρευτική και αρδευτική ποιότητα και ικανότητα

ΣΤ.3.4 Διαχείριση υγρών αποβλήτων

Σχετικά με τη διαχείριση των αστικών λυμάτων εντοπίζεται η έλλειψη αποχετευτικών δικτύων και εγκαταστάσεων επεξεργασίας λυμάτων στο σύνολο των αγροτικών οικισμών του Δήμου. Για τη βέλτιστη διαχείριση των λυμάτων ώστε να μην πραγματοποιείται διάθεση που υποβαθμίζει το φυσικό περιβάλλον πρέπει να κατασκευαστούν αποχετευτικά δίκτυα σε όλους τους οικισμούς και να συνδεθούν με κατάλληλες μονάδες επεξεργασίας υγρών αποβλήτων.

Η διαχείριση των υγρών βιομηχανικών αποβλήτων πραγματοποιείται σε τοπικό επίπεδο ανά δραστηριότητα με τους όρους που επιβάλλει η περιβαλλοντική αδειοδότηση των εγκαταστάσεων. Αν και στις θέσεις λειτουργίας των μονάδων μεταποίησης δεν αναφέρονται ζητήματα ελλιπούς διαχείρισης εκτιμάται ότι υπάρχει επιβάρυνση των υδάτων στους παρακείμενους επιφανειακούς αποδέκτες..

ΣΤ.3.5 Διαχείριση στερεών αποβλήτων

Σχετικά με την υφισταμένη διαχείριση των αστικών στερεών αποβλήτων (ΑΣΑ) αν και οι συλλεγόμενες ποσότητες οδηγούνται στις μονάδες ολοκληρωμένης διαχείρισης στερεών αποβλήτων εντούτοις εντοπίζονται πολλές εστίες ρίψης οικιακών αποβλήτων και ΑΕΚΚ στις παρόχθιες ζώνες των υδατορεμάτων που καταλήγουν στη Βιστωνίδα επιβαρύνοντας τους εδαφικούς και υδατικούς πόρους

Η διαχείριση των στερεών βιομηχανικών αποβλήτων στην περιοχή μελέτης που προκύπτουν από τη λειτουργία των μεταποιητικών μονάδων πραγματοποιείται μεμονωμένα ανά μονάδα μέσω της συμμόρφωσης τους με τους ισχύοντες περιβαλλοντικούς όρους. Η απουσία ολοκληρωμένης διαχείρισης των στερεών μη επικίνδυνων βιομηχανικών αποβλήτων δεν συμβάλει στη μέγιστη δυνατή προστασία του περιβάλλοντος και της δημόσιας υγείας.

ΣΤ.3.6 Πυρκαγιές

Οι δασικές εκτάσεις του Δήμου αποτελούν σημαντικό κεφάλαιο για την ανάπτυξη της περιοχής και είναι απαραίτητη η διαφύλαξη τους. Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται η εκδήλωση δασικών πυρκαγιών ιδιαίτερα κατά την θερινή περίοδο. Κρίνεται σκόπιμη η ανάληψη δράσεων αστυνόμευσης και αντιπυρικής προστασίας των δασών της περιοχής ιδιαίτερα κατά τους θερινούς μήνες που ο κίνδυνος εκδήλωσης πυρκαγιών είναι αυξημένος.

ΣΤ.3.7 Παράνομη Υλοτομία

Για την εξάλειψη φαινομένων παράνομης υλοτομίας στις δασικές εκτάσεις της περιοχής θα πρέπει να αναληφθούν δράσεις αστυνόμευσης των δασικών εκτάσεων και δυνατότητα ανάπτυξης της υλοτομίας σε συγκεκριμένες περιοχές με τη σύμφωνη γνώμη και υπόδειξη της οικείας Δ/νσης Δασών.

ΣΤ.3.8 Λαθροθηρία

Η λαθροθηρία αποτελεί απειλή για την πανίδα και ορνιθοπανίδα της περιοχής μελέτης. Οι κυνηγετικές δραστηριότητες θα πρέπει να ασκούνται σύμφωνα με την κυνηγετική νομοθεσία και την νομοθεσία που διέπει τις περιοχές προστασίας του περιβάλλοντος.

Τα σημαντικότερα προβλήματα που χρήζουν άμεσης αντιμετώπισης στην περιοχή μελέτης αφορούν στη διαχείριση των υδατικών και εδαφικών πείρων και είναι :

- Η γενικότερη ανεπάρκεια των υδάτινων πόρων που εντείνεται κατά τη θερινή περίοδο όταν αυξάνονται οι ανάγκες για άρδευση των εκτεταμένων (και σε μεγάλο ποσοστό απαιτητικών σε νερό, όπως το βαμβάκι) καλλιεργειών, η υφαλμύρυνση του υδροφόρου ορίζοντα λόγω του μεγάλου αριθμού γεωτρήσεων και οι απώλειες ύδατος λόγω διαρροών.
- Η υπεράντληση που έχει οδηγήσει στην πτώση της στάθμης του υδροφόρου ορίζοντα και στην είσοδο σε αυτόν αλμυρού νερού σε μεγάλο βάθος από την ακτή με αποτέλεσμα την ποσοτική ανεπάρκεια και την ποιοτική υποβάθμιση των υδάτινων πόρων της περιοχής.

Ο κατακερματισμός της γεωργικής γης, η συνεχής εντατικοποίηση των καλλιεργειών, η έλλειψη αρδευτικού νερού σε συνδυασμό με την κακή διαχείρισή του, καθώς και η ελλιπής ενημέρωση των αγροτών, λειτουργούν ως ανασταλτικοί παράγοντες στην ανάπτυξη του γεωργικ